

Briuselis, 2023 m. birželio 6 d.
(OR. en)

10083/23

LIMITE

ASILE 65
FRONT 193
CODEC 1004

Tarpinstitucinė byla:
2016/0224(COD)

PRANEŠIMAS

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės
kam: Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9710/1/23 REV 1

Komisijos dok. Nr.: 11317/16+ADD1-ADD2; 11202/20

Dalykas: Iš dalies pakeistas pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos
reglamento, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos
procedūra ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES
– Bendras požiūris

Siekdama, kad 2023 m. birželio 8–9 d. TVR tarybos posėdyje būtų galima susitarti dėl bendro
požiūrio, pirmininkaujanti valstybė narė šio dokumento priede pateikia peržiūrėtą Prieglobsčio
procedūros reglamento kompromisinį tekstą.

Komisijos pasiūlymo pakeitimai pažymėti taip:

- naujas tekstas – **pusjuodžiu šriftu**;
- išbrauktas tekstas – simboliu [...];
- naujas pirmininkaujančios valstybės narės tekstas, palyginti su paskutine redakcija
(dok. 9710/1/23 REV 1) – **pusjuodžiu šriftu ir pabrauktas**;
- naujai išbrauktas pirmininkaujančios valstybės narės tekstas, palyginti su paskutine
redakcija (dok. 9710/1/23 REV 1) – simboliu [...].

2016/0224 (COD)

Iš dalies pakeistas pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos procedūra ir panaikinama

Direktyva 2013/32/ES

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalies d punktą ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

kadangi:

- (1) šio reglamento tikslas yra racionalizuoti, supaprastinti ir suderinti valstybių narių procedūrinę tvarką nustatant bendrą tarptautinės apsaugos procedūrą Sąjungoje. Siekiant to tikslo Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2013/32/ES¹ daroma nemažai esminių pakeitimų ir šią direktyvą reikėtų panaikinti bei pakeisti reglamentu. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą;

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (nauja redakcija) (OL L 180, 2013 6 29, p. 60).

- (2) bendra prieglobsčio politika [...], grindžiama visapusiškai ir įtraukiai taikoma 1951 m. liepos 28 d. Ženevos konvencija dėl pabėgėlių statuso su pakeitimais, padarytais 1967 m. sausio 31 d. Niujorko protokolu (Ženevos konvencija), yra neatsiejama nuo Europos Sąjungos tikslo laipsniškai sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, atvirą [...] **trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurie** Sąjungoje siekia apsaugos. Tokiai politikai turėtų būti taikomas valstybių narių solidarumo ir teisingo atsakomybės pasidalijimo principas, įskaitant jo finansinius padarinius;
- (3) bendra Europos prieglobsčio sistema (**BEPS**) grindžiama bendrais prieglobsčio procedūrų, prieglobsčio suteikimo ir Sąjungos lygmeniu suteikiamos apsaugos, priėmimo sąlygų standartais ir ja **sukuriama** sistema, pagal kurią nustatoma už prieglobsčio prašytojus atsakinga valstybė narė. Nors [...] plėtojant [...] **BEPS padaryta** pažanga, valstybėse narėse vis dar yra didelių skirtumų, [...] **kiek tai susiję** su taikomų procedūrų tipais, prieglobsčio suteikimo rodikliais, suteikiamos apsaugos pobūdžiu, materialinių priėmimo sąlygų lygiu ir tarptautinės apsaugos prašytojams bei gavėjams skiriamomis išmokomis. [...] **Tie skirtumai** labai skatina antrinę judėjimą ir trukdo siekti tikslo užtikrinti, kad [...] **BEPS** su visais prašytojais būtų elgiama vienuodai, kurioje Sąjungos vietoje jie bepateiktų prašymą;

- (4) 2016 m. balandžio 6 d. komunikate² „**Bendros Europos prieglobsčio sistemos reformavimas ir teisėtų kelių į Europą tiesimas**“ Komisija išdėstė [...] **prioritetines sritis**, kuriose [...] **BEPS** turėtų būti **struktūriškai** patobulinta, t. y. **sukuriant** tvarią ir teisingą sistemą, pagal kurią būtų nustatoma valstybė narė, atsakinga už [...] **tarptautinės apsaugos prašytojus**, [...] **sustiprinant** sistemą EURODAC, [...] **užtikrinant** didesnę [...] prieglobsčio sistemos konvergenciją, [...] **užkertant kelią** antriniam judėjimui Sąjungos viduje ir **parengiant sustiprintus** Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros [...] įgaliojimus. Tas komunikatas parengtas atsižvelgiant į 2016 m. vasario 18–19 d. Europos Vadovų Tarybos išreikštus raginimus³ užtikrinti pažangą siekiant reformuoti esamą [...] **Sąjungos** sistemą, kad būtų užtikrinta humaniška, **teisinga** ir veiksminga prieglobsčio politika. [...] **Šiame komunikate** taip pat siūlomi tolesni veiksmai, atitinkantys visapusišką požiūrį į migraciją, kurį 2016 m. balandžio 12 d. savo iniciatyva pateiktame pranešime „**Padėtis Viduržemio jūros regione ir poreikis nustatyti holistinį ES požiūrį į migraciją**“ išdėstė Europos Parlamentas;
- (5) tam, kad [...] **BEPS** gerai veiktų, reikėtų padaryti didelę pažangą, susijusią su nacionalinių prieglobsčio sistemų konvergencija. Dabartinės skirtingas prieglobsčio procedūras visose valstybėse narėse reikėtų pakeisti bendra tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūra, taikytina visose valstybėse narėse pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas)⁴ užtikrinant procedūros savalaikiškumą ir veiksmingumą. Trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės [...] pateiktus **tarptautinės apsaugos** prašymus [...] reikėtų nagrinėti pagal procedūrą, reglamentuojamą tomis pačiomis taisyklėmis, nesvarbu, kurioje valstybėje narėje pateiktas prašymas, siekiant užtikrinti vienodą tarptautinės apsaugos prašymų tvarkymą, o konkreitiems prašytojams – aiškumą ir teisinį tikrumą;

² COM(2016) 197 final.

³ EUCO 2016 02 19, dok. SN 1/16.

⁴ OL L [...], [...], p. [...].

- (6) bendra tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūra turėtų sumažinti tarptautinės apsaugos prašytojų antrinį judėjimą tarp valstybių narių, kai tokį judėjimą sukeltų teisinių sistemų skirtumai, [...] **racionalizuojant procedūras** ir išaiškinant prašytojų teises bei pareigas, [...] **taip pat** šių pareigų nevykdymo pasekmes, ir valstybėse narėse sudarant vienodas sąlygas taikyti Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas);
- (7) šis reglamentas turėtų būti taikomas visiems tarptautinės apsaugos prašymams, pateiktiems valstybių narių teritorijoje, įskaitant prie išorės sienos, teritoriniuose vandenyse arba valstybių narių tranzito zonose pateiktus prašymus, ir tarptautinės apsaugos panaikinimui. Tarptautinės apsaugos siekiantys asmenys, esantys valstybės narės teritoriniuose vandenyse, turėtų būti išlaipinami sausumoje ir jų prašymai turėtų būti nagrinėjami pagal šį reglamentą;
- (8) šis reglamentas turėtų būti taikomas tarptautinės apsaugos prašymams vykdant procedūrą, kurios metu nagrinėjama, ar prašytojas gali būti priskirtas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas). Be tarptautinės apsaugos, valstybės narės gali pagal savo nacionalinę teisę suteikti ir kitus nacionalinius humanitarinius statusus asmenims, neturintiems teisės gauti pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso; [...]
- (9) dėl elgesio su asmenimis, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės yra saistomos įsipareigojimų pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys jos yra;

- (10) **siekiant remti valstybių narių pastangas taikyti šį reglamentą, gali būti mobilizuojami Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, įsteigto Reglamentu (ES) 2021/1147, [...] ir kitu atitinkamu Sąjungos fondų ištekliai, laikantis atitinkamo fondo lėšų naudojimą reglamentuojančių taisyklių ir nedarant poveikio kitiems fondo lėšomis remiamiems prioritetams. Šiomis aplinkybėmis valstybės narės galės pasinaudoti asignavimais pagal savo atitinkamas programas, įskaitant sumas, kurios bus skirtos atlikus laikotarpio vidurio peržiūrą. Visų pirma veiksmai, kurių valstybės narės imasi siekdamos sukurti tinkamus pasienio procedūros vykdymo pajėgumus, gali būti finansiškai remiami iš Sąjungos fondų, numatytu pagal 2021–2027 m. daugiamečę finansinę programą. [...] Pagal temines priemones būtų [...] suteikta papildoma parama, visų pirma toms valstybėms narėms, kurioms gali reikėti padidinti savo pajėgumus prie sienų arba kurios susiduria su tam tikru spaudimu ar poreikiais, susijusiais su jų prieglobsčio ir priėmimo sistemomis ir jų sienomis;**
- (11) Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra turėtų teikti būtiną operacinę ir techninę pagalbą valstybėms narėms taikant šį reglamentą, visų pirma skirdama ekspertus, kad jie padėtų nacionalinėms institucijoms [...] registruoti [...] tarptautinės apsaugos prašymus, **taip pat padėtų sprendžiančiai institucijai vykdyti savo užduotis, be kita ko, susijusias su tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu**, teikdama atnaujintą informaciją **bei analizę** apie trečiąsias šalis, įskaitant kilmės šalių informaciją, ir konsultuodama apie padėtį konkrečiose kilmės šalyse. Taikydamos šį reglamentą, valstybės narės turėtų atsižvelgti į Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros parengtus veiklos standartus, rodiklius, gaires ir nustatytą geriausiąją praktiką;

- (12) siekiant tinkamai pripažinti asmenis, kuriems reikalinga apsauga, pabėgėliais pagal Ženevos konvencijos 1 straipsnio apibrėžtį arba papildomą apsaugą galinčiais gauti asmenimis, kiekvienas prašytojas turėtų turėti sąlygas veiksmingai naudotis procedūra, galimybę **visapusiškai** bendradarbiauti ir tinkamai palaikyti ryšį su **kompetentingomis** [...] institucijomis, **visų pirma**, kad galėtų pateikti aktualius faktus apie savo atvejį, ir jam turėtų būti užtikrintos pakankamos procedūrinės garantijos pateikti savo argumentus visais procedūros etapais;
- (13) prašytojui turėtų būti suteikta veiksminga galimybė visą **savo turimą [...] informaciją, kuria pagrindžiamas prašymas arba kuri yra aktuali procedūroms pagal šį reglamentą**, pateikti **kompetentingoms [...] institucijoms [...]**. Todėl prašytojas turėtų, taikant ribotas išimtis, naudotis teise atitinkamai būti išklausytas per asmeninį pokalbį dėl priimtumo arba dėl jo prašymo esmės. **Jei prašytojas yra nepajėgus dalyvauti asmeniniame pokalbyje, institucijos galėtų prašyti, kad prašytojas pateiktų medicininę pažymą.** Tam, kad teisė į asmeninį pokalbį būtų veiksminga, prašytojui turėtų padėti vertėjas žodžiu, **kai to reikia siekiant užtikrinti tinkamą komunikaciją**, ir jam turėtų būti suteikta galimybė pateikti išsamius paaiškinimus dėl savo prašymo [...]. Prašytojui turėtų būti skirta pakankamai laiko pasirengti ir pasikonsultuoti su savo patarėju teisės klausimais ar **kitu** patarėju (**patarėju teisės klausimais**) ir toks patarėjas teisės klausimais [...] jam gali padėti pokalbio metu. Asmeninis pokalbis turėtų vykti tinkamą **privatumą ir** konfidencialumą užtikrinančiomis sąlygomis ir jį turėtų vesti tinkamai parengti ir kompetentingi darbuotojai, įskaitant, kai reikia, kitų valstybių narių institucijų darbuotojus arba Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros atsiųstus ekspertus; [...]

- (14) ir valstybėms narėms, ir prašytojams yra aktualu, **kad prašytojai labai ankstyvame etape gautų išsamią informaciją apie procedūrą, kurios reikia laikytis, ir apie savo teises bei pareigas. [...]** Be to, jau administracinės procedūros etape **būtina** užtikrinti teisingą tarptautinės apsaugos poreikių pripažinimą suteikiant kokybišką informaciją ir teisinę pagalbą, leidžiančią veiksmingiau ir kokybiškiau priimti sprendimus. Tuo tikslu [...] prašytojams jų prašymu [...] turėtų būti suteikta nemokama **informacija apie teisinius ir procedūrinius aspektus [...]** administracinės procedūros metu. [...] **Be to, siekiant užtikrinti veiksmingą prašytojo teisių, ypač teisės į gynybą ir teisingumo principo, apsaugą, prašytojams jų prašymu, taikant ribotas išimtis, reikėtų suteikti nemokamas teisinės pagalbos ir atstovavimo paslaugas [...]** apskundimo procedūros metu. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę numatyti nemokamas teisinės pagalbos ir atstovavimo paslaugas administracinio etapo metu pagal nacionalinę teisę; [...]
- (15) kai kuriems prašytojams gali reikėti specialiųjų procedūrinių garantijų, *inter alia*, dėl jų amžiaus, lyties [...], seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, negalios, sunkios **fizinės ligos arba psichikos ar elgesio [...]** sutrikimų, **be kita ko, kai jie yra [...]** kankinimo, išžaginimo ar kitokio sunkios formos psichologinio, fizinio, seksualinio smurto arba smurto dėl lyties pasekmės. Būtina [...] įvertinti, ar konkrečiam prašytojui reikia specialiųjų procedūrinių garantijų; [...]
- (16) [...] atitinkami valstybių narių kompetentingų institucijų darbuotojai, vertinantys specialiųjų procedūrinių garantijų poreikį [...], turėtų būti tinkamai parengti **atpažinti, kad prašytojams gali reikėti specialiųjų procedūrinių garantijų, ir nustačius tuos poreikius, juos patenkinti [...]; [...]**

- (16a) šis reglamentu nedaro poveikio Komisijos galimybei pagal Reglamento (ES) 2021/2303 (ES prieglobsčio agentūros reglamentas) 13 straipsnį prašyti Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros parengti veiklos standartus, rodiklius, gaires ir geriausiąją praktiką, susijusius su Sąjungos prieglobsčio teisės įgyvendinimu;
- (17) [...]
- (18) siekiant užtikrinti tikrąją moterų ir vyrų prašytojų lygybę, nagrinėjimo procedūros turėtų būti atžvalgos lyčiai. Visų pirma, asmeniniai pokalbiai turėtų būti rengiami taip, kad ir prašytojos, ir prašytojai galėtų **laisvai** pasakoti apie savo ankstesnę patirtį, **be kita ko**, tais atvejais, kurie apima [...] persekiojimą **dėl lyties, lytinės tapatybės ar seksualinės orientacijos**. Šiuo tikslu [...] [...] **prašytojams** turėtų būti suteikiama veiksminga galimybė dalyvauti pokalbyje be savo sutuoktinio, partnerio ar kitų šeimos narių; [...]
- (19) **nagrinėdamos tarptautinės apsaugos prašymą, kompetentingos institucijos turėtų galėti nustatyti prašytojo kelionės maršrutą ir patikrinti prašytojo tapatybę. Tuo tikslu kompetentingoms institucijoms gali reikėti apieškoti prašytoją arba jo daiktus. Tie daiktai gali apimti elektroninius prietaisus, pavyzdžiui, nešiojamuosius kompiuterius, planšetinius kompiuterius arba mobiliuosius telefonus. Toks apieškojimas turėtų būti atliekama gerbiant pagrindines teises ir laikantis proporcingumo principo; [...]**

- (20) taikydamos šį reglamentą pagal Chartijos 24 straipsnį ir 1989 m. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją valstybės narės visų pirma turėtų atsižvelgti į geriausius vaiko interesus. Vertindamos geriausius vaiko interesus valstybės narės turėtų visų pirma tinkamai atsižvelgti į nepilnamečio gerovę ir socialinį vystymąsi, taip pat jo aplinką. Pagal Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 12 straipsnį dėl vaiko teisės būti išklausytam, **kai sprendžiančioji institucija mano, kad tai atitinka geriausius vaiko interesus ir yra būtina, kad prašymas būtų išnagrinėtas, ji nepilnamečiui turėtų surengti [...] asmeninį pokalbį, visų pirma atsižvelgdama į jo amžių ir brandą [...]**;
- (21) pagal bendrą procedūrą racionalizuojami terminai, per kuriuos asmuo gali pasinaudoti procedūra, o sprendžiančioji institucija turi išnagrinėti prašymą [...]. [...] **Kadangi** dėl neproporcingai didelio **per tą patį laikotarpį pateikiamų** prašymų skaičiaus gali kilti pavojus, kad bus vėluojama suteikti galimybę pasinaudoti procedūra ir išnagrinėti prašymus, kartais išimties tvarka gali prireikti šiuos terminus lanksčiai pratęsti. Vis dėlto norint užtikrinti veiksmingą procesą, šių terminų pratęsimas turėtų būti kraštutinė priemonė, atsižvelgiant į tai, kad valstybės narės turėtų reguliariai peržiūrėti savo poreikius išlaikyti veiksmingą prieglobsčio sistemą, įskaitant planų nenumatytiems atvejams ruošimą, kai būtina, ir laikant, kad Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra valstybėms narėms turėtų suteikti visą reikiamą operacinę ir techninę pagalbą. Matydamos, kad nesugebės laikytis nustatytų terminų, valstybės narės turėtų kreiptis pagalbos į Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrą. Jei toks prašymas nepateikiamas ir jei dėl neproporcingo spaudimo valstybės narės prieglobsčio sistema tampa [...] neveiksminga, kad būtų [...] užtikrinamas **BEPS** veikimas, remdamasi [...] **Tarybos** įgyvendinimo **aktu, parengtu pagal [...]** Komisijos **pasiūlymą**, agentūra gali imtis priemonių, kad padėtų tai valstybei narei;

- (22) galimybė pasinaudoti bendra procedūra turėtų būti grindžiama trijų pakopų metodu, susidedančiu iš prašymo pareiškimo, registravimo ir pateikimo. Prašymo pareiškimas – pirmas žingsnis, nuo kurio pradedamas taikyti šis reglamentas. Laikoma, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės pareiškė prašymą, kai išreiškė **poreikį [...] gauti tarptautinę apsaugą iš valstybės narės. Tokį [...] poreikį turėtų būti galima išreikšti atitinkamos valstybės narės kompetentingoms institucijoms, kurios turėtų apimti bent sienos apsaugos pareigūnus, policiją ir už sulaikymo centrų atsakingas institucijas.** Toks [...] poreikis gali būti išreiškiamas bet kokia forma ir konkretus prašytojas neprivalo vartoti specialių sąvokų, tokių kaip tarptautinė apsauga, prieglobstis ar papildoma apsauga. Charakterizuojantis požymis turėtų būti trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės išreikšta baimė dėl persekiojimo ar sunkios žalos grįžus į savo kilmės šalį arba, jei tai asmuo be pilietybės, į šalį, kurioje buvo jo nuolatinė gyvenamoji vieta. Kilus abejonei, ar tam tikrą pareiškimą galima vertinti kaip tarptautinės apsaugos prašymą, trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės reikėtų aiškiai paklausti, ar jis pageidauja gauti tarptautinę apsaugą. Prašytojas turėtų galėti naudotis teisėmis pagal šį reglamentą ir Direktyvą XXX/XXX/ES (Priėmimo sąlygų direktyva)⁵, kai tik jis pareiškia prašymą;

⁵ OL L [...], [...], p. [...].

- (23) prašymas turėtų būti [...] **nedelsiant** užregistruotas. Šiame etape už prašymų [...] registravimą atsakingos institucijos prašymą [...] turėtų registruoti kartu su [...] prašytojo asmens duomenimis. Tos institucijos prašytoją turėtų informuoti apie jo teises ir pareigas, taip pat pasekmes, kurias prašytojas patirs dėl tų pareigų nevykdymo. **Informaciją taip pat gali teikti su valdžios institucijomis dirbančios ir joms padedančios organizacijos.** Prašytojui turėtų būti išduotas dokumentas, **kuriame nurodyta**, kad prašymas buvo pareikštas **ir užregistruotas**. Prašymo pateikimo terminas pradedamas skaičiuoti nuo prašymo užregistravimo;
- (24) prašymo pateikimas yra tarptautinės apsaugos prašymą įforminantis veiksmas. Prašytojui turėtų būti suteikta reikiama informacija apie tai, kaip ir kur pateikti savo prašymą, ir suteikta [...] galimybė tai padaryti. Šiame etape jis turi **kuo greičiau** pateikti visus savo turimus elementus **ir dokumentus**, reikalingus prašymui pagrįsti ir užbaigti. [...] **Netrukus po to, kai pateikiamas prašymas**, prašytojui turėtų būti įteiktas dokumentas, kuriame **nurodytas** jo, kaip prašytojo, statusas [...];
- (25) prašytojas turėtų būti tinkamai informuotas apie jo teises ir pareigas – laiku ir ta kalba, kurią jis supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti. Atsižvelgiant į tai, kad jei, pavyzdžiui, prašytojas atsisako bendradarbiauti su nacionalinėmis institucijomis, **visų pirma**, nepateikdamas elementų, reikalingų prašymui išnagrinėti, [...] **arba** nepateikdamas savo pirštų atspaudų arba veido atvaizdo, [...] prašymas [...] **yra** atmetamas kaip netiesiogiai atsiimtas **arba paskelbiamas [...] netiesiogiai atsiimtu**, prašytojas [...] [...] turi būti informuotas apie šių pareigų nevykdymo pasekmes;

- (26) kad galėtų vykdyti savo pareigas [...], [...] **ši reglamentą taikančių** institucijų darbuotojai turėtų turėti [...] **pakankamai** žinių ir **prireikus** turėtų išeiti [...] mokymus tarptautinės apsaugos srityje, be kita ko, remiant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai. Joms taip pat turi būti suteiktos atitinkamos priemonės, **įskaitant reikiamus kompetentingus darbuotojus**, ir **gairės** [...], kad jos galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis;
- (27) [...] **kai prašymas pareiškiamas** sienos perėjimo punktuose ir sulaikymo centruose, [...] bendravimas **turėtų būti užtikrinamas organizuojant vertimą žodžiu** [...], kad kompetentingos institucijos galėtų suprasti, ar asmenys pareiškia pageidavimą gauti tarptautinę apsaugą [...];
- (28) šiuo reglamentu prašytojams turėtų būti numatyta galimybė pateikti prašymą [...] suaugusiųjų, **kuriems reikia pagalbos naudotis veiksnumu**, ir nepilnamečių vardu, **kai pagal nacionalinę teisę jie neturi veiksnumo pateikti prašymą savo vardu**. Ši galimybė leidžia tokius prašymus nagrinėti bendrai; [...]

- (29) siekiant užtikrinti, kad nelydimi nepilnamečiai galėtų veiksmingai pasinaudoti procedūra ir galėtų naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas pagal šį reglamentą, Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] ir Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [EURODAC reglamentas], jiems turėtų būti [...] paskirtas atstovas [...], įskaitant atvejus, kai bet kuriuo prieglobsčio procedūros metu nustatoma, kad prašytojas yra nelydimas nepilnametis. Atstovas [...] turėtų [...] padėti nepilnamečiui ir jį orientuoti procedūros metu, kad būtų apsaugoti geriausi vaiko interesai, ir, visų pirma, turėtų padėti teikiant prašymą ir asmeninio pokalbio metu [...]. Prireikus atstovas [...] turėtų pateikti prašymą [...] nepilnamečio vardu. Nelydimiems nepilnamečiams turėtų būti paskirtas asmuo [...], kuris jiems padėtų iki tol, kol bus paskirtas atstovas, be kita ko, kai taikytina, kiek tai susiję su amžiaus nustatymo procesais ir procedūromis, numatytais Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] ir Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [EURODAC reglamentas]. Siekiant užtikrinti veiksmingą pagalbą nelydimiems nepilnamečiams, atstovų [...] atsakomybei vienu metu turėtų būti [...] paskiriamas [...] proporcingas ir ribotas nelydimų nepilnamečių skaičius. Valstybės narės turėtų paskirti administracines ar teismines institucijas arba kitus subjektus, [...] atsakingus už atstovo [...] priežiūrą [...], kai jis vykdo savo užduotis. Nelydimas nepilnametis turėtų turėti teisę pateikti prašymą savo vardu, jeigu jis yra veiksnus [...] pagal nacionalinę teisę [...]. Kad būtų apsaugotos nelydimo nepilnamečio, kuris pagal nacionalinę teisę neturi veiksnumo, teisės ir procesinės garantijos, atstovas, atsižvelgdamas į geriausius vaiko interesus [...], prašymą turėtų pateikti kuo greičiau. Tai, kad nelydimas nepilnametis [...] pateikia prašymą savo vardu, neturėtų būti kliūtis jam paskirti [...] atstovą;

- (29a) sveikatos patikrinimai, kurie laikomi mažiausiai invaziniais, galėtų apimti fizinius, stomatologinius ir rentgeno tyrimus, atsižvelgiant į naujausius technikos laimėjimus; [...]
- (30) siekiant užtikrinti prašytojų teises, sprendimai dėl visų tarptautinės apsaugos prašymų turėtų būti priimami remiantis faktais, objektyviai, nešališkai ir individualiai po išsamaus nagrinėjimo, kurio metu atsižvelgiama į visus prašytojo pateiktus elementus ir individualias prašytojo aplinkybes. Siekiant užtikrinti kruopštų prašymo nagrinėjimą, sprendžiančioji institucija turėtų atsižvelgti į aktualią, [...] tikslią ir naujausią informaciją, susijusią su padėtimi, **sprendimo dėl prašymo priėmimo metu vyraujančia** prašytojo kilmės šalyje. **Tą informaciją galima** gauti iš Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros ir kitų šaltinių, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro. Sprendžiančioji institucija taip pat turėtų atsižvelgti į [...] bendrą **padėties konkrečiose** kilmės **šalyse** [...] analizę, **jei tokia yra**, [...] ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros parengtas **apibendrintas gaires**. Bet koks procedūros užbaigimo atidėjimas turėtų visiškai atitikti valstybių narių pareigas pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) ir teisę į gerą administravimą, nedarant poveikio procedūros veiksmingumui ir teisingumui pagal šį reglamentą;

- (31) [...] siekiant užtikrinti prašytojo teises, sprendimas dėl jo prašymo turėtų būti pateikiamas raštu. Kai priimamas sprendimas nesuteikti tarptautinės apsaugos, prašytojui turėtų būti nurodytos faktinės ir teisinės priežastys, informacija apie sprendimo pasekmes ir jo užginčijimo būdus;
- (31a) siekiant padidinti procedūrų veiksmingumą ir sumažinti pasislėpimo pavojų bei neteisėto judėjimo tikimybę, tarp neigiamo sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo ir sprendimo grąžinti priėmimo neturėtų būti jokių procedūrinių spragų. Dėl prašytojų, kurių prašymai atmetami, turėtų nedelsiant būti priimtas sprendimas grąžinti. Nedarant poveikio teisei į veiksmingą teisinę gynybą, sprendimas grąžinti turėtų būti priimamas kaip neigiamo sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo dalis arba, jeigu tai atskiras aktas, – vienu metu ir kartu su neigiamu sprendimu arba nepagrįstai nedelsiant po neigiamo sprendimo priėmimo;
- (31b) perdavimo iš tarptautinio baudžiamojo teismo į trečiąją šalį arba kitą valstybę narę atveju atitinkama kompetentinga institucija galėtų atsižvelgti į elementus, apsvaistytus priimant sprendimą dėl perdavimo, kurie gali būti svarbūs vertinant tiesioginio ar netiesioginio grąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, riziką.

- (32) būtina, kad sprendimus dėl tarptautinės apsaugos prašymų priimtų institucijos, kurių darbuotojai turi [...] **pakankamai** žinių ir yra išjęę [...] **tinkamus** mokymus apie **atitinkamas [...] prieglobsčio ir pabėgėlių teisės srityje taikytinas normas**, ir kad jos savo veiklą vykdytų deramai gerbdamos taikomus etikos principus. Tai turėtų galioti kitų valstybių narių institucijų darbuotojams ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros ekspertams, siunčiamiems padėti valstybės narės sprendžiančiajai institucijai nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;
- (33) nedarant poveikio tinkamam ir išsamiam tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimui, ir valstybės narės, ir prašytojai yra suinteresuoti, kad sprendimas būtų priimtas kiek įmanoma greičiau. Reikėtų nustatyti maksimalius administracinės procedūros [...] trukmės terminus, kad tarptautinės apsaugos procedūra būtų racionalizuota. Tokiu būdu prašytojai visose valstybėse narėse turėtų galėti gauti sprendimą dėl savo prašymo per kuo trumpesnį laiką, taip užtikrinant greitą ir veiksmingą procedūrą;
- (34) siekdamos tam tikrais atvejais sutrumpinti bendrą procedūros trukmę, valstybės narės turėtų turėti lankstumo atsižvelgdamos į savo nacionalines reikmes teikti pirmenybę bet kurio prašymo nagrinėjimui kitų, anksčiau pateiktų prašymų atžvilgiu. **Pirmenybė prašymų nagrinėjimui turėtų būti teikiama** nenukrypstant nuo įprastai taikomų [...] **procedūrų, visų pirma nuo priimtino procedūros arba paspartinto nagrinėjimo procedūros, terminų, principų ir garantijų. Todėl šiame reglamente nustatytu reikalavimu nagrinėti tam tikrus prašymus taikant paspartintą arba pasienio procedūrą neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių lankstumui nuspręsti, ar tokiems prašymams teikti pirmenybę, ar ne;**

- (35) [...] valstybės narės turėtų turėti galimybę atmesti prašymą kaip nepriimtina, pavyzdžiui, kai šalis, kuri nėra valstybė narė, [...] laikoma pirmąją prieglobsčio šalimi arba saugia trečiają šalimi prašytojui, arba kai tarptautinis teismas yra nustatęs prašytojui saugų perkėlimą į valstybę narę arba trečiąją šalį, arba kai prašymas pareiškiamas tik po septynių darbo dienų nuo dienos, kurią prašytojas gavo sprendimą grąžinti, su sąlyga, kad jis buvo informuotas apie pasekmes, jei nepareikštų prašymo per tą laikotarpį, ir kad nėra paaiškėję naujų svarbių elementų. [...] Be to, prašymas turėtų būti laikomas nepriimtinu, kai tai yra paskesnis [...] prašymas be naujų svarbių elementų[...] arba kai valstybė narė, kuri nėra prašymą nagrinėjanti valstybė narė, yra suteikusi prašytojui tarptautinę apsaugą;
- (35a) kad būtų taikomos pirmosios prieglobsčio šalies ir saugios trečiosios šalies koncepcijos, labai svarbu, kad trečioji šalis, kurios atžvilgiu šios koncepcijos taikomos, būtų 1951 m. Konvencijos arba Niujorko protokolo šalis ir ją laikytųsi, išskyrus atvejus, kai ta trečioji šalis savo teisėje ir praktikoje kitu būdu numato veiksmingą apsaugą, atitinkančią pagrindinius žmogaus teisių standartus, pvz., galimybę gauti pakankamai pragyvenimo lėšų tinkamam gyvenimo lygiui užtikrinti, gauti neatidėliotiną medicinos pagalbą bei būtino ligų gydymo paslaugas ir galimybę gauti pradinį išsilavinimą. Turėtų būti galima trečiąją šalį priskirti prie saugių trečiųjų šalių, išskyrus tam tikras jos teritorijos dalis arba aiškiai identifikuojamas asmenų kategorijas;

- (36) [...] valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti pirmosios prieglobsčio šalies koncepciją [...] kaip nepriimtino pagrindą, [...] **kai** prašytojas **naudojosi veiksminga**[...] apsauga ir vis dar gali ta apsauga pasinaudoti [...] trečiojoje šalyje, kurioje jo gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų, kurioje jo atžvilgiu nevykdomas persekiojimas ir jam nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [Priskyrimo reglamentas], ir jis yra apsaugotas nuo grąžinimo į šalį, kurioje jam gali grėsti persekiojimas, ir išsiuntimo pažeidžiant teisę į apsaugą nuo kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo, kaip nustatyta tarptautinėje teisėje; [...]

- (37) [...] valstybės narės turėtų turėti galimybę taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją [...] kaip nepriimtino pagrindą, [...] kai prašytojas turi galimybę veiksmingos apsaugos paprašyti ir, jeigu sąlygos yra įvykdytos, ją gauti trečiojoje šalyje, kurioje jo gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų, kurioje jo atžvilgiu nevykdomas persekiojimas ir jam nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [Priskyrimo reglamentas], ir jis yra apsaugotas nuo grąžinimo į šalį, kurioje jam gali grėsti persekiojimas, ir išsiuntimo pažeidžiant teisę į apsaugą nuo kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo, kaip nustatyta tarptautinėje teisėje. Vis dėlto valstybių narių sprendžiančiosioms institucijoms turėtų būti palikta teisė vertinti prašymo esmę, net jei tenkinamos sąlygos, kad prašymas būtų laikomas nepriimtinu, visų pirma tais atvejais, kai jos yra įpareigosios tai daryti laikantis savo nacionalinių pareigų; Saugios trečiosios šalies koncepcija gali būti taikoma tik tuo atveju, kai [...] tarp prašytojo ir [...] trečiosios šalies yra ryšys, kuriuo remdamasis prašytojas [...] galėtų pagrįstai vykti į tą šalį [...]. Ryšys tarp prašytojo ir saugios trečiosios šalies galėtų būti laikomas nustatytu visų pirma tuo atveju, kai toje šalyje yra prašytojo šeimos narių arba kai prašytojas toje šalyje nuolat gyveno ar buvo apsistojęs [...];

- (37a) pirmosios prieglobsčio šalies ir saugios trečiosios šalies koncepcijos neturėtų būti taikomos prašytojui, kuris prašymą nagrinėjančioje valstybėje narėje pareiškia ir turi teisę naudotis Direktyvoje 2003/86/EB arba Direktyvoje 2004/38/EB nustatytomis teisėmis kaip trečiosios šalies piliečio arba Sąjungos piliečio šeimos narys;
- (37b) vertinant, ar trečioji šalis atitinka šiame reglamente nustatytus veiksmingos apsaugos kriterijus, galimybė gauti pakankamai pragyvenimo lėšų tinkamam gyvenimo lygiui užtikrinti turėtų būti suprantama kaip apimanti galimybę gauti maistą, aprangą, būstą ar pastogę ir teisę dirbti mokamą darbą ne mažiau palankiomis sąlygomis nei tos, kurios paprastai tomis pačiomis aplinkybėmis taikomos asmenims, kurie nėra trečiosios šalies piliečiai;
- (37c) siekiant, kad valstybės narės galėtų atmesti prašymą kaip nepriimtina, remdamosi pirmosios prieglobsčio šalies arba saugios trečiosios šalies koncepcijomis, turėtų būti atliktas individualus konkrečių prašytojo aplinkybių vertinimas, įskaitant prašytojo pateiktus elementus, paaiškinančius, kodėl šios koncepcijos jam nebūtų taikytinos. Kai prašytojas yra nelydimas nepilnametis, kompetentinga institucija atsižvelgia į geriausius nepilnamečio interesus, ypač į tai, ar yra sudarytos tinkamos priežiūros ir globos sąlygos;

- (37d) **prašymas neturėtų būti atmestas kaip nepriimtinas remiantis pirmosios prieglobsčio šalies arba saugios trečiosios šalies koncepcijomis, jei priimtino nagrinėjimo etape jau yra aišku, kad atitinkama trečioji šalis prašytojo nepriims arba pakartotinai neįleis. Be to, jei prašytojas galiausiai nepriimamas arba pakartotinai neįleidžiamas į trečiąją šalį po to, kai prašymas buvo atmestas kaip nepriimtinas, prašytojui [...] vėl turėtų būti suteikta galimybė naudotis tarptautinės apsaugos procedūra pagal šį reglamentą;**
- (38) tarptautinės apsaugos prašymą nagrinėti iš esmės reikia nustatant, ar prašytojas priskiriamas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas). Prašymo iš esmės nagrinėti nereikia, jei jis pagal šį reglamentą turėtų būti **atmestas** kaip nepriimtinas, **[kai pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) yra atsakinga kita valstybė narė arba kai prašymas turėtų būti atmestas kaip netiesiogiai ar tiesiogiai atsiimtas arba paskelbtas netiesiogiai ar tiesiogiai atsiimtu; [...]**
- (39) prašymo nagrinėjimas [...] **ribotais atvejais** turėtų būti paspartintas ir baigtas ne vėliau kaip per [...] **tris** mėnesius, įskaitant atvejus, kai prašytojas atvyksta iš saugios kilmės šalies arba prašytojas pareiškia prašymą tik siekdamas atidėti sprendimo dėl išsiuntimo vykdymą arba tam sutrukdyti, arba kai esama rimtų susirūpinimų keliančių aspektų dėl nacionalinio saugumo ar viešosios tvarkos; [...] paspartinto nagrinėjimo procedūra nelydimiems nepilnamečiams gali būti taikoma tik šiame reglamente nustatytais ribotomis aplinkybėmis;

(39a) siekdamos sparčių ir teisingų procedūrų visiems prašytojams ir kartu užtikrinamos, kad nebūtų nepagrįstai pratęsiamas prašytojų, kurie neturi teisės į tarptautinę apsaugą, įskaitant trečiųjų šalių piliečius, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2018/1806 netaikomas reikalavimas turėti vizą, buvimas Sąjungoje, valstybės narės turėtų paspartinti prašytojų, kurie yra trečiosios šalies piliečiai, arba asmenų be pilietybės atveju – buvę nuolatiniai trečiosios šalies gyventojai, kai tos šalies atžvilgiu priimtų sprendimų, kuriais suteikiama tarptautinė apsauga, dalis, palyginti su bendru tos šalies piliečių atžvilgiu priimtų sprendimų skaičiumi, yra mažesnis nei 20 proc., prašymų nagrinėjimą. Kai nuo susijusių Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis ir atsižvelgiant į gaires pagal Reglamento (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros 11 straipsnį arba kai prašytojas priklauso konkrečiai asmenų, kurių žemu prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius dėl konkretaus persekiojimo pagrindo, kategorijai, prašymo nagrinėjimas neturėtų būti spartinamas. Atvejais, kai trečioji šalis gali būti laikoma prašytojui saugia kilmės šalimi arba saugia trečiaja šalimi, kaip tai suprantame šiame reglamente, turėtų būti ir toliau atitinkamai laikomi atskiru paspartinto nagrinėjimo procedūros arba nepriimtino procedūros pagrindu;

- (40) [...] daug tarptautinės apsaugos prašymų pareiškama prie valstybės narės išorės sienos arba tranzito zonoje, dažnai juos pareiškia asmenys, laikinai sulaikyti dėl neteisėto išorės sienos kirtimo arba išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Siekiant atlikti tapatybės nustatymo, saugumo ir sveikatos patikrinimą prie išorės sienos ir nukreipti atitinkamus trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės susijusioms procedūroms, reikalingas tikrinimas. Tarp visų atitinkamų procedūrų etapų visais neteisėto atvykimo atvejais turi būti nustatytos nuoseklios ir veiksmingos sąsajos. Atlikus tikrinimą, trečiųjų šalių piliečiai ir asmenys be pilietybės turėtų būti nukreipti tinkamai prieglobsčio arba grąžinimo procedūrai arba jiems turėtų būti atsisakyta leisti atvykti. Todėl reikia nustatyti etapą iki atvykimo, apimančią tikrinimą ir prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūras;
- (40a) prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūros tikslas turėtų būti prie išorės sienų sparčiai įvertinti, ar prašymai nėra nepagrįsti ar nepriimtini, ir greitai grąžinti asmenis, neturinčius teisės likti šalyje, kartu užtikrinant, kad asmenys, kurių prašymai yra tinkamai pagrįsti, būtų nukreipti įprastai procedūrai ir jiems būtų greitai suteikta galimybė gauti tarptautinę apsaugą. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę reikalauti, kad tarptautinės apsaugos prašytojai įprastai gyventų prie išorės sienos ar netoli jos arba tranzito zonoje, arba kitose jų teritorijoje paskirtose vietovėse, kad būtų galima įvertinti prašymų priimtinumą. Aiškiai apibrėžtais atvejais valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti prašymo nagrinėjimą iš esmės, o atmetus prašymą – atitinkamų trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės grąžinimą. Siekdamos vykdyti prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūras, valstybės narės turėtų imtis reikiamų priemonių, kad nustatytų tinkamus pajėgumus, kiek tai susiję su priėmimu ir žmogiškaisiais ištekliais, reikalingus bet kuriuo metu išnagrinėti nustatytą prašymų skaičių ir užtikrinti sprendimų grąžinti vykdymą;

- (40aa) tinkami valstybės narės pajėgumai turėtų būti nustatyti Komisijos įgyvendinimo aktu taikant formulę, grindžiamą neteisėto sienos kirtimo atvejų, apie kuriuos valstybės narės praneša FRONTEX, taip pat įskaitant po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykusius asmenis, ir atsisakymo leisti atvykti prie išorės sienos atvejų pagal Eurostato duomenis bendra suma, apskaičiuota per trejų metų laikotarpį. Kai pagal šį reglamentą priimamas įgyvendinimo aktas, jo priėmimas turėtų būti suderintas su Europos migracijos valdymo ataskaitos [pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas)], kurioje įvertinama padėtis visuose migracijos maršrutuose ir visose valstybėse narėse, priėmimu. Kaip papildomas stabilumo ir nuspėjamumo elementas turėtų būti nustatytas didžiausias prašymų, kuriuos valstybė narė per metus turėtų išnagrinėti pagal pasienio procedūrą, skaičius, kuris būtų [...] keturis kartus didesnis už tos valstybės narės tinkamus pajėgumus. Nustatant valstybės narės pareigos sukurti tinkamus pajėgumus mastą, turėtų būti tinkamai atsižvelgta į valstybei narei susirūpinimą keliančius aspektus dėl nacionalinio saugumo ir viešosios tvarkos;
- (40b) valstybės narės turėtų vertinti prašymus taikydamos pasienio procedūrą, jei prašytojas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, kai prašytojas suklaidino valdžios institucijas pateikdamas melagingą informaciją ar suklastotus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų, susijusių su jo tapatybe ar pilietybe, kurie galėjo neigiamai paveikti sprendimą, ir kai yra tikėtina, kad prašymas yra nepagrįstas, nes prašytojas yra šalies, kurios atžvilgiu priimtų sprendimų, kuriais suteikiama tarptautinė apsauga, dalis yra mažesnė nei 20 proc., palyginti su bendru tos trečiosios šalies atžvilgiu priimtų sprendimų skaičiumi, pilietis. Kitais atvejais, pvz., kai prašytojas yra iš saugios kilmės šalies ar saugios trečiosios šalies, taikyti pasienio procedūrą valstybėms šalims turėtų būti neprivaloma;

(40c) taikydamos pasienio procedūrą, kai nagrinėjamas tarptautinės apsaugos prašymas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [Priėmimo sąlygų direktyva] būtų reikiamai pasirūpinta prašytojų apgyvendinimu paprastai prie išorės sienos ar tranzito zonose arba netoli jų. Valstybės narės gali nagrinėti prašymus prie išorės sienos ne toje vietovėje, kur pareikštas prieglobsčio prašymas, perkeldamos prašytojus į konkrečią vietovę prie atitinkamos valstybės narės išorės sienos ar netoli jos arba į kitas jos teritorijoje paskirtas vietas, kur yra tinkamos patalpos. Valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė spręsti, kuriose konkrečiose vietovėse gali būti įrengtos tokios patalpos. Tačiau valstybės narės turėtų siekti apriboti prašytojų perkėlimo šiuo tikslu poreikį ir todėl įrengti pakankamai talpias patalpas prie sienos perėjimo punktų ar išorės sienos ruožų, kur pareiškiami dauguma tarptautinės apsaugos prašymų, taip pat atsižvelgdamos į išorės sienos ilgį ir sienos perėjimo punktų ar tranzito zonų skaičių. Jos turėtų pranešti Komisijai apie konkrečias vietas, kur bus vykdomos pasienio procedūros.

Kai valstybė narė tokias vietas naudoja ir prašymams, kuriems netaikoma pasienio procedūra, nagrinėti, prašymai, kuriems netaikoma pasienio procedūra, neturėtų būti įtraukiami skaičiuojant, ar pasiekti tinkami tos valstybės narės pajėgumai;

(40d) pasienio procedūros, susijusios su tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, trukmė turėtų būti kuo trumpesnė, kartu užtikrinant visapusišką ir teisingą prašymų nagrinėjimą. Bet kuriuo atveju ji turėtų būti ne ilgesnė nei 12 savaičių. Tam tikromis apibrėžtomis aplinkybėmis valstybės narės turėtų turėti galimybę šį terminą pratęsti iki 16 savaičių. Šis terminas turėtų būti suprantamas kaip atskirai prieglobsčio pasienio procedūrai nustatytas terminas, laikotarpį skaičiuojant nuo prašymo užregistravimo iki tol, kol prašytojas neturi teisės pasilikti ir jam neleidžiama pasilikti. Per šį laikotarpį valstybės narės turi teisę nacionalinėje teisėje nustatyti terminą ir administraciniam, ir įvairiems tolesniems procedūriniais veiksmais, tačiau tai jos turėtų padaryti taip, kad užtikrintų, kad nagrinėjimo procedūra būtų baigta, o paskui, jei aktualu, sprendimas dėl prašymo leisti pasilikti ir, jei taikytina, sprendimas dėl apskundimo būtų priimti per 12 savaičių arba, jei taikytina, per 16 savaičių. Jeigu visgi valstybė narė nepriėmė atitinkamų sprendimų, pasibaigus tam laikotarpiui prašytojui iš esmės turėtų būti leista atvykti į valstybės narės teritoriją. Tačiau atvykti į teritoriją neturėtų būti leidžiama, kai prašytojas neturi teisės pasilikti, kai jis nepaprašė leisti pasilikti apskundimo procedūros tikslais arba kai teismas nusprendė, kad jam neturi būti leista pasilikti, kol nebaigta apskundimo procedūra. Tokiais atvejais siekiant užtikrinti tęstinumą tarp prieglobsčio procedūros ir grąžinimo procedūros, grąžinimo procedūra taip pat turėtų būti vykdoma atsižvelgiant į pasienio procedūrą ne ilgiau nei 12 savaičių. Šis laikotarpis turėtų būti pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės nebeturi teisės pasilikti arba jam nebeleidžiama pasilikti;

- (40e) nors pasienio procedūra, susijusi su tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, gali būti taikoma nesulaikant asmens, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė per pasienio procedūrą taikyti sulaikymo pagrindus remiantis [Priėmimo sąlygų] Direktyvos (ES) XXX/XXX nuostatomis, kad priimtų sprendimą dėl prašytojo teisės atvykti į teritoriją. Jeigu tokios procedūros metu asmuo sulaikomas, turėtų būti taikomos [Priėmimo sąlygų] Direktyvos (ES) XXX/XXX nuostatos dėl sulaikymo, įskaitant garantijas sulaikytiems prašytojams, sulaikymo sąlygas, teisminę kontrolę ir tai, kad kiekvienu atveju reikalingas individualus vertinimas. Paprastai nepilnamečiai neturėtų būti sulaikomi. Nepilnamečiai gali būti sulaikomi tik išimtinėmis aplinkybėmis, sulaikymą taikant kaip kraštutinę priemonę, nustačius, kad negalima efektyviai taikyti kitų švelnesnių alternatyvių priemonių, ir įvertinus, kad sulaikymas atitinka geriausius nepilnamečių interesus pagal [Priėmimo sąlygų] Direktyvos (ES) XXX/XXX nuostatas;

- (40f) kai prašymas atmetamas pasienio procedūros kontekste, dėl atitinkamo prašytojo, trečiosios šalies piliečio ar asmens be pilietybės turėtų būti nedelsiant priimtas sprendimas grąžinti arba, kai tenkinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399⁶ 14 straipsnio sąlygos, atsisakyta leisti atvykti. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas visiems trečiųjų šalių piliečiams, kurių prašymai buvo atmesti pasienio procedūros kontekste, kai valstybė narė yra nusprendusi netaikyti Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva] nuostatų pagal tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktą ir nepriima sprendimo grąžinti tą atitinkamą trečiosios šalies pilietį, elgesys su atitinkamu prašytoju, trečiosios šalies piliečiu ar asmeniu be pilietybės ir jo apsaugos lygis turėtų būti toks, kaip nustatyta Direktyvos XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva] 4 straipsnio 4 dalyje, ir jis turi atitikti elgesį ir apsaugos lygį, taikomą asmenims, dėl kurių priimtas sprendimas grąžinti;

⁶ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas), (OL L 077, 2016 3 23, p. 1).

- (40g) taikant grąžinimo vykdymo pasienio procedūrą turėtų būti taikomos tam tikros [nauja redakcija išdėstytos Grąžinimo direktyvos] nuostatos, nes jomis reguliuojami grąžinimo procedūros elementai, nenustatyti šiame reglamente, ypač nuostatos dėl apibrėžčių, palankesnių sąlygų, negrąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, geriausių vaiko interesų, šeimos gyvenimo ir sveikatos būklės, pasislėpimo pavojaus, pareigos bendradarbiauti, savanoriško išvykimo laikotarpio, sprendimo grąžinti, išsiuntimo, išsiuntimo atidėjimo, nelydimų nepilnamečių grąžinimo ir išsiuntimo, draudimų atvykti, apsaugos priemonių iki grąžinimo, sulaikymo, sulaikymo sąlygų, nepilnamečių bei šeimų sulaikymo ir nepaprastųjų padėčių. Siekiant sumažinti neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma grąžinimo vykdymo pasienio procedūra, neteisėto atvykimo ir judėjimo riziką, gali būti nustatytas savanoriško išvykimo laikotarpis. Toks savanoriško išvykimo laikotarpis suteikiamas tik gavus prašymą ir neturėtų viršyti 15 dienų, nesuteikiant teisės atvykti į valstybės narės teritoriją. Atitinkamas asmuo turėtų perduoti kompetentingoms institucijoms visus savo turimus galiojančius kelionės dokumentus tokiam laikotarpiui, kuris būtinas, kad būtų užkirstas kelias pasislėpimui;**
- (40ga) kai neteisėtai šalyje esantis trečiosios šalies pilietis negrįžta arba nėra išsiunčiamas per maksimalų grąžinimo vykdymo pasienio procedūros laikotarpį, turėtų būti toliau vykdoma grąžinimo procedūra pagal [nauja redakcija išdėstytos Grąžinimo direktyvos] nuostatas, kurios turėtų būti taikomos;**

(40h) kai prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, sulaikytas per pasienio procedūrą, susijusią su jo tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, nebeturi teisės pasilikti arba jam nebuvo leidžiama pasilikti, valstybės narės turėtų turėti galimybę tęsti sulaikymą atvykimo į teritoriją prevencijos ir grąžinimo procedūros vykdymo tikslais, taikant garantijas ir sulaikymo sąlygas, nustatytas Direktyvoje XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva]. Prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, kuris nebuvo sulaikytas per pasienio procedūrą, susijusią su tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimu, ir kuris nebeturi teisės pasilikti ir jam nebuvo leista pasilikti, taip pat galėtų būti sulaikytas, jeigu kyla pasislėpimo pavojus, jeigu jis vengia grąžinimo ar jam trukdo arba jeigu jis kelia grėsmę viešajai politikai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui. Asmuo turėtų būti sulaikomas kuo trumpesniam laikotarpiui, kuris neturėtų viršyti ilgiausios grąžinimo vykdymo pasienio procedūros trukmės. Kai neteisėtai šalyje esantis trečiosios šalies pilietis negrįžta arba nėra išsiunčiamas per tą laikotarpį ir grąžinimo vykdymo pasienio procedūra nustoja būti taikoma, turėtų būti taikomos [nauja redakcija išdėstytos Grąžinimo direktyvos] nuostatos. Į tos direktyvos 18 straipsniu nustatytą ilgiausią sulaikymo laikotarpį turėtų būti įskaičiuojamas sulaikymo per grąžinimo vykdymo pasienio procedūrą laikotarpis;

- (40i) valstybė narė, kuriai prašytojas perduodamas pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas], turėtų turėti galimybę išnagrinėti prašymą per pasienio procedūrą su sąlyga, kad prašytojui dar nebuvo suteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją ir yra tenkinamos tokios procedūros taikymo valstybėje narėje, iš kurios perduotas prašytojas, sąlygos;
- (41) viešosios tvarkos sąvoka gali, *inter alia*, apimti teistumą už sunkaus nusikaltimo įvykdymą;
- (42) prašytojui, kuris atvyko neturėdamas dokumentų arba naudojo suklastotais dokumentais, dėl to neturi būti automatiškai taikomos paspartinto nagrinėjimo ar pasienio procedūros, jeigu jis gali nurodyti rimtą priežastį;
- (43) **kai prašytojas [...] nesilaiko tam tikrų [...] šiuo reglamentu, [Reglamentu (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas)] arba Direktyva XXX/XXX/ES (Priėmimo sąlygų direktyva) nustatytų pareigų [...], prašymas turėtų būti toliau nenagrinėjamas ir turėtų būti atmestas kaip [...] netiesiogiai atsiimtas arba paskelbtas tokiu [...], o bet koks naujas to paties prašytojo po to sprendimo valstybėse narėse pateiktas prašymas turėtų būti laikomas paskesniu prašymu. Jeigu asmuo pateikė paskesnį prašymą kitoje valstybėje narėje ir yra perduodamas atsakingai valstybei narei pagal [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas)] 35 straipsnį, atsakinga valstybė narė neturėtų būti įpareigota nagrinėti kitoje valstybėje narėje pateikto prašymo; [...]**

- (44) jei prašytojas paskesnę prašymą pareiškia nepateikdamas naujų [...] **elementų**, kurie reikšmingai padidintų jo priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų tikimybę arba kurie būtų susiję su priežastimis, dėl kurių ankstesnis prašymas buvo atmestas kaip nepriimtinas, tam paskesniai prašymai nauja išsamaus nagrinėjimo procedūra neturėtų būti taikoma. Tokiais atvejais prašymai po preliminarus nagrinėjimo turėtų būti [...] **atmetami** kaip nepriimtini [...] pagal *res judicata* principą. Preliminarus nagrinėjimas **turėtų būti** atliekamas remiantis rašytiniais pareiškimais [...] **arba** asmeniniu pokalbiu. [...] Asmeninio pokalbio galima atsisakyti **visų pirma** tais atvejais, kai, remiantis rašytiniais pareiškimais, akivaizdu, kad prašyme nepateikta naujų [...] elementų [...]. Paskesnių prašymų atveju galima daryti išimtis dėl asmens teisės likti valstybės narės teritorijoje [...];
- (44a) **prašytojui, kuris paskutinę akimirką pateikia paskesnę prašymą vien tam, kad vilkintų ar trikdytų savo išsiuntimą, neturėtų būti leidžiama pasilikti, kol bus priimtas galutinis sprendimas, kuriuo paskelbiama, kad prašymas nepriimtinas, tais atvejais, kai sprendžiančiajai institucijai iškart tampa aišku, kad nepateikti jokie nauji elementai ir nėra jokios grąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, rizikos. Sprendžiančioji institucija pagal nacionalinės teisės aktus turėtų priimti sprendimą, kuriame patvirtinama kad tenkinami šie leidimo pasilikti nesuteikimo prašytojui kriterijai;**

- (45) vienas iš svarbiausių tarptautinės apsaugos prašymo pagrįstumo kriterijų – prašytojo saugumas jo kilmės šalyje. Atsižvelgiant į tai, kad Reglamentu (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) siekiama aukšto suderinimo laipsnio priskiriant trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės prie tarptautinės apsaugos gavėjų, šiuo reglamentu nustatomi bendri trečiųjų šalių priskyrimo prie saugių kilmės šalių kriterijai ir, atsižvelgiant į poreikį sustiprinti saugios kilmės šalies koncepcijos, kaip veiksmingos priemonės, padedančios sparčiai **išnagrinėti** tikėtina nepagrįstus prašymus, taikymą, šiuo reglamentu nustatomas ES bendras saugių kilmės šalių sąrašas;
- (46) **[...] turėtų būti galima trečiąją šalį priskirti prie saugių kilmės šalių, nustatant išimtis konkrečioms jos teritorijos dalims arba aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms. Be to, tai, kad trečioji šalis yra įtraukta į [...] saugių kilmės šalių sąrašą, negali suteikti absoliučios saugumo garantijos tos šalies piliečiams, netgi tiems, kurie nepriklauso asmenų, kuriems taikoma tokia išimtis, kategorijai, todėl nepanaikina poreikio deramai išnagrinėti kiekvieną tarptautinės apsaugos prašymą. Atsižvelgiant į patį priskyrimui būtino įvertinimo pobūdį, jį atliekant galima atsižvelgti tik į tos šalies bendras, civilines, teises ir politines aplinkybes bei į tai, ar persekiojimo, kankinimo, nežmoniško ar žeminamo elgesio ar baudimo vykdytojams, juos toje šalyje pripažinus atsakingais už šiuos veiksmus, praktiškai yra taikomos sankcijos. Dėl šios priežasties, jei prašytojas gali pateikti elementų, kuriais pagrindžiama, kodėl saugios kilmės šalies koncepcija jam netaikytina, tos šalies priskyrimas prie saugių šalių nebegali būti laikomas reikšmingu jo atveju;**

- (47) kalbant apie šalių priskyrimą prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu, šiuo reglamentu toks priskyrimas numatomas. Trečiosios šalys prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu turėtų būti priskiriamos šio reglamento [...] **priedu**, remiantis šiame reglamente nustatytais sąlygomis ir atlikus išsamų, įrodymais grįstą įvertinimą, apimančią esminį tyrimą ir plačias konsultacijas su valstybėmis narėmis bei suinteresuotaisiais subjektais;
- (48) ES bendro saugių kilmės šalių sąrašo ir ES bendro saugių trečiųjų šalių sąrašo sudarymas turėtų panaikinti kai kuriuos valstybių narių nacionaliniuose saugių šalių sąrašuose esančius skirtumus. Nors valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė taikyti ar priimti teisės aktus, leidžiančius nacionaliniu lygmeniu prie saugių trečiųjų šalių priskirti kitas trečiąsias šalis, nepriskirtas prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba neįtrauktas į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą, toks bendras priskyrimas ar bendro sąrašo sudarymas turėtų užtikrinti, kad visos valstybės narės koncepcijas [...] vienodai taikytų prašytojų, kurių kilmės šalys yra bendrame sąraše arba **kuriems yra** saugi trečioji šalis, atžvilgiu. Tai padės suvienodinti procedūrų taikymą ir tokiu būdu taip pat atgrasyti tarptautinės apsaugos prašytojus nuo antrinio judėjimo; [...]

- (49) Komisija, padedant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai, turėtų [...] peržiūrėti padėtį trečiosiose šalyse, kurios yra priskirtos prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba kurios įtrauktos į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą. [...] **Reikšmingai** pablogėjus padėčiai tokioje trečiojoje šalyje **ir atlikus pagrįstą vertinimą**, Komisija turėtų turėti galimybę deleguotuoju aktu pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį ribotam laikotarpiui sustabdyti tos trečiosios šalies priskyrimą prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba tos trečiosios šalies įtraukimą į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą. **Komisija turėtų nuolat peržiūrėti padėtį toje trečiojoje šalyje, atsižvelgdama, *inter alia*, į valstybių narių ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros teikiamą informaciją apie paskesnius padėties toje šalyje pokyčius.** Be to, šiuo atveju per 3 mėnesius nuo deleguotojo akto, kuriuo sustabdomas trečiosios šalies priskyrimas prie saugių šalių, priėmimo Komisija turėtų pasiūlyti dalinį pakeitimą, kuriuo [...] ta trečioji šalis būtų pašalinta iš ES bendrų [...] saugių **šalių sąrašų**;
- (50) šį pagrįstą vertinimą Komisija atlieka remdamasi įvairiais jai prieinamais informacijos šaltiniais, visų pirma trečiųjų šalių, kurioms Europos Vadovų Taryba suteikė šalies kandidatės statusą, metinėmis pažangos ataskaitomis, reguliariomis Europos išorės veiksmų tarnybos ataskaitomis, ir informacija, kurią pateikia valstybės narės, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, Jungtinių Tautų vyriausiasis pabėgėlių reikalų komisaras, Europos Taryba ir kitos susijusios tarptautinės organizacijos. [...] Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;

- (51) kai deleguotasis aktas ir jo pratęsimai baigia galioti, o naujas deleguotasis aktas nėra priimtas, trečiosios šalies priskyrimas prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba trečiosios šalies įrašymas į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą turėtų nebebūti sustabdytas. Tai nedaro poveikio jokiame pasiūlytame pakeitimui dėl trečiosios šalies išbraukimo iš šių sąrašų;
- (52) Komisija, padedant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai, turėtų [...] peržiūrėti padėtį trečiojoje šalyje, kurios buvo išbrauktos iš ES bendro saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių sąrašo, įskaitant atvejus, kai valstybė narė informuoja Komisiją, kad remdamasi pagrįstu įvertinimu ji mano, jog po padėties šioje trečiojoje šalyje pokyčių šalis vėl atitinka šiame reglamente nustatytas priskyrimo prie saugių šalių sąlygas. Tokiu atveju valstybės narės galėtų priskirti šią trečiąją šalį prie saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių nacionaliniu lygmeniu tik tuo atveju, jei Komisija nepaprieštarauja tokiame priskyrimui **per dvejų metų laikotarpį nuo dienos, kai ta trečioji šalis buvo išbraukta iš ES bendro saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių sąrašo**. Jei Komisija laiko, kad šios sąlygos įvykdytos, ji gali pasiūlyti priskyrimo prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba ES bendro saugių kilmės šalių sąrašo dalinį pakeitimą, kad būtų įtraukta ši trečioji šalis;
- (53) [kalbant apie saugias kilmės šalis, 2015 m. liepos 20 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje, kuriame valstybės narės sutarė, kad prioriteto tvarka visos valstybės narės turėtų įvertinti, ar Vakarų Balkanų šalys yra saugios, priėmus išvadas, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra 2015 m. rugsėjo 2 d. surengė valstybių narių ekspertų lygmenio posėdį, kuriame iš esmės susitarta, kad Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas*, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnija ir Serbija turėtų būti laikomos saugiomis kilmės šalimis, kaip tai suprantama šiame reglamente;]

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

- (54) [remiantis įvairiais informacijos šaltiniais, įskaitant visų pirma Europos išorės veiksmų tarnybos ataskaitas ir valstybių narių, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro, Europos Tarybos ir kitų susijusių tarptautinių organizacijų teikiamą informaciją, laikoma, kad tam tikros trečiosios šalys atitinka saugių kilmės šalių kriterijus;]
- (55) [Albanijoje teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių srities sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas pažeidimų nustatė keturiuose iš 150 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 7,8 proc. (1040) Albanijos piliečių 2014 m. pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Albaniją prie saugių kilmės šalių priskiria bent aštuonios valstybės narės. Albanijai Europos Vadovų Taryba yra suteikusi šalies kandidatės statusą. Priskyrimo metu Albanija įvertinta kaip atitinkanti 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos Kopenhagoje nustatytus kriterijus, susijusius su demokratija, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumu; kad taptų nare, Albanija turės tęsti tų kriterijų įgyvendinimą pagal metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas;]

- (56) [Bosnijos ir Hercegovinos Konstitucija yra šios šalies tautų įgaliojimų pasiskirstymo pagrindas. Teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių srities sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas nustatė pažeidimų penkiuose iš 1196 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 4,6 proc. (330) Bosnijos ir Hercegovinos piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Bosniją ir Hercegoviną prie saugių kilmės šalių priskiria bent devynios valstybės narės;]

- (57) [buvusiojoje Jugoslavijos Respublikoje Makedonijoje teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia pagrindiniai materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių srities sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas nustatė pažeidimų šešiuose iš 502 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 0,9 proc. (70) buvusiosios Jugoslavijos Respublikos Makedonijos piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją prie saugių kilmės šalių priskiria bent septynios valstybės narės. Europos Vadovų Taryba yra suteikusi buvusiajai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai šalies kandidatės statusą. Šio suteikimo metu įvertinta, kad buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija įvykdė 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos Kopenhagoje nustatytus kriterijus, susijusius su demokratija, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumu. Kad taptų nare, buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija turės tęsti tų kriterijų įgyvendinimą pagal metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas;]

- (58) [Kosove* teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse. Kosovas* nėra prisijungęs prie susijusių tarptautinių žmogaus teisių dokumentų, kaip antai Europos žmogaus teisių konvencijos, nes nėra tarptautinio konsensuso dėl jo kaip suverenios valstybės statuso. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 6,3 proc. (830) Kosovo* piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Kosovą* prie saugių kilmės šalių priskiria bent šešios valstybės narės;]
- (59) [šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių pozicijoms dėl Kosovo* statuso, dėl kurių bus nuspręsta pagal jų nacionalinę praktiką ir tarptautinę teisę. Be to, nė vienas iš šiame reglamente vartojamų terminų, formuluočių arba apibrėžčių nereiškia, kad Sąjunga pripažįsta Kosovą* kaip nepriklausomą valstybę arba kad atskiros valstybės narės pripažįsta tokį Kosovo* statusą, jei anksčiau to nėra padariusios. Visų pirma termino „šalys“ vartojimas nereiškia valstybingumo pripažinimo;]

* Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/99 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

- (60) [Juodkalnijoje teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių srities sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas pažeidimų nustatė viename iš 447 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 3,0 proc. (40) Juodkalnijos piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Juodkalniją prie saugių kilmės šalių priskiria bent devynios valstybės narės. Europos Vadovų Taryba yra suteikusi Juodkalnijai šalies kandidatės statusą. Šio suteikimo metu įvertinta, kad Juodkalnija įvykdė 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos Kopenhagoje nustatytus kriterijus, susijusius su demokratija, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumu. Kad taptų nare, buvusioji Juodkalnija turės tęsti tų kriterijų įgyvendinimą pagal metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas;]

- (61) [kalbant apie Serbiją, Konstitucija yra mažumos grupių savivaldos švietimo, kalbų, informacijos ir kultūros srityse pagrindas. Teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių srities sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas nustatė pažeidimų 16 iš 11 490 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 1,8 proc. (400) Serbijos piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Serbiją prie saugių kilmės šalių priskiria bent devynios valstybės narės. Europos Vadovų Taryba yra suteikusi Serbijai šalies kandidatės statusą. Šio suteikimo metu įvertinta, kad Serbija įvykdė 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos Kopenhagoje nustatytus kriterijus, susijusius su demokratija, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumu. Kad taptų nare, Serbija turės tęsti tų kriterijų įgyvendinimą pagal metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas;]

- (62) [Turkijoje teisinį pagrindą apsaugai nuo persekiojimo ir netinkamo elgesio tinkamai suteikia materialinės bei proceso teisės aktai žmogaus teisių ir kovos su diskriminacija srityse, įskaitant visas svarbiausias tarptautines žmogaus teisių sritis sutartis, prie kurių šalis yra prisijungusi. 2014 m. Europos Žmogaus Teisių Teismas nustatė pažeidimų 94 iš 2 899 prašymų. Nėra žinoma apie jokių savo piliečių perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo į trečiąsias šalis, kur, *inter alia*, egzistuoja rimta grėsmė, kad jiems bus taikoma mirties bausmė, kankinimas, persekiojimas arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys ar baudimas, arba kur dėl rasės, tikėjimo, tautybės, lytinės orientacijos, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politiniam judėjimui iškils pavojus jų gyvybei ar laisvei arba egzistuoja didelė perkėlimo, išsiuntimo ar išdavimo iš ten į kitą trečiąją šalį grėsmė, atvejus. Valstybių narių nuomone, 2014 m. 23,1 proc. (310) Turkijos piliečių pateiktų prieglobsčio prašymų buvo pagrįsti. Turkiją prie saugių kilmės šalių priskiria viena valstybė narė. Europos Vadovų Taryba yra suteikusi Turkijai šalies kandidatės statusą. Tuo metu Turkija buvo įvertinta kaip pakankamai atitinkanti 1993 m. birželio 21–22 d. Europos Vadovų Tarybos Kopenhagoje nustatytus kriterijus, susijusius su demokratija, teisinę valstybę, žmogaus teises ir pagarbą mažumoms bei jų apsaugą užtikrinančių institucijų stabilumu; kad taptų nare, Turkija turės tęsti tų kriterijų įgyvendinimą pagal metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas rekomendacijas;]
- (63) [...]

- (64) dėl tarptautinės apsaugos prašymų priimtiems sprendimams, **kuriems jie atmetami kaip nepriimtini, nepagrįsti arba akivaizdžiai nepagrįsti, kiek tai susiję su pabėgėlio ar papildomos apsaugos statusu, ir kaip netiesiogiai atsiimti [...], taip pat [...]** sprendimams dėl [...] pabėgėlio arba papildomos apsaugos statuso [...] panaikinimo, turėtų būti taikoma teisė į veiksmingą teisinę gynybą teisme, laikantis visų Chartijos 47 straipsnyje nustatytų reikalavimų ir sąlygų. **Tai neturėtų daryti poveikio tarptautinės apsaugos prašytojų arba asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, galimybei pasinaudoti kitomis nacionaliniu lygmeniu numatytais bendrai taikomomis teisių gynimo priemonėmis, kurios nėra konkrečiai susijusios su tarptautinės apsaugos suteikimo arba panaikinimo procedūra [...]; [...]**
- (64a) **kai kuriose valstybėse narėse, be to, kas reikalaujama pagal šį reglamentą, pagal teisinės procesines nuostatas reikalaujama, kad būtų pateiktas antro lygio skundas. Laikantis proporcingumo bei subsidarumo principų ir tinkamai atsižvelgiant į valstybių narių procesinę autonomiją, taip pat į šio reglamento tikslus, tikslinga numatyti lanksčią galutinio sprendimo apibrėžtį darant nuorodą į nacionalinę teisę, susitarant, kad valstybės narės gali apsiriboti šio reglamento V skyriuje nustatytais teisių gynimo priemonėmis;**

- (64b) teismo sąvoka yra Sąjungos teisėje reglamentuojama sąvoka, kuri pagal savo pobūdį gali reikšti tik instituciją, veikiančią kaip trečioji šalis institucijos, priėmusios sprendimą, kuris yra proceso dalykas, atžvilgiu. Ta institucija turėtų vykdyti teismines funkcijas, o tai, ar ta institucija pagal nacionalinę teisę laikoma teismu, nėra lemiamas veiksnys. Šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių kompetencijai organizuoti savo nacionalinę teismų sistemą ir nustatyti apeliacinių instancijų skaičių. Kai nacionalinėje teisėje numatyta galimybė teikti tolesnius skundus dėl sprendimo dėl pirmojo skundo arba paskesnių skundų, tokių skundų nagrinėjimo procedūra ir stabdomasis poveikis turėtų būti reglamentuojami nacionalinėje teisėje, laikantis Sąjungos teisės ir tarptautinių įsipareigojimų;
- (64c) [...]
- (64d) siekdamas taikyti apskundimo procedūrą, valstybės narės galėtų numatyti, kad pirmosios instancijos teismo posėdžiai galėtų būti rengiami vaizdo konferencijos būdu, su sąlyga, kad yra įdiegtos tam reikalingos priemonės;
- [...]
- (65) [...] kad prašytojas galėtų įgyvendinti savo teisę į veiksmingą teisinę gynybą, susijusią su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą, visos sprendimo grąžinti pasekmės turėtų būti automatiškai sustabdytos, kol prašytojas turi teisę arba jam buvo leista pasilikti valstybės narės teritorijoje;

- (66) [...] iš esmės prašytojai turėtų turėti teisę pasilikti valstybės narės teritorijoje, kol pasibaigs skundo pateikimo pirmos instancijos teismui terminas ir, kai tokia teisė įgyvendinama per nustatytą laikotarpį, kol bus baigtas skundo nagrinėjimas. Teisė pasilikti skundo tikslais prašytojui neturėtų būti automatiškai suteikiama tik šiame reglamente nustatytais ribotais atvejais, kai prašymai gali būti nepagrįsti;
- (66a) tais atvejais, kai prašytojas automatiškai neįgyja teisės pasilikti skundo tikslais, teismas vis tiek turėtų turėti galimybę prašytojo prašymu ar savo iniciatyva leisti prašytojui pasilikti valstybės narės teritorijoje, kol bus baigtas skundo nagrinėjimas. Tokiais atvejais prašytojai turėtų turėti teisę pasilikti, kol pasibaigs prašymo leisti pasilikti pateikimo teismui terminas, o prašytojui pateikus tokį prašymą per nustatytą terminą – kol kompetentingas teismas priims sprendimą. Siekiant atgrasyti nuo paskesnių prašymų, pateiktų piktnaudžiaujant padėtimi ar paskutinę akimirką, ir užkirsti kelią pateikti kitus nepagrįstus paskesnius prašymus, valstybės narės turėtų turėti galimybę nacionalinėje teisėje numatyti, kad prašytojams nebūtų suteikta teisė pasilikti per tą laikotarpį, jeigu paskesni prašymai buvo atmesti. Vykdam procedūrą, skirtą nustatyti, ar prašytojui turėtų būti leista pasilikti, kol nagrinėjamas skundas, prašytojo teisės į gynybą turėtų būti tinkamai užtikrintos pasirūpinant reikalingu vertimu žodžiu ir suteikiant teisinę pagalbą. Be to, kompetentingas teismas turėtų turėti galimybę išnagrinėti sprendimą nesuteikti tarptautinės apsaugos atsižvelgdamas į faktines aplinkybes ir teisės klausimus;

- (66b) kad būtų užtikrintas veiksmingas grąžinimas, prašytojams neturėtų būti suteikta teisė pasilikti valstybės narės teritorijoje, kai skundas dėl sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą teikiamas antrosios ar tolesnės instancijos lygmeniu, bet paliekama galimybė teismui leisti prašytojui pasilikti.
- (66c) siekiant užtikrinti sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą ir kartu priimamo sprendimo grąžinti teisinės peržiūros teisme nuoseklumą, taip pat siekiant paspartinti bylos nagrinėjimą ir sumažinti kompetentingoms teisminėms institucijoms tenkančią naštą, tokie sprendimai, jei jie yra susijusio sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo arba sprendimo panaikinti tarptautinę apsaugą, dalis, turėtų būti priimami bendra tvarka tame pačiame teisme;
- (66d) kad būtų užtikrintas prašymų valdymo teisingumas ir objektyvumas, taip pat bendros tarptautinės apsaugos procedūros veiksmingumas, turėtų būti nustatyti administracinės procedūros terminai;
- (67) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 72 straipsnį šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių pareigų, susijusių su teisėtavokos ir vidaus saugumo užtikrinimu, vykdymui;

- (68) asmens duomenų tvarkymui, kurį valstybės narės vykdo įgyvendindamos šį reglamentą, taikomas 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)⁷;
- (69) bet koks Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros pagal šį reglamentą atliekamas asmens **duomenų** tvarkymas turėtų būti vykdomas laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001⁸, taip pat Reglamento (ES) **2021/2303** (ES prieglobsčio agentūros reglamentas)⁹, visų pirma laikantis būtinumo ir proporcingumo principų;
- (70) visi tarptautinės apsaugos prašymo registravimo, pateikimo ir asmeninio pokalbio metu sukaupti asmens duomenys turėtų būti laikomi prašytojo bylos dalimi ir saugomi tam tikrą **pakankamą** metų skaičių, kadangi tarptautinės apsaugos vienoje valstybėje narėje prašantis trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės gali ateityje bandyti prašyti tarptautinės apsaugos kitoje valstybėje narėje arba gali toliau teikti paskesnius prašymus toje pačioje arba kitoje valstybėje narėje; [...]

⁷ OL C 119, 2016 5 4, p. 1.

⁸ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁹ OL L [...], [...], p. [...].

- (71) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas [...], kiek tai susiję su **bendro informacinio lapelio, kuris turi būti pateikiamas prašytojams, [...] turiniu**, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011¹⁰, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai;
- (72) siekiant reaguoti į [...] **reikšmingą** padėties trečiojoje šalyje, Sąjungos lygmeniu priskirtoje prie saugių trečiųjų šalių arba įtrauktoje į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą, pablogėjimą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus dėl tos trečiosios šalies priskyrimo prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu arba įtraukimo į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą sustabdymo šešių mėnesių laikotarpiui, jei remdamasi pagrįstu įvertinimu Komisija laikys, kad nebetenkinamos šiame reglamente nustatytos sąlygos. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

¹⁰ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (73) [šis reglamentas netaikomas procedūroms tarp valstybių narių, reglamentuotoms Reglamentu (ES) Nr. XXX/XXX (**Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas**), **be kita ko, susijusioms su skundais šiose procedūrose**];
- (74) [šis reglamentas turėtų būti taikomas prašytojų, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. XXX/XXX (**Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas**), atžvilgiu, papildant to reglamento nuostatas ir nedarant joms poveikio];
- (74a) **siekiant užtikrinti, kad pradėjus taikyti šį reglamentą, jis būtų įgyvendinamas nuosekliai, turėtų būti parengti ir įgyvendinti Sąjungos ir nacionalinio lygmens įgyvendinimo planai, kuriuose kiekvienos valstybės narės atveju būtų nustatytos spragos ir veiklos etapai;**
- (75) šio reglamento taikymas turėtų būti reguliariai įvertinamas;
- (76) kadangi šio reglamento tikslo, tai yra nustatyti bendrą tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo procedūrą, valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl šio reglamento masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemonės. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (77) **pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;**

- (78) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (79) šiame reglamente gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Šiuo reglamentu visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir skatinti taikyti Chartijos 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 ir 47 straipsnius,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] nurodytos tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo tvarka.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas visiems tarptautinės apsaugos prašymams, pareikštiems valstybių narių teritorijoje, įskaitant prie valstybių narių išorinės sienos, teritoriniuose vandenyse arba tranzito zonose pareikštus prašymus, ir tarptautinės apsaugos panaikinimui.
2. Šis reglamentas netaikomas tarptautinės apsaugos prašymams, diplomatinio arba teritorinio prieglobsčio prašymams, kurie pateikiami valstybių narių atstovybėms.

3 straipsnis

Taikymo srities išplėtimas

[...]

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) [...];
- b) [...];
- c) [...];
- d) tarptautinė apsauga – **pabėgėlio statusas ir papildomos apsaugos statusas, kaip apibrėžta e ir f punktuose;**
- e) pabėgėlio statusas – **valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra pabėgėlis pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)];**
- f) papildomos apsaugos statusas – **valstybės narės pripažinimas, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės yra papildomą apsaugą galintis gauti asmuo pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)];**
- g) [...];
- h) [...];
- [...]i) [...] tarptautinės apsaugos prašymas, arba prašymas – trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės [...], kuris, kaip galima suprasti, [...] siekia [...] pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos, **valstybei narei [...] pareikštas prašymas [...] dėl apsaugos;**

- [...]**j)** prašytojas – tarptautinės apsaugos prašymą pareiškęs trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, dėl kurio prašymo dar nėra [...] **priimtas** galutinis sprendimas;
- [...]**k)** prašytojas, kuriam reikia specialiųjų procedūrinių garantijų – prašytojas, kurio galimybės naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas, numatytas šiame reglamente, yra ribotos dėl individualių aplinkybių;
- [...]**l)** galutinis sprendimas – sprendimas dėl to, ar trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] suteikiamas pabėgėlio statusas arba papildomos apsaugos statusas, įskaitant sprendimą, kuriuo prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, arba sprendimą, kuriuo prašymas atmetamas, **ar aktą, kuriuo prašymas paskelbiamas [...] netiesiogiai atsiimtu, [...] [...] kuriam nebetaikomos teisių gynimo priemonės pagal šio reglamento V skyrių arba kuris pagal nacionalinę teisę tapo galutinis, neatsižvelgiant į tai, ar prašytojas turi teisę pasilikti pagal šį reglamentą;**
- m)** tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas – pagal šį reglamentą ir Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] atliekamas tarptautinės apsaugos prašymo priimtino ar esmės nagrinėjimas;
- [...]**n)** sprendžiančioji institucija – bet kokia pusiau teisminė arba administracinė institucija valstybėje narėje, atsakinga už tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimą [...] ir sprendimų dėl jų priėmimą administraciniu procedūros etapu;

[...]o [...];

[...]p) tarptautinės apsaugos panaikinimas – sprendžiančiosios institucijos **arba kompetentingo teismo** sprendimas atšaukti **arba** nutraukti tarptautinę apsaugą, **be kita ko, atsisakant [...]** pratęsti **tarptautinės apsaugos galiojimą, pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] [...]**;

[...]r) [...];

[...]s) [...];

[...]t) atsakinga valstybė narė – valstybė narė, atsakinga už prašymo nagrinėjimą pagal Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX **[(Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas)] nustatytus kriterijus [...]**;

u) **nepilnametis** – jaunesnis nei 18 metų trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės;

v) **nelydimas nepilnametis** – nepilnametis, kuris į valstybių narių teritoriją atvyksta nelydimas pagal atitinkamos valstybės narės teisę arba praktiką už jį atsakingo suaugusiojo, iki tol, kol toks suaugusysis ima juo faktiškai rūpintis; nelydimais nepilnamečiais taip pat laikomi nepilnamečiai, likę be palydos po to, kai atvyko į valstybių narių teritoriją;

w) **biometriniai duomenys** – pirštų atspaudų ir veido atvaizdo duomenys pagal Reglamento (ES) XXX/XXX **[EURODAC reglamentas]** 3 straipsnio p punktą;

x) **tinkami pajėgumai** – pajėgumai, kurių reikia bet kuriuo metu prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūroms atlikti.

[...] Kompetentingos institucijos

1. [...] Valstybės narės paskiria sprendžiančiąją instituciją **savo užduotims vykdyti, kaip numatyta šiame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)], visų pirma [...]:**
 - a) [...] nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymus;
 - b) priimti sprendimus dėl tarptautinės apsaugos prašymų;
 - c) priimti sprendimus dėl [...] tarptautinės apsaugos [...] panaikinimo [...].
2. [...]
3. [...] Valstybės narės gali pavesti sprendžiančiajai institucijai ar kitoms atitinkamoms nacionalinėms institucijoms, pavyzdžiui, policijai, imigracijos institucijoms, sienos apsaugos pajėgoms, už sulaikymo centrus ar priėmimo centrus atsakingoms institucijoms, užduotį registruoti tarptautinės apsaugos prašymus pagal 27 straipsnį.
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) [...]

[...]

3aa. Valstybės narės pagal nacionalinę teisę [...] gali apriboti atitinkamų nacionalinių institucijų, kurioms pavesta užduotis priimti pagal 25 straipsnį pareikštus tarptautinės apsaugos prašymus, skaičių. Šios institucijos apima bent [...] [...] policiją, sienos apsaugos pajėgas ir už sulaikymo centrus atsakingas institucijas [...] [...].

[...]3a. Valstybės narės gali nustatyti, kad institucija, kuri nėra sprendžiančioji institucija, būtų atsakinga už [atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) ir už] leidimo atvykti į šalį suteikimą arba atsisakymą jį suteikti pagal 41 straipsnyje numatytą procedūrą, laikantis tame straipsnyje nustatytų sąlygų.[...]

3b. Valstybės narės gali pavesti kitoms atitinkamoms institucijoms užduotis pagal šį reglamentą, išskyrus užduotis, kurios pagal šį reglamentą pavedamos tik sprendžiančiajai institucijai.

4. [...]

a) [...]

b) [...]

4a. Valstybės narės suteikia šį reglamentą taikančioms institucijoms tinkamas priemones, įskaitant būtinus kompetentingus darbuotojus, kad jos galėtų vykdyti savo užduotis.

5. Valstybės narės užtikrina, kad šį reglamentą taikančių institucijų darbuotojai [...] turėtų tinkamų žinių ir **prireikus** jiems būtų rengiami mokymai ir [...] **teikiamos gairės**, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas [...].

5a straipsnis

Bendradarbiavimas

1. Valstybės narės, kurioje pareikštas prašymas, valdžios institucijoms registruojant prašymus, tos valstybės narės prašymu joms gali padėti valdžios institucijos iš kitos valstybės narės, kurioje joms pavesta ta pati užduotis [...].
2. Valstybės narės, kurioje pareikštas prašymas, arba atsakingos valstybės narės sprendžiančiai institucijai atliekant šiame reglamente ir Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] jai nustatytas užduotis, be kita ko, susijusias su asmeniniu pokalbiu, jai tos valstybės narės prašymu gali padėti kitos valstybės narės sprendžiančiosios institucijos darbuotojai. [...].

Be to, tais atvejais, kai per tą patį laikotarpį prašymą pareiškia neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės ir todėl sprendžiančiai institucijai tampa praktiškai sunku laiku surengti asmeninius pokalbius su kiekvienu prašytoju, valstybės narės, kurioje prašymas pareikštas ir pateiktas, arba atsakingos valstybės narės sprendžiančiai institucijai gali padėti kitų tos valstybės narės institucijų darbuotojai.

5b straipsnis [buvęs 18 straipsnis]

Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro vaidmuo

Valstybės narės Jungtinių Tautų vyriausiajam pabėgėlių reikalų komisarui turi leisti:

- a) susisiekti su prašytojais, įskaitant esančius priėmimo centruose, sulaikytuosius, esančius pasienyje ir tranzito zonose;

- b) susipažinti su informacija apie atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymus, apie procedūros eigą ir apie priimtus sprendimus, jei prašytojas su tuo sutinka;
- c) vykdam savo priežiūros pareigas pagal Ženevos konvencijos 35 straipsnį, bet kuriame procedūros etape pateikti savo nuomonę bet kokiai kompetentingai institucijai dėl atskirų asmenų tarptautinės apsaugos prašymų.

6 straipsnis

Konfidencialumo principas

1. Šį reglamentą taikančios institucijos [...] **privalo laikytis konfidencialumo principo, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, kiek tai susiję su bet kokia asmenine informacija, kurią jos gavo vykdydamos savo pareigas. Tai nedaro poveikio valstybių narių kitų institucijų keitimuisi informacija.**
2. Tarptautinės apsaugos procedūros metu ir po galutinio sprendimo dėl prašymo priėmimo institucijos negali:
 - a) atskleisti informacijos dėl atskiro tarptautinės apsaugos prašymo arba to, kad yra pareikštas tokios apsaugos prašymas, įtariamiesiems persekiotojams arba didelę žalą sukėlusiesiems subjektams;
 - b) siekti gauti informacijos iš įtariamų persekiotojų arba didelę žalą sukėlusių subjektų tokiu būdu, kad šie persekiotojai arba subjektai būtų tiesiogiai informuoti apie tai, jog atitinkamas prašytojas yra pareiškęs prašymą, ir kiltų grėsmė prašytojo ar jo išlaikomų asmenų fizinei neliečiamybei, arba tokia grėsmė kiltų jo šeimos [...], tebegyvenančios kilmės šalyje, laisvei ir saugumui.

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

I SKIRSNIS

PRAŠYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

7 straipsnis

Prašytojų pareigos

1. Prašytojas pareiškia **ir pateikia** prašymą valstybėje narėje, [...] numatytoje [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse].
2. Prašytojas **visapusiškai** bendradarbiauja su [...] institucijomis [...], kompetentingomis klausimais, kuriems taikomas šis reglamentas, visų pirma:
 - a) pateikia savo vardą ir pavardę, gimimo datą, lytį, pilietybę, informaciją apie šeimos narius ir kitus su tarptautinės apsaugos procedūra susijusius asmens duomenis [...];
 - aa) pateikia savo tapatybės ar kelionės dokumentą, o jei jo nėra, pateikia pagrįstą paaiškinimą, kodėl tokių dokumentų neturi;
 - ab) nurodo savo gyvenamąją vietą arba adresą ir, jei yra, telefono numerį ir el. pašto adresą, kuriais su juo galima susisiekti, įskaitant bet kokius jų pasikeitimus;
 - b) pateikia [...] **biometrinius duomenis**, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [(EURODAC reglamentas)];

- c) pateikia savo prašymą pagal [...] 28 straipsnį;
- d) [...] kuo įmanoma greičiau pateikia visą savo turimą informaciją, kuria pagrindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas, kaip nurodyta [Reglamento (ES) XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 4 straipsnio 2 dalyje], ir bet kokią kitą informaciją ar dokumentus, svarbius [...] procedūroms pagal šį reglamentą;

da) dalyvauja asmeniniame pokalbyje;

db) lieka valstybės narės, kurioje jam privaloma būti pagal [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) 9 straipsnio 4 dalį], teritorijoje].

3. [...]

4. [...] Prašytojas turi būti pasiekiamas paskiausioje gyvenamojoje vietoje arba adresu, [...] **kuri jis pats nurodė kompetentingoms institucijoms. Valstybės narės nacionalinėje teisėje ir praktikoje nustato susisiekiti būdą ir momentą, kada laikoma, kad prašytojas gavo pranešimą [...].**

5. [...]

6. [...].

7. **Nedarant poveikio apieškimams, atliekamiems dėl saugumo priežasčių, [...] kai tai būtina [...]** prašymui [...] išnagrinėti, [...] **kompetentingos** institucijos gali reikalauti apieškoti prašytoją arba jo daiktus **pagal nacionalinę teisę. [...] Bet kokį** prašytojo asmens apieškimą [...] atlieka tos pačios lyties asmuo visapusiškai laikantis žmogaus orumo ir fizinės bei psichologinės neliečiamybės principų.

Bendros garantijos prašytojams

1. [...]
2. Sprendžiančioji institucija **arba, kai taikytina, kitos tuo tikslu valstybių narių paskirtos kompetentingos institucijos ar organizacijos** informuoja prašytoją [...] [...] apie:
 - a) **teisę** pateikti [...] prašymą;
 - b) procedūros **terminus ir etapus** [...];
 - c) **jo** [...] teises ir pareigas procedūros metu [...] ir tų pareigų nevykdymo pasekmes, visų pirma susijusias su tiesioginiu ar netiesioginiu prašymo atsiėmimu [...];
 - d) [...] elementų, pagrindžiančių jo tarptautinės apsaugos prašymą, pateikimo procedūrą;
 - e) [...]
 - f) [...]
 - g) [...]
 - h) [...].

[...] Šioje dalyje nurodyta informacija pateikiama [...] ne vėliau kaip prašymo užregistravimo metu, kalba, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti. Ta informacija pateikiama 6a dalyje nurodytoje atmintinėje, kuri pateikiama fiziškai arba elektroniniu būdu, arba [...] [...] prireikus žodžiu.

Prašytojas patvirtina, kad informaciją gavo. Toks patvirtinimas dokumentuojamas prašytojo byloje. Jei prašytojas atsisako patvirtinti, kad informaciją gavo, į jo bylą įtraukiama pastaba apie tai.

3. [...] **Administracinės procedūros metu** prašytojams **teikiamos** vertėjo žodžiu paslaugos, **kad, kai taikytina, jis padėtų pateikti prašymą ir dalyvauti asmeniniame pokalbyje [...], kai kitu būdu** tinkamo bendravimo užtikrinti neįmanoma [...]. Tos [...] vertimo žodžiu paslaugos apmokamos iš valstybės lėšų.
4. [...] **Kompetentingos institucijos** prašytojams suteikia galimybę susisiekti su Jungtinių Tautų vyriausioju pabėgėlių reikalų komisaru ir bet kokia kita organizacija, kuri prašytojams teikia teisinius patarimus ar kitas konsultacijas pagal nacionalinę teisę.
5. **Nedarant poveikio 16 straipsnio 2 daliai, [...]** sprendžiančioji institucija užtikrina, kad prašytojai ir, kai taikytina, jų **atstovai [...]** arba patarėjai teisės klausimais **ar kiti patarėjai, kurie pagal nacionalinę teisę gali tą daryti ar kuriems tai yra leidžiama (patarėjai teisės klausimais) [...]**, galėtų susipažinti su prašymų nagrinėjimui reikalinga informacija, nurodyta 33 straipsnio 2 dalies [...] **b ir ca** punktuose, ir ekspertų pateikta informacija, nurodyta 33 straipsnio 3 dalyje, jeigu sprendžiančioji institucija atsižvelgia [...] į tą informaciją priimdama sprendimą dėl jų prašymo.
6. [...]

- 6a. Komisija įgyvendinimo aktais nustato prašytojams teiktinos informacijos, parengtos bendros atmintinės forma, turinį. Bendra atmintinė parengiama taip, kad valstybės narės galėtų ją papildyti kita atitinkamai valstybei narei konkrečiai taikytina informacija. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 58 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9 straipsnis

Teisė pasilikti [...] administracinės procedūros metu

[...]

1. [...] **Prašytojas** turi teisę pasilikti [...] valstybės narės, kurioje jam privaloma būti [pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] 9 straipsnio 4 dalį], [...] teritorijoje tol, kol [...] administracinės procedūros metu **priimamas** sprendimas dėl prašymo [...].
2. Teisė pasilikti nesuteikia teisės į leidimą gyventi šalyje [...].
3. [...] Valstybės narės **nacionalinėje teisėje gali numatyti** [...] prašytojo teisės pasilikti jų teritorijoje administracinės procedūros metu **išimti**, jeigu:
 - a) [...] yra įvykdytos 43 straipsnyje nustatytos sąlygos;
 - b) [...]

ba) asmuo yra arba bus išduodamas ar perduodamas kitai valstybei narei, trečiajai valstybei, Tarptautiniam baudžiamajam teismui ar kitam tarptautiniam teismui teismo proceso tikslais, iš teismo proceso kylančiais tikslais arba bausmei vykdyti;

bb) asmuo kelia pavojų viešajai tvarkai arba nacionaliniam saugumui, nedarant poveikio [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 12 ir 18 straipsniams].

3a. Valstybės narės nacionalinėje teisėje numato prašytojo teisės pasilikti jų teritorijoje administracinės procedūros metu išimtį tuo atveju, kai asmuo turi būti perduotas [...] kitai valstybei narei vykdant įsipareigojimus pagal Europos arešto orderį.

4. Valstybė narė pagal [...] 3[...] [...] dalies **ba** punktą prašytoją gali išduoti **arba perduoti** trečiajai valstybei tik tuo atveju, kai [...] kompetentinga institucija **mano** [...], kad [...] sprendimas nelems tiesioginio arba netiesioginio grąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, pažeidžiant tos valstybės narės įsipareigojimus pagal tarptautinę ir Sąjungos teisę.

[...]

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

II SKIRSNIS

ASMENINIAI POKALBIAI

10 straipsnis

Pokalbis dėl priimtino

1. [Nedarant poveikio 42 straipsnio 3 daliai], [...] prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą dėl prašymo **nepriimtino** [...] **pagal 36 straipsnį**, prašytojui suteikiama galimybė dalyvauti pokalbyje dėl **priimtino** [...].
 2. Pokalbyje dėl priimtino prašytojui suteikiama galimybė [...] **pateikti visą informaciją, paaiškinančią** [...] kodėl **jam** [...] nebūtų taikomos 36 straipsnyje nurodytos **nepriimtino** priežastys.
- [2a. Pokalbis dėl priimtino gali būti rengiamas tuo pačiu metu kaip ir pokalbis, rengiamas siekiant padėti nustatyti valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) 12 straipsnyje.]
- 2b. Jei pokalbis dėl priimtino vyksta atsakingoje valstybėje narėje, tas pokalbis gali būti vykdomas tuo pačiu metu kaip ir esminis pokalbis.

11 straipsnis

Esminis pokalbis

1. Prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą dėl [...] **to, ar prašytojas yra priskirtinas prie pabėgėlių arba turi teisę į papildomą apsaugą**, prašytojui suteikiama esminio pokalbio dėl jo prašymo galimybė.
2. Esminio pokalbio metu prašytojui suteikiama [...] galimybė pateikti informaciją, reikalingą jo prašymui pagrįsti pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)], ir jis [...] **[Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 4 straipsnio 2 dalyje] nurodytą [...] informaciją pateikia kiek įmanoma išsamiau**. Prašytojui suteikiama galimybė pateikti paaiškinimą dėl trūkstamos informacijos arba dėl nenuoseklių ar prieštaringų [...] jo pareiškimų.
3. [...]

12 straipsnis

Asmeniniams pokalbiams taikomi reikalavimai

1. [...] Sprendžiančioji institucija gali reikalauti, kad prašytojas iki asmeninio pokalbio raštu pateiktų informaciją, reikalingą jo prašymui pagrįsti, ir atsakytų į bendro pobūdžio klausimus dėl prašymo pateikimo priežasčių.
- 1a. Kai tarptautinės apsaugos prašymas pateikiamas pagal 30a straipsnį, prašytojui gali būti suteikta asmeninio pokalbio galimybė, jeigu netaikomas 5 dalies b punktas.
2. [...]

3. [...] **Nedarant poveikio 5a straipsnio 2 daliai**, asmeninius pokalbius veda sprendžiančiosios institucijos darbuotojai [...].
4. [...] **Asmeninį pokalbį vedantis asmuo turi nevilkėti karinės arba teisėsaugininko uniformos.**
5. [...] **Pokalbio dėl priimtumo arba, jei taikytina, esminio pokalbio gali nebūti [...], jei:**
- a) **sprendžiančioji institucija** gali priimti teigiamą sprendimą **remdamasi turimais įrodymais** dėl pabėgėlio statuso **arba papildomos apsaugos statuso, jeigu jis suteikia tokias pačias teises ir lengvatas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę [...];**
 - aa) **sprendžiančioji institucija [...] mano, kad** remiantis turimais įrodymais prašymas **nėra nepriimtinas; [...]**
 - b) [...] prašytojas yra nepajėgus [...] arba negali dalyvauti pokalbyje dėl ilgalaikių nuo jo nepriklausančių aplinkybių; [...]
 - ba) **paskesnio prašymo atveju, 42 straipsnio 3 dalyje nurodytas preliminarus nagrinėjimas atliekamas remiantis rašytiniu pareiškimu;**
 - c) **sprendžiančioji institucija laiko prašymą nepriimtinu pagal 36 straipsnio 1aa dalies b arba c punktą.**

Tai, kad asmeninis pokalbis nevykdomas pagal b punktą, negali daryti neigiamo poveikio sprendžiančiosios institucijos sprendimui. **Jei toks pokalbis nevykdomas, [...]** **sprendžiančioji** institucija suteikia prašytojui [...] galimybę **raštu** pateikti papildomos informacijos. Kilus abejonių dėl prašytojo būklės, sprendžiančioji institucija **prireikus** konsultuojasi su medicinos specialistu, kad nustatytų, ar [...] prašytojas **laikinai** yra nepajėgus arba negali dalyvauti pokalbyje, [...] **ar jo padėtis yra ilgalaikio pobūdžio.**

- 5a. Prašytojai dalyvauja asmeniniame pokalbyje ir turi asmeniškai atsakyti į užduotus klausimus. Nukrypdamą nuo šios nuostatos, sprendžiančioji institucija gali surengti asmeninį pokalbį vaizdo konferencijos būdu, jeigu kompetentingos institucijos užtikrina reikiamas priemones, kad būtų suteikta tinkama infrastruktūra ir užtikrintas vertimas žodžiu.
- 5b. Prašytojui asmeniniame pokalbyje, be kita ko, kai jis rengiamas vaizdo konferencijos būdu, gali padėti patarėjas teisės klausimais. Tai, kad nėra patarėjo teisės klausimais, netrukdo sprendžiančiajai institucijai surengti pokalbį. Kai asmeniniame pokalbyje dalyvauja patarėjas teisės klausimais, jam suteikiama galimybė pateikti pastabas, laikantis pokalbį vedančio asmens nustatytos tvarkos, bent jau asmeninio pokalbio pabaigoje. Patarėjas teisės klausimais taip pat gali užduoti klausimus, jei tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.
6. Pokalbį vykdančias asmuo turi būti kompetentingas atsižvelgti į prašymo asmenines ir bendrąsias aplinkybes, įskaitant prašytojo kultūrinę kilmę, amžių, lytį [...], lytinę orientaciją, lytinę tapatybę ir **specialiuosius procedūrinius poreikius [...]**. Pokalbius su prašytojais vykdančias darbuotojai taip pat turi turėti bendrą supratimą apie [...] **veiksnius**, kurie gali neigiamai atsiliepti prašytojo galimybei būti apklausiamam per pokalbį, pavyzdžiui, apie požymius, kad asmuo galėjo būti praeityje kankinamas.
7. Pokalbius su prašytojais vykdančias darbuotojai, įskaitant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros atsiųstus ekspertus, turi būti iš anksto baigę [...] mokymus, į kuriuos įtraukiami [...] **atitinkami** elementai iš Reglamento (ES) Nr. **2021/2303** (ES prieglobsčio agentūros reglamentas) **8** straipsnio **4[...]** dalyje išvardytų elementų [...].
8. [...] **Asmeninio pokalbio metu teikiamos vertimo žodžiu paslaugos, kai tai būtina [...]** siekiant užtikrinti tinkamą prašytojo ir pokalbį vedančio asmens bendravimą [...]. Bendraujama [...] kalba, kurią [...] **prašytojas** supranta ir kuria jis gali aiškiai bendrauti.

- 8a. Prašytojui paprašius **kai įmanoma**, sprendžiančioji institucija užtikrina, kad pokalbius vykdančias asmenys ir vertėjai žodžiu būtų [...] tos lyties, **kurios** prašytojas **pageidauja [...]**, **išskyrus atvejus, kai ji turi priežasčių manyti**, kad toks prašymas [...] yra nesusijęs su tuo, kad prašytojui kyla sunkumų [...] išdėstyti savo prašymo priežastis.
- 8b. **Asmeninis pokalbis vykdomas sąlygomis, kuriomis užtikrinamas tinkamas privatumas ir konfidencialumas. Kai sprendžiančioji institucija mano, kad tai būtina, ji gali leisti asmeniniame pokalbyje dalyvauti kitiems asmenims, jeigu prašytojas sutinka.**
9. Tai, kad asmeninis pokalbis nevyksta, **kai jis praleidžiamas pagal 5 dalį arba kai prašytojas be pagrįstos priežasties kitaip nedalyvauja ar atsisako atsakyti į užduotus klausimus**, netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimo dėl [...] tarptautinės apsaugos prašymo.

13 straipsnis

Asmeninių pokalbių ataskaitos ir įrašai

1. Sprendžiančioji institucija arba bet kuri kita institucija ar ekspertai, [...] padedantys jai vykdyti asmeninį pokalbį, parengia išsamią ir faktinę ataskaitą, kurioje nurodomi visi esminiai **asmeninio pokalbio elementai, arba pokalbio stenogramą arba [...] tokio pokalbio įrašo stenogramą, kuri turi būti įtraukta į prašytojo bylą.**
2. Asmeninis pokalbis [...] **gali būti** įrašomas naudojant garso arba garso ir vaizdo įrašymo priemones. Prašytojas iš anksto informuojamas apie tokį įrašymą. **Kai daromas įrašas, sprendžiančioji institucija užtikrina, kad 1 dalyje išvardyti įrašai ir visi rašytiniai rezultatai būtų įtraukti į prašytojo bylą.**

3. Prašytojui suteikiama galimybė, pasibaigus asmeniniam pokalbiui arba per nustatytą laikotarpį, prieš sprendžiančiajai institucijai priimant sprendimą, žodžiu arba raštu pateikti pastabas arba paaiškinimus dėl pokalbio ataskaitoje **arba [...] stenogramoje** esančių vertimo klaidų ar nesusipratimų. Tuo tikslu prašytojas informuojamas apie visą pokalbio ataskaitos **arba [...] stenogramos turinį**, kai būtina, padedant vertėjui žodžiu. [...]
4. **Prašytojo prašoma patvirtinti, kad pokalbio ataskaitos arba stenogramos turinys teisingai atspindi asmeninį pokalbį.** Jeigu [...] **jis** atsisako patvirtinti, kad pokalbio ataskaitos **arba [...] stenogramos turinys** teisingai atspindi asmeninį pokalbį, šio atsisakymo priežastys įtraukiamos į [...] **jo** bylą. Toks atsisakymas netrukdo sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimo dėl prašymo.
- 4a. **Prašytojo nereikia prašyti pateikti pastabų ar paaiškinimų dėl pokalbio ataskaitos ar stenogramos, nei patvirtinti, kad pokalbio ataskaitos arba stenogramos turinys teisingai atspindi pokalbį, kai:**
- a) **asmeninis pokalbis yra įrašomas ir pagal nacionalinę teisę jo įrašas arba stenograma gali būti priimami kaip įrodymai apskundimo procedūroje, arba**
 - b) **sprendžiančiajai institucijai aišku, kad prašytojui bus suteiktas pabėgėlio statusas arba papildomos apsaugos statusas, jeigu jis suteikia tokias pačias teises ir lengvatas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.**

5. **Nedarant poveikio 16 straipsnio 1 daliai, prašytojai arba [...], kai taikytina, jų patarėjai teisės klausimais [...] prieš sprendžiančiai institucijai priimant sprendimą gali susipažinti su [...] atitinkamais rašytiniais rezultatais pagal 1 dalį arba įrašų. [...] Galimybė susipažinti su įrašų vis tiek suteikiama apskundimo procedūros metu.**
6. Kai prašymas nagrinėjamas **36 arba 40 straipsniuose numatyta** tvarka, sprendžiančioji institucija gali suteikti **prašytojams ir, kai taikytina, jų patarėjams teisės klausimais galimybę susipažinti su atitinkamais rašytiniais rezultatais pagal 1 dalį** tuo pačiu metu, kai priimamas sprendimas.
7. [...]

III SKIRSNIS

[...] INFORMACIJA APIE TEISINIUS IR PROCEDŪRINIUS ASPEKTUS, TEISINĖ

PAGALBA IR ATSTOVAVIMAS

14 straipsnis

Teisė į teisinę pagalbą ir atstovavimą

1. [...] **Prašytojas[...]** turi teisę **savo lėšomis** tartis su patarėju teisės klausimais [...] dėl klausimų, susijusių su [...] **jo** prašymu [...], ir turi teisę į tai, kad jo lėšomis **pastarasis jam padėtų arba atstovautų** dėl šių klausimų.
2. Nedarant poveikio **1 daliai [...]**, prašytojas gali prašyti ir turi teisę gauti nemokamą informaciją apie teisinius ir procedūrinius aspektus [...] administracinės procedūros metu ir nemokamą teisinę pagalbą bei atstovavimą apskundimo procedūros metu, laikantis atitinkamai **15 straipsnio 3 dalyje ir 15a straipsnio 2 dalyje nustatytų išimčių [...]**.
- 2a. Valstybės narės gali numatyti nemokamą teisinę pagalbą ir atstovavimą administracinės procedūros metu pagal nacionalinę teisę.

15 straipsnis

Nemokama informacija apie teisinius ir procedūrinius aspektus [...]

1. [...]
2. [...] Administracinės procedūros metu valstybės narės prašytojo prašymu po prašymo pateikimo užtikrina, kad jam būtų suteikta [...] nemokama informacija apie teisinius ir procedūrinius aspektus [...], atsižvelgiant į konkrečias prašytojo aplinkybes [...], kuri apima bent:

- a) **paaaiškinimus apie procedūrą, kurios reikia laikytis [...];**
 - b) **kai prašymas, susijęs su pabėgėlio statusu arba papildomos apsaugos statusu, atmetamas, tokio sprendimo priežastis ir informaciją apie tai, kaip jį apskūsti [...] pagal 35 straipsnio 2 ir 2a dalis. [...]**
 - c) **[...]**
3. **Valstybės narės gali nesuteikti nemokamos informacijos apie teisinius ir procedūrinius aspektus [...] administracinės procedūros metu:**
- a) **[...]**
 - b) **[...]**
 - c) **[...]**
 - d) **kai prašytojui padeda arba jam atstovauja patarėjas teisės klausimais;**
 - e) **[...] kai [...] sprendžiančioji institucija mano, kad prašytojui bus suteiktas pabėgėlio statusas arba papildomos apsaugos statusas, jeigu jis suteikia tokias pačias teises ir lengvatas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę.**
- 3a. **Kai valstybės narės numato [...] teisinę pagalbą ir atstovavimą administracinės procedūros metu pagal nacionalinę teisę, valstybės narės šio straipsnio [...]taikyti negali.**

15a straipsnis

Nemokama teisinė pagalba ir atstovavimas apskundimo procedūros metu

[...]1. [...]Apskundimo procedūros metu prašytojo prašymu valstybės narės užtikrina, kad jam būtų suteikta [...] nemokama teisinė pagalba ir užtikrintas nemokamas teisinis atstovavimas, o tai [...] apima pagal nacionalinę teisę reikalaujamų [...] procesinių dokumentų parengimą, skundo parengimą ir svarstymo atveju – dalyvavimą [...] to svarstymo teisme metu[...].

[...]2. Valstybės narės gali nesuteikti nemokamos teisinės pagalbos ir neužtikrinti nemokamo teisinio atstovavimo [...] apskundimo procedūros metu, kai:

- a) **prašytojas, kuris atskleidžia informaciją apie savo finansinę padėtį, [...] laikomas turinčiu pakankamai išteklių teisei pagalbai ir atstovavimui savo lėšomis užsitikrinti;**
- b) [...] laikoma, kad [...] nėra pakankamai tikėtina, jog skundas bus patenkintas, arba laikoma, kad skundas yra [...] piktnaudžiaujamojo pobūdžio;
- c) skundas arba peržiūra yra antro arba aukštesnio laipsnio skundas, kaip numatyta pagal nacionalinę teisę, įskaitant pakartotinį svarstymą arba skundų peržiūrą.
- d) **prašytojui jau padeda arba jam jau atstovauja patarėjas teisės klausimais.**

3. [...].

Teisė kreiptis į patarėją teisės klausimais

1. Patarėjui teisės klausimais, [...] padedančiam arba atstovaujančiam prašytojui pagal nacionalinę teisę, suteikiama galimybė susipažinti su prašytojo bylos informacija, kuria remiantis priimtas arba bus priimtas sprendimas.
2. **Nukrypstant nuo 1 dalies, [...] pagal nacionalinę teisę gali būti atsisakyta leisti susipažinti su prašytojo byloje esančia informacija arba nurodytais šaltiniais, kai atskleidus informaciją arba šaltinius kiltų grėsmė nacionaliniam saugumui, organizacijų arba asmenų, teikiančių informaciją, saugumui arba asmenų, su kuriais susijusi informacija, saugumui [...]. Tokiais atvejais galimybė susipažinti su tokia informacija arba šaltiniais suteikiama atitinkamiems teismams apskundimo procedūros metu pagal nacionalinę teisę. Taip pat pagal nacionalinę teisę gali būti atsisakyta leisti susipažinti su prašytojų byloje esančia informacija arba nurodytais šaltiniais [...], kai juos atskleidus būtų pakenkta tyrimo interesams, susijusiems su valstybių narių kompetentingų institucijų atliekamu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimu, arba kiltų pavojus valstybių narių tarptautiniams santykiams, arba kai informacija arba šaltiniai yra įslaptinti pagal nacionalinę teisę. Tokiais atvejais galimybei susipažinti su informacija bus taikoma nacionalinė teisė. [...]**

Valstybės narės užtikrina, kad būtų įdiegtos būtinos priemonės, kad būtų gerbiama [...] prašytojo teisė į gynybą. [...]

3. Patarėjas teisės klausimais [...], padedantis arba atstovaujantis prašytojui, gali patekti į tokias uždaras zonas kaip sulaikymo centrai ir tranzito zonos [...] pagal Direktyvą XXX/XXX/ES (Priėmimo sąlygų direktyva).
4. [...]

5. [...]

6. [...]

17 straipsnis

Nemokamos [...] informacijos apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo sąlygos

- 1. Valstybės narės atitinkamos kompetentingos institucijos arba nevyriausybinės organizacijos, kurioms valstybė narė pavedė užduoti teikti tokią informaciją, gali suteikti nemokamą informaciją apie teisinius ir procedūrinius aspektus administracinės procedūros metu.
- 1. **14 straipsnio 2a dalyje ir 15a straipsnyje** nurodytą nemokamą teisinę pagalbą teikia ir nemokamą teisinį atstovavimą užtikrina patarėjai teisės klausimais, [...] kuriems pagal nacionalinę teisę leidžiama padėti ar atstovauti prašytojams [...].
- 2. Valstybės narės nustato specialias procedūrines taisykles dėl **nemokamos informacijos apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir** nemokamos teisinės pagalbos suteikimo ir nemokamo teisinio atstovavimo užtikrinimo prašymų, susijusių su tarptautinės apsaugos prašymais, pateikimo ir nagrinėjimo sąlygų arba taiko esamas taisykles dėl panašaus pobūdžio vidinių prašymų su sąlyga, dėl tų taisyklių nebus atimta galimybė **susipažinti su nemokama informacija apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir** naudotis nemokama teisine pagalba ir atstovavimu arba pasinaudoti šia galimybe netaps pernelyg sudėtinga.
- 2a. Valstybės narės nustato specialias taisykles, pagal kurias **neleidžiama teikti nemokamos informacijos apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir nemokamos teisinės pagalbos bei užtikrinti nemokamo teisinio atstovavimo atitinkamai pagal 15 straipsnio 3 dalį ir 15a straipsnio 2 dalį.**

3. Valstybės narės taip pat gali nustatyti piniginius arba laiko apribojimus **nemokamos informacijos apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir** nemokamos teisinės pagalbos teikimui ir nemokamo teisinio atstovavimo užtikrinimui, jeigu tokiais apribojimais savavališkai neapribojama galimybė **susipažinti su nemokama informacija apie teisinius ir procedūrinius aspektus ir** pasinaudoti nemokama teisine pagalba ir atstovavimu. Dėl mokesčių ir kitų išlaidų prašytojams nustatyta tvarka neturi būti mažiau palanki už jų piliečiams bendrai nustatytą tvarką teisinės pagalbos srityje.
4. Valstybės narės gali reikalauti, kad joms būtų visiškai arba iš dalies atlygintos patirtos išlaidos, jei ir kai prašytojo finansinė padėtis žymiai pagerės arba jei sprendimas dėl tokių išlaidų buvo priimtas remiantis prašytojo pateikta klaidinga informacija. **Tuo tikslu prašytojai nedelsdami informuoja kompetentingas institucijas apie visus reikšmingus jų finansinės padėties pokyčius.**

18 straipsnis

Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro vaidmuo

1. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
2. [...]

II SKYRIUS

PAGRINDINIAI PRINCIPAI IR GARANTIJOS

IV SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS GARANTIJOS

[...] 19 straipsnis [buvęs 20 straipsnis]

[...] Specialiųjų procedūrinių poreikių vertinimas

- 1. **Kompetentingos institucijos įvertina, ar prašytojui reikia specialiųjų procedūrinių garantijų. Tas vertinimas gali būti integruotas į esamas nacionalines procedūras ir jo nebūtina atlikti administracinės procedūros forma ir, jei to reikalaujama pagal nacionalinę teisę, gali būti atliekamas gavus prašytojo sutikimą, įskaitant vertinimo rezultatų pateikimą sprendžiančiai institucijai.**
- 1. **-1 dalyje nurodytas vertinimas pradedamas kuo anksčiau po to, kai pareiškiamas prašymas [...], nustatant, ar prašytojas rodo pirmuosius požymius, kad jam gali reikėti [...] specialiųjų procedūrinių garantijų [...]. Nustatant remiamasi matomais požymiais, prašytojo pareiškimais ar elgesiu arba bet kuriais aktualiais dokumentais. Nepilnamečių atveju taip pat atsižvelgiama į tėvų, atsakingo suaugusiojo arba prašytojo atstovo pareiškimus.**

Kompetentingos institucijos į prašytojo bylą įtraukia informaciją apie tokius pirmuosius požymius ir pateikia šią informaciją sprendžiančiai institucijai.

2. [...]

3. [...]

-1 dalyje nurodytas vertinimas tęsiamas [...] po to, kai prašymas pateikiamas, įskaitant atvejus, kai tie poreikiai paaiškėja vėlesniame procedūros etape, atsižvelgiant į bet kokią prašytojo byloje esančią informaciją, kaip nurodyta 1 dalyje. Vertinimas peržiūrimas, jei yra svarbių prašytojo aplinkybių pokyčių.

3a. Kompetentinga institucija, gavusi išankstinį prašytojo sutikimą, kuris taip pat apima rezultatų perdavimą, gali [...] nukreipti prašytoją pas atitinkamą gydytoją ar psichologą arba kitą specialistą konsultacijai dėl prašytojo specialiųjų procedūrinių garantijų poreikio. Sprendžiančioji institucija į rezultatą gali atsižvelgti priimdama sprendimą dėl specialiųjų procedūrinių garantijų, kurios gali būti suteiktos prašytojui, rūšies.

Kai taikytina, šis vertinimas gali būti integruotas į medicininius įvertinimus, nurodytus 23 ir 24 straipsniuose.

4. [...]

4a. Kompetentingų institucijų, vertinančių specialiųjų procedūrinių garantijų poreikį, atitinkamiems darbuotojams rengiami mokymai [...], kad jie galėtų atpažinti, jog prašytojui gali reikėti specialiųjų procedūrinių garantijų, ir patenkinti tuos poreikius, kai jie nustatomi [...].

[...] 20 straipsnis [buvęs 19 straipsnis]

Prašytojai, kuriems reikia specialiųjų procedūrinių garantijų

1. [...]
2. Nustačius, jog prašytojams reikia specialiųjų procedūrinių garantijų, jiems suteikiama **reikiama** parama, kad [...] jie **galėtų** naudotis šiame reglamente nustatytomis teisėmis ir vykdyti jame nustatytas pareigas [...].
3. **Sprendžiančioji institucija, be kita ko, remdamasi kitos atitinkamos nacionalinės institucijos vertinimu, mano, kad [...] reikiama** parama negali būti suteikta taikant 40 straipsnyje nurodytą paspartinto nagrinėjimo procedūrą arba 41 straipsnyje nurodytą pasienio procedūrą [...], sprendžiančioji institucija netaiko arba nustoja taikyti tas procedūras prašytojui.
4. [...]

21 straipsnis

Garantijos nepilnamečiams

1. Taikydamos šį reglamentą [...] **kompetentingos institucijos** pirmiausia atsižvelgia į geriausius vaiko interesus.
2. **Kai sprendžiančioji institucija mano, kad tai atitinka geriausius vaiko interesus ir yra būtina tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo tikslu, ji surengia asmeninį pokalbį su nepilnamečiu, visų pirma atsižvelgdama į to nepilnamečio amžių ir brandą. Sprendžiančioji institucija tokį pokalbį taip pat gali surengti nepilnamečio, atsakingo suaugusiojo arba nepilnamečio atstovo prašymu. [...]**

- 2a. [...]Asmeninį pokalbį su nepilnamečiu vykdo asmuo, [...] turintis **tinkamų** žinių apie nepilnamečių teises ir specialiuosius poreikius. [...] **Pokalbis** vykdomas vaikams tinkamu būdu [...], atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą ir geriausius interesus.
- 2aa. Jeigu nepilnametis yra lydimas, asmeninis pokalbis vykdomas dalyvaujant atsakingam suaugusiajam. Prireikus ir kai tai atitinka geriausius vaiko interesus, valstybės narės gali surengti asmeninį pokalbį su šiuo nepilnamečiu taip pat dalyvaujant reikiamų įgūdžių ir ekspertinių žinių turinčiam asmeniui. Dėl pagrįstų priežasčių ir tik tuo atveju, jei tai atitinka geriausius vaiko interesus, sprendžiančioji institucija gali kalbėtis su nepilnamečiu nedalyvaujant atsakingam suaugusiajam, jeigu ji užtikrina, kad per pokalbį nepilnamečiui padėtų asmuo, turintis reikiamų įgūdžių ir ekspertinių žinių, kad būtų apsaugoti jo geriausi interesai.
3. Atitinkamiems sprendžiančiosios institucijos darbuotojams [...] surengiami tinkami mokymai [...] apie nepilnamečių teises ir specialiuosius poreikius.

22 straipsnis

Nelydimiems nepilnamečiams suteikiamos specialiosios garantijos

- 1. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad nelydimiems nepilnamečiams būtų atstovaujama ir jiems būtų teikiama pagalba tokiu būdu, kad jie galėtų naudotis teisėmis ir vykdyti pareigas pagal šį reglamentą, [Reglamentą (ES) Nr. XXXX/XXXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas]] ir Reglamentą (ES) Nr. XXXX/XXXX [EURODAC reglamentas].
1. [...] Kai prašymą pareiškia asmuo, kuris teigia esąs nepilnametis arba kurio atžvilgiu yra objektyvių priežasčių manyti, kad jis yra nepilnametis, ir kuris yra nelydimas, kompetentingos institucijos [...] paskiria:

- a) kuo greičiau [...] asmenį, turintį reikiamų įgūdžių ir ekspertinių žinių, kad laikinai padėtų nepilnamečiui siekiant apsaugoti jo geriausius interesus ir bendrą gerovę, kad nepilnametis galėtų naudotis teisėmis pagal šį [...] reglamentą, ir, jei taikytina, būtų jo atstovu, kol atstovas bus paskirtas [...];]
- c) atstovą kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per [...] penkiolika darbo dienų[...] nuo prašymo pareiškimo, arba kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per [...]penkiolika darbo dienų[...] po amžiaus nustatymo rezultatų, kuriais patvirtinama, kad prašytojas yra nepilnametis, gavimo, kai taikytina. [...]

Atstovas ir a punkte nurodytas asmuo gali būti tas pats, kaip ir numatytasis [Direktyvos (ES) Nr. XXXX/XXXX (Priėmimo sąlygų direktyvos) 23 straipsnyje]. Jis atsižvelgia į nepilnamečio nuomonę apie savo poreikius, atsižvelgdamas į nepilnamečio amžių ir brandą.

[...]

Kai kompetentinga institucija padaro išvadą, kad prašytojas, [...] kuris sakosi esąs nepilnametis, [...] yra be jokios abejonės [...] vyresnis nei aštuoniolikos metų amžiaus, atstovo pagal šią dalį skirti nereikia.

Atstovo arba 1 dalies a punkte nurodyto asmens pareigos nustoja galioti, kai kompetentingos institucijos, atlikusios 24 straipsnio 1 dalyje nurodyto amžiaus nustatymo tyrimą, mano, kad prašytojas nėra nepilnametis, arba kai prašytojas nebėra nelydimas nepilnametis.

1aa. Jei prašymus pareiškia neproporcingai daug nelydimų nepilnamečių arba kitais išimtiniais atvejais, atstovo paskyrimo laikotarpis gali būti pratęstas dešimt darbo dienų.

1a. Kai [...] pagal 1 dalies a punktą arba atstovu paskiriama organizacija, ji paskiria fizinį asmenį, [...] kuris vykdytų šias [...] užduotis nelydimo nepilnamečio atžvilgiu.

[...]

1c. [...] Kompetentinga institucija[...] nedelsdama:

- a) vaikui suprantamu būdu ir kalba, kurią, kaip galima pagrįstai tikėtis, suprantą nelydimas nepilnametis, informuoja nelydimą nepilnametį apie 1 dalies a punkte nurodyto asmens ir apie jo atstovo paskyrimą ir apie tai, kaip konfidencialiai ir saugiai pateikti skundą dėl atstovo;**
- b) informuoja sprendžiančiąją instituciją ir, kai taikytina, už prašymo registravimą atsakingą kompetentingą instituciją, kad nelydimam nepilnamečiui paskirtas atstovas; ir**
- c) informuoja 1 dalies a punkte nurodytą asmenį ir atstovą apie atitinkamus faktus, procedūrinius veiksmus ir terminus, susijusius su nelydimo nepilnamečio prašymu.**

1d. 1 dalies a punkte nurodytas asmuo susitinka su nelydimu nepilnamečiu ir vykdo toliau nurodytas užduotis, išskyrus atvejus, kai jas vykdo patarėjas teisės klausimais:

- a) teikia jam atitinkamą informaciją, susijusią su šiame reglamente numatytais procedūromis;**
- b) kai taikytina, padeda jam atliekant 24 straipsnyje nurodytą amžiaus nustatymo procedūrą;**
- c) kai taikytina, teikia jam atitinkamą informaciją ir padeda jam, kiek tai susiję su [Reglamente (ES) Nr. XXXX/XXXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas]] ir Reglamente (ES) Nr. XXXX/XXXX [EURODAC reglamentas] numatytais procedūromis.**

1da. Kol atstovas nepaskirtas, valstybės narės gali įgalioti 1 dalies a punkte nurodytą asmenį [...] padėti nepilnamečiui registruoti ir pateikti prašymą arba pagal 32 straipsnį pateikti prašymą prašytojo vardu.

1e. Atstovas susitinka su nelydimu nepilnamečiu ir vykdo toliau nurodytas užduotis, išskyrus atvejus, kai jas vykdo patarėjas teisės klausimais:

- a) kai taikytina, teikia jam atitinkamą informaciją, susijusią su šiame reglamente numatytais procedūromis;**

- b) kai taikytina, padeda atliekant 24 straipsnyje nurodytą amžiaus nustatymo procedūrą;
- ba) kai taikytina, padeda registruoti prašymą;
- c) kai taikytina, padeda pateikti prašymą arba pateikia prašymą jo vardu pagal 32 straipsnį;
- d) kai taikytina, padeda asmeniniame pokalbyje ir jame dalyvauja, taip pat informuoja apie galimas asmeninio pokalbio pasekmes ir apie tai, kaip pasirengti tam pokalbiui;
- e) kai taikytina, teikia jam atitinkamą informaciją ir padeda jam, kiek tai susiję su [Reglamente (ES) Nr. XXXX/XXXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas]] ir Reglamente (ES) Nr. XXXX/XXXX [EURODAC reglamentas] numatytomis procedūromis.

Asmeninio pokalbio metu atstovas turi turėti galimybę užduoti klausimus arba pateikti pastabas pokalbį vedančio asmens nustatyta tvarka.

Atstovo nebuvimas netrukdo sprendžiančiajai institucijai vykdyti pokalbį, jei nelydimas nepilnametis pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę yra veiksnus arba dalyvauja patarėjas teisės klausimais ir atsižvelgiama į geriausias vaiko interesus.

2. [...]
3. [...]
4. [...] **Atstovas** vykdo savo [...] **užduotis** atsižvelgdamas į geriausių vaiko interesų principą. **Atstovas** turi turėti reikiamų [...] **žinių apie nepilnamečių teises ir specialiuosius poreikius** ir negali būti patvirtinta įrašų apie jo nusikaltimus [...] **ir nusižengimus vaikų atžvilgiu** [...] **arba nusikaltimus ar nusižengimus, dėl kurių kyla rimtų abejonių dėl jų gebėjimo** **prisiimti atsakomybę nepilnamečių atžvilgiu.**
- 4a. [...] **Atstovas** pakeičiamas, **kai būtina, ypač jei kompetentingos** institucijos laikosi nuomonės, kad jis netinkamai vykdė savo užduotis [...]. Organizacija arba [...] **fizinis asmuo**, kurio interesai [...] prieštarauja nelydimo nepilnamečio interesams, negali būti [...] **skiriamas** [...] **atstovu.**
5. [...] **Kompetentingos** institucijos užtikrina, kad [...] **atstovas** vienu metu būtų atsakingas už **proporcingą ir ribotą** skaičių nelydimų nepilnamečių, [...] **siekiant užtikrinti, kad jis galėtų** veiksmingai vykdyti savo užduotis.
- 5a. Valstybės narės [...] **užtikrina, kad būtų administracinės ar teisminės institucijos arba kiti** subjektai, [...] atsakingi [...] už priežiūrą ir **užtikrinimą**, [...] kad [...] **pagal 1 dalies a punktą paskirtas asmuo ir atstovas tinkamai** vykdytų [...] **savo užduotis**[...]. Tos **administracinės ar teisminės institucijos arba kiti** subjektai [...] nagrinėja nelydimų nepilnamečių skundus dėl [...] **jų atstovų.**
6. [...]

V SKIRSNIS

SVEIKATOS PATIKRINIMAS [...] IR AMŽIAUS NUSTATYMAS

23 straipsnis

Sveikatos patikrinimas

1. Kai sprendžiančioji institucija mano, kad tai svarbu tarptautinės apsaugos prašymo [...] **nagrinėjimo** pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) tikslais, sutikus prašytojui **ji [...] gali paprašyti**, kad būtų atliktas prašytojo sveikatos patikrinimas, siekiant nustatyti požymius bei simptomus, rodančius praeityje patirtą persekiojimą ar didelę žalą, **ir ji informuojama apie jo rezultatus**.
2. **Nepilnamečio sveikatos patikrinimas atliekamas tik tuo atveju, jei sutinka vienas iš tėvų [...], atsakingas suaugusysis, atstovas arba 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas asmuo ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, prašytojas. [...] Tas sveikatos patikrinimas [...] yra nemokamas [...].**
3. Jeigu sveikatos patikrinimas pagal 1 dalį neatliekamas, sprendžiančioji institucija informuoja prašytojus, kad jie gali savo iniciatyva ir lėšomis pasirūpinti, kad būtų atliktas jų sveikatos patikrinimas, siekiant nustatyti požymius bei simptomus, rodančius praeityje patirtą persekiojimą ar didelę žalą.
4. **1 dalyje nurodyto** sveikatos patikrinimo rezultatai kuo greičiau pateikiami sprendžiančiajai institucijai, kuri juos vertina kartu su kita prašyme pateikiama informacija.
- 4a. **1 dalyje nurodytas sveikatos patikrinimas atliekamas[...] parenkant, kaip įmanoma, mažiausiai invazinį būdą ir jį atlieka tik medicinos specialistai, užtikrindami pagarbą asmens orumui.**

5. Prašytojo atsisakymas atlikti sveikatos patikrinimą **arba jo sprendimas atlikti sveikatos patikrinimą savo iniciatyva, kai toks patikrinimas neatliekamas per tinkamą laikotarpį**, netrukdo sprendžiančiai institucijai priimti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo.

24 straipsnis

[...] Nepilnamečių amžiaus [...] nustatymas

1. **Kilus abejonų dėl prašytojo amžiaus, kompetentingos institucijos įvertina, ar prašytojas yra nepilnametis, remdamosi prašytojo pareiškimais arba kitais atitinkamais požymiais, įskaitant nemedicininis požymius.**

[...] Sveikatos patikrinimai [...] amžiui nustatyti naudojami kaip kraštutinė priemonė, [...] kai, atsižvelgus į prašytojo, tėvų, atsakingo suaugusiojo, [...] atstovo arba 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto asmens pareiškimus arba kitus atitinkamus požymius, tebėra abejonų, ar prašytojas yra nepilnametis[...].

Kai [...] šioje dalyje nurodyto amžiaus nustatymo rezultatai nėra pakankamai įtikinami, [...] kompetentingos institucijos daro prielaidą, kad prašytojas yra nepilnametis.

2. [...]

3. [...] Sveikatos patikrinimas atliekamas [...] **parenkant, kaip įmanoma, mažiausiai invazinį būdą ir [...]** užtikrinant pagarbą [...] asmens orumui[...]. **Tą patikrinimą atlieka [...]** medicinos specialistai, užtikrinantys kuo patikimesnį rezultatą.

4. Kai sveikatos patikrinimai naudojami [...] **prašytojo amžiui nustatyti, [...] kompetentinga institucija užtikrina, kad [...] prašytojai ir vienas iš jų tėvų [...], atsakingas suaugusysis, jų atstovas[...] arba 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas asmuo** prieš nagrinėjant jų tarptautinės apsaugos prašymą ta kalba, kurią jie supranta arba, kaip pagrįstai manoma, [...] **turėtų** suprasti, būtų informuoti apie galimybę atlikti [...] sveikatos patikrinimą jų amžiui nustatyti. Turi būti pateikta informacija apie patikrinimo būdus ir galimas sveikatos patikrinimo rezultatų pasekmes prašymo nagrinėjimui, taip pat apie **jų** galimybę atsisakyti atlikti sveikatos patikrinimą ir tokio atsisakymo pasekmes.
- 4a. **Sveikatos patikrinimas prašytojo amžiui nustatyti atliekamas tik tuo atveju, jei sutinka [...] vienas iš tėvų [...], atsakingas suaugusysis, atstovas arba 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas [...]asmuo ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, prašytojas, gavę 4 dalyje numatytą informaciją.**
5. [...] **Prašytojo, vieno iš tėvų [...], atsakingo suaugusiojo, [...] atstovo ar 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodyto asmens atsisakymas, kad būtų atliktas sveikatos patikrinimas prašytojo amžiui nustatyti [...], neužkerta kelio sprendžiančiajai institucijai priimti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo. Toks atsisakymas gali būti laikomas tik ginčijama prezumpcija, kad prašytojas nėra nepilnametis.**
6. [...] **Kompetentingos institucijos gali [...] atsižvelgti į kompetentingų institucijų kitose valstybėse narėse atliktus amžiaus nustatymo tyrimus atliekant sveikatos patikrinimus pagal šį straipsnį, atsižvelgdama į jų nacionalinėje teisėje pripažintus metodus. Kompetentingos institucijos taip pat gali atsižvelgti į tai, kad prašytojas anksčiau kitoje valstybėje narėje yra deklaravęs esąs suaugusysis ir toje valstybėje narėje buvo įregistruotas kaip suaugusysis**

III SKYRIUS

ADMINISTRACINĖ PROCEDŪRA

I SKIRSNIS

GALIMYBĖ NAUDOTIS PROCEDŪRA

25 straipsnis

Tarptautinės apsaugos prašymo pareiškimas

1. **Laikoma**, kad tarptautinės apsaugos prašymas pareiškiamas, kai trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, **įskaitant nelydimą nepilnametį, asmeniškai išreiškia 5 straipsnio 3aa dalyje nurodytai kompetentingai institucijai [...] tarptautinės apsaugos iš valstybės narės [...] poreikį [...].**

[...]
- 1a. **Institucijos, atsakingos už priėmimo centrus pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [(Priėmimo sąlygų direktyva)], prireikus informuojamos apie prašymo pareiškimą. [Trečiųjų šalių piliečių, kurie turi būti tikrinami pagal Reglamento (ES) XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas] 3 straipsnio 1 dalį, atveju valstybės narės gali pasirinkti šią nuostatą taikyti tik užbaigus tikrinimą.]**
2. [...]

26 straipsnis

Atsakingų institucijų užduotys po prašymo pareiškimo

1. [...]
- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
- d) [...]
2. [...]

27 straipsnis

Tarptautinės apsaugos prašymų registravimas

1. Už prašymų [...] registravimą atsakingos institucijos arba tą užduotį vykdyti joms padedantys ekspertai prašymą užregistruoja nedelsdami ir ne vėliau nei per [...] septynias dienas nuo jo pareiškimo. [...] Tuo tikslu jie registruoja bent šią informaciją [kuri gali būti nurodyta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Tikrinimo reglamentas) 13 straipsnyje nurodytoje tikrinimo formoje]:
 - a) [prašytojo vardą ir pavardę, gimimo datą ir vietą, [...] lytį, pilietybę arba bepilietybę, šeimos narius, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) 2 straipsnio g punkte, o nepilnamečių atveju – bet kurioje valstybėje narėje esančius brolius ir (arba) seseris arba giminaičius, kaip apibrėžta Reglamento (ES) XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) 2 straipsnio h punkte, kai taikytina, [...] taip pat kitus prašytojo asmens duomenis, svarbius tarptautinės apsaugos procedūrai ir siekiant nustatyti atsakingą valstybę narę;]

- b) **jei [...] turima, prašytojo bet kokio tapatybės ar kelionės dokumento rūšį, [...] numerį ir galiojimo laikotarpį ir tą dokumentą išdavusią šalį, taip pat kitus prašytojo dokumentus, kuriuos kompetentinga institucija laiko svarbiais jo tapatybei nustatyti ir tarptautinės apsaugos procedūrai bei siekiant nustatyti atsakingą valstybę narę;**
- ba) **prašymo datą, vietą, kur buvo pareikštas prašymas, ir instituciją, kuriai buvo pareikštas prašymas;**
- bb) **prašytojo buvimo vietą arba prašytojo gyvenamąją vietą arba adresą ir, jei yra, telefono numerį ir el. pašto adresą, kuriais su juo galima susisiekti.**

[1a. Kompetentingos institucijos paima Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX (EURODAC reglamentas) nurodytus biometrinius duomenis atitinkamai tarptautinės apsaugos prašymo pareiškimo arba registravimo metu ir tuos duomenis perduoda pagal tą reglamentą.]

[...]

1b. Kai prašymas pareiškiamas institucijai, kuriai pavesta užduotis priimti tarptautinės apsaugos prašymus, bet kuri nėra atsakinga už prašymų registravimą, ta institucija prireikus nedelsdama ir ne vėliau kaip per [...] tris darbo dienas nuo prašymo pareiškimo informuoja už prašymų registravimą atsakingą instituciją, o atsakinga institucija prašymą užregistruoja kuo greičiau ir ne vėliau kaip per [...] septynias dienas nuo tos dienos, kai už prašymų registravimą atsakinga institucija gauna informaciją.

2. [...]
3. Tais atvejais, kai [...] **per tą patį laikotarpį prašymą** pareiškia neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės **ir todėl** tampa praktiškai sunku užregistruoti prašymus per **1 ir 1b dalyse nustatytus laikotarpius**, [...] **prašymas užregistruojamas ne vėliau kaip per [...] dvidešimt vieną dieną.**
4. [...] **[Valstybės narės gali reglamentuoti 1 dalies a, b, bb punktų ir 1a dalies išimtis vėlesnių prašymų atvejais, jei šiuose punktuose (šioje dalyje) nurodyta informacija jau yra prieinama kompetentingai institucijai.]**
5. **[Trečiųjų šalių piliečiams, kurie turi būti tikrinami pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas] 3 straipsnio 1 dalį, 1–4 dalys taikomos tik užbaigus tikrinimą.]**
6. [...]

28 straipsnis

Tarptautinės apsaugos prašymo pateikimas

1. Prašytojas prašymą pateikia **valstybės narės, kurioje pareiškiamas prašymas, kompetentingai institucijai kuo greičiau ir ne vėliau kaip per [...]dvidešimt vieną[...] dieną nuo [...] prašymo užregistravimo, jeigu [...] pagal šį straipsnį jam suteikiama veiksminga galimybė tai padaryti. Išimties tvarka 32 straipsnyje nurodytais atvejais prašymas pateikiamas ne vėliau kaip per dvidešimt vieną dieną nuo atstovo paskyrimo dienos. Jei prašymas pateikiamas ne sprendžiančiai institucijai, kompetentinga institucija nedelsdama informuoja sprendžiančiąją instituciją apie prašymo pateikimą.**

- [1a. Po perdavimo pagal Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento 26 straipsnio 1 dalies a punktą prašytojas kuo greičiau ir ne vėliau kaip per dvidešimt vieną dieną nuo to momento, kai prašytojas įrodo savo tapatybę atsakingos valstybės narės kompetentingoms institucijoms, pateikia prašymą atsakingos valstybės narės kompetentingoms institucijoms [...].]**
- 1b. Prašymas pateikiamas asmeniškai nustatytu laiku arba nustatytą datą ir nustatytoje vietoje, apie kuriuos prašytojui praneša kompetentingos institucijos.**

Valstybės narės nacionalinėje teisėje gali numatyti, kad prašymas laikomas patektu asmeniškai, kai kompetentinga institucija patikrina, ar prašytojas fiziškai yra valstybės narės teritorijoje prašymo registravimo arba pateikimo metu.

Kaip alternatyvą, valstybės narės nacionalinėje teisėje gali numatyti galimybę prašytojui pateikti prašymą naudojant formą, įskaitant atvejus, kai jis negali atvykti asmeniškai dėl ilgalaikių nuo jo nepriklausančių rimtų aplinkybių, pavyzdžiui, įkalinimo ar ilgalaikio hospitalizavimo. Prašymas laikomas patektu, jei prašytojas pateikia formą per 1 dalyje nustatytą laikotarpį ir jei kompetentinga institucija padaro išvadą, kad šioje dalyje nustatytos sąlygos yra įvykdytos. Tokiais atvejais prašymo nagrinėjimo laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią kompetentinga institucija gauna formą.

2. [...]

3. Taikant 1b dalies pirmą pastraipą, [...]kai per tą patį laikotarpį [...] prašymą pareiškia neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės ir todėl tampa praktiškai sunku [...] prašytojui paskirti susitikimą [...] tuo laikotarpiu], [...] susitikimas prašymui pateikti prašytojui [...] paskiriamas tokia dieną, kuri yra ne vėlesnė kaip [...] du mėnesiai nuo[...] prašymo registravimo dienos.
4. Pateikdami prašymą prašytojai turi **kuo greičiau** pateikti visą Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 4 straipsnio 2 [...] dalyje nurodytą informaciją ir **turimus dokumentus**, reikalingus jų prašymui pagrįsti. [...] Pateikus prašymą, **visų pirma** [...] asmeninio pokalbio metu, prašytojams [...] leidžiama iki valstybės narės nustatyto termino arba, jei toks terminas nenustatytas, kol bus priimtas sprendimas pagal administracinę procedūrą [...], pateikti bet kokią papildomą prašymo nagrinėjimui svarbią informaciją.

[...]

5. [...]

6. [...]

[6aa. Prašytojui prašymo pateikti neleidžiama, jei jis atsisako laikytis pareigos pateikti biometrinius duomenis pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (EURODAC reglamentas), su sąlyga, kad jau išnaudotos Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (EURODAC reglamentas) 2 straipsnio 3 dalyje nustatytos administracinės priemonės. Taikoma 39 straipsnyje nustatyta procedūra.]

- 6a. Valstybės narės gali organizuoti galimybę naudotis procedūra taip, kad prašymo pareiškimas, registravimas ar pateikimas vyktų tuo pačiu metu. [...]

29 straipsnis

Prašytojui išduodami dokumentai

1. Valstybės narės, kurioje pareikštas tarptautinės apsaugos prašymas, **kompetentingos** institucijos, jį registruodamos, prašytojui išduoda [...]dokumentą, kuriame [...] **nurodoma**, kad prašymas pareikštas **ir užregistruotas, ir kuris galioja tol, kol bus išduotas 2 dalyje nurodytas dokumentas [...]**.
- 1a. **Jei įmanoma iš karto išduoti 2 dalyje nurodytą dokumentą, 1 dalyje nurodyto dokumento išduoti nereikia.**
- 1b. **Išdavus 2 dalyje nurodytą dokumentą, 1 dalyje nurodytas dokumentas anuliuojamas.**
2. Valstybės narės, kurioje pateiktas prašymas **pagal 28 straipsnio 1 ir 1a dalis, kompetentingos** institucijos [...] **kuo greičiau po prašymo pateikimo [...]**išduoda dokumentą, kuriame pateikiami bent šie duomenys ir kuris prireikus atnaujinamas [...]:
 - a) prašytojo **vardas, pavardė, gimimo data ir vieta, lytis, pilietybė arba bepilietybė, [...]** veido atvaizdas [...] ir parašas[...];
 - b) [...] dokumentą išdavusi institucija, išdavimo data ir vieta bei dokumento galiojimo laikotarpis;
 - c) [...] asmens, kaip prašytojo, statusas;

- d) nurodoma, kad prašytojas turi teisę pasilikti tos valstybės narės teritorijoje, ir nurodoma, ar prašytojas gali laisvai judėti visoje šios valstybės narės teritorijoje, ar jos dalyje;
- e) nurodoma, kad dokumentas nėra [...] kelionės dokumentas, **ir kad prašytojui be leidimo neleidžiama keliauti į kitas valstybes nars [...]**.
- f) [...]

2a. Šiame straipsnyje nurodytų dokumentų išduoti nereikia, kai ir tol, kol prašytojas yra sulaikytas, įkalintas [...] arba jam taikoma 41–41d straipsniuose nurodyta procedūra[...].

2b. Lydimų nepilnamečių atveju šiame straipsnyje nurodyti dokumentai, išduoti vienam iš tėvų arba atsakingam suaugusiajam, jei tinkama, gali būti taikomi ir nepilnamečiui.

2c. Šiame straipsnyje nurodyti dokumentai [...] neturi būti tapatybės įrodymas, tačiau laikomi prašytojams pakankama priemone savo tapatybei nacionalinėse institucijose patvirtinti, kol trunka tarptautinės apsaugos procedūra.

3. [...]

4. 2 dalyje nurodytas dokumentas galioja [...] ne ilgiau kaip [...] dvylika mėnesių [arba iki tol, kol prašytojas perkeliamas į kitą valstybę narę pagal Reglamentą (ES) XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas]]. Kai dokumentą išduoda atsakinga valstybė narė, jo galiojimas [...] pratęsiamas [...], kad apimtų [...] laikotarpį, kuriuo prašytojas turi teisę pasilikti [...] jos teritorijoje [...]. Dokumentas [...] galiojimo laikotarpiu nesuteikiama teisė pasilikti [...] pagal šį reglamentą.

5. [...]

Galimybė naudotis procedūra sulaikymo centruose ir sienos perėjimo punktuose

1. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
3. **Kai prašytojas pareiškia prašymą būdamas sulaikymo centre, kalėjime arba sienos perėjimo punkte prie išorės sienų, įskaitant tranzito zonas, [...] [...] kompetentingos institucijos pasirūpina [...], kad būtų teikiamos vertimo žodžiu paslaugos, [...] kiek to reikia siekiant palengvinti galimybę naudotis tarptautinės apsaugos procedūra.**
4. Organizacijos ir asmenys, **kuriems pagal nacionalinę teisę leidžiama [...]**teikti patarimus ir konsultacijas, [...] turi galimybę susisiekti su [...]prašytojais, esančiais sulaikymo centruose arba sienos perėjimo punktuose prie išorės sienų, įskaitant tranzito zonas. **Gali būti nustatyta, kad dėl tokios galimybės susisiekti turi būti iš anksto susitarta su kompetentingomis institucijomis.**

Be to, valstybės narės gali apriboti tokią galimybę susisiekti[...] pagal nacionalinę teisę, **kai** tai būtina siekiant sienos perėjimo punkte, **įskaitant tranzito zonas**, arba sulaikymo centre užtikrinti saugumą, viešąją tvarką arba administracinį valdymą, jeigu tokia galimybė susisiekti nėra pernelyg apribojama arba tampa neįmanoma.

30a straipsnis

Prašymai suaugusiojo, kuriam reikia pagalbos naudotis veiksnumu, vardu

1. Jeigu suaugusiajam reikia pagalbos naudotis veiksnumu pagal nacionalinę teisę (toliau – priklausomas suaugusysis), už jį atsakingas suaugusysis remiantis atitinkamos valstybės narės teise arba praktika (toliau – atsakingas suaugusysis) gali pareikšti ir pateikti prašymą priklausomo suaugusiojo vardu.
2. Priklausomas suaugusysis turi dalyvauti pateikiant prašymą, [...] išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių, dėl kurių jis dalyvauti negali, arba prašymas pateikiamas naudojant formą, jei tokia galimybė numatyta nacionalinėje teisėje.

[...]

31 straipsnis

[...] Prašymai lydimu nepilnamečio vardu

[...]

1. [...] Lydimas nepilnametis turi teisę pateikti prašymą savo vardu, jeigu jis yra veiksnus pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę. Jeigu lydimas nepilnametis nėra veiksnus pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę, vienas iš tėvų arba kitas už nepilnametį atsakingas suaugusysis remiantis atitinkamos valstybės narės teise arba praktika pateikia prašymą jo vardu.

2. [...] Jeigu lydimas nepilnametis nėra veiksnus pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę ir dalyvauja vienam iš tėvų pareiškiant arba pateikiant tarptautinės apsaugos prašymą tos pačios su tarptautinės apsaugos prašymu susijusios valstybės narės teritorijoje, visų pirma, jei toks nepilnametis neturi jokių kitų teisinių būdų likti šalyje, laikoma, kad vieno iš tėvų arba kito už jį atsakingo suaugusiojo atliekamas prašymo pareiškimas arba pateikimas yra tarptautinės apsaugos prašymo pareiškimas ir pateikimas nepilnamečio vardu. Valstybės narės gali nuspręsti taikyti šią dalį ir lydimu nepilnamečio, gimusio arba dalyvaujančio per administracinę procedūrą, atveju.
3. [...] Kai vienas iš tėvų arba už lydimą nepilnametį atsakingas suaugusysis teikia prašymą nepilnamečio vardu, nepilnametis dalyvauja teikiant prašymą, išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nepilnametis dalyvauti negali, arba prašymas nepilnamečio vardu pateikiamas naudojant formą, jei tokia galimybė numatyta nacionalinėje teisėje.
4. [...]
5. [...]
6. [...]
7. [...]
8. [...]
9. [...]
10. [...]

Nelydimų nepilnamečių prašymai

1. [...] Nelydimas nepilnametis **turi teisę** pateikti prašymą savo vardu, jeigu jis yra veiksnus [...] pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę [...]. **Kai nelydimas nepilnametis nėra veiksnus pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę, [...] [...] prašymą jo vardu pateikia atstovas arba [...] 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas asmuo.**

[...]
2. Jeigu nepilnametis nelydimas **ir nėra veiksnus pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę, prašymas pateikiamas [...] per 28 straipsnio 1 dalyje nurodytą laikotarpį, atsižvelgiant į geriausius vaiko interesus [...].**

[...]
- 2a. [...] Kai nelydimas nepilnamečio atstovas arba [...] 22 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas asmuo teikia prašymą nepilnamečio vardu, nepilnametis dalyvauja teikiant prašymą, išskyrus atvejus, kai yra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nepilnametis dalyvauti negali, arba prašymas pateikiamas naudojant formą, jei tokia galimybė numatyta nacionalinėje teisėje.
3. [...] [...]

II SKIRSNIS

NAGRINĖJIMO PROCEDŪRA

33 straipsnis

Prašymų nagrinėjimas

1. [...] **Sprendžiančioji institucija** nagrinėja tarptautinės apsaugos prašymus **ir priima dėl jų** sprendimus vadovaudamasi II skyriuje nustatytais pagrindiniais principais ir garantijomis.
2. [...] Sprendžiančioji institucija prašymus nagrinėja objektyviai, nešališkai ir individualiai. Prašymo [...] nagrinėjimo tikslu [...] **sprendžiančioji institucija** atsižvelgia į:
 - a) atitinkamus pareiškimus ir dokumentus, kuriuos prašytojas pateikia [...] **pagal [Reglamento Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 4 straipsnio 1 ir 2 dalis];**
 - b) [...] svarbią, [...] **tikslia** ir naujausią informaciją, susijusią su vyraujančia padėtimi prašytojo kilmės šalyje sprendimo dėl prašymo priėmimo metu, įskaitant kilmės šalies įstatymus bei kitus teisės aktus ir jų taikymo būdą, [...] gautą iš atitinkamų **ir turimų nacionalinių, Sąjungos ir tarptautinių šaltinių, ir, jei turima, [...]** į Reglamento (ES) **2021/2303 [...]** (ES reglamentą dėl prieglobsčio agentūros) **11** straipsnyje nurodytą bendrą analizę **dėl padėties konkrečiose [...]** kilmės šalyse [...] **ir gaires [...];**

- ca) **kai taikomos pirmosios prieglobsčio šalies arba saugios trečiosios šalies sąvokos, svarbią, tikslią ir naujausią informaciją, susijusią su sprendimo dėl prašymo priėmimo metu vyraujančia padėtimi trečiojoje šalyje, laikomoje pirmąja prieglobsčio šalimi arba saugia trečiąją šalimi;**
- d) prašytojo individualią padėtį ir asmenines aplinkybes, [...] pavyzdžiui, biografijos faktus, **lytį [...]**, amžių, seksualinę orientaciją ir lytinę tapatybę, siekiant įvertinti, ar, remiantis prašytojo asmeninėmis aplinkybėmis, veiksmai, kurie prieš jį vykdyti arba gali būti vykdomi, galėtų būti laikomi persekiojimu arba didele žala;
- e) tai, ar prašytojo veikla išvykus iš kilmės šalies buvo nukreipta vieninteliam arba pagrindiniam tikslui pasiekti – sudaryti reikiamas sąlygas prašyti tarptautinės apsaugos, kad būtų įvertinta, ar į tą šalį sugrąžintas prašytojas būtų persekiojamas dėl tos veiklos ir ar jam grėstų didelė žala[, **kaip nurodyta Reglamento Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 5 straipsnyje**];
- f) tai, ar galima pagrįstai tikėtis, kad prašytojas galėtų naudotis kitos šalies, kurioje jis galėtų gauti pilietybę, apsauga;
- fa) **tai, ar taikoma [Reglamento Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 8 straipsnyje] nurodyta alternatyvi vidaus apsauga.**

3. Prašymus nagrinėjantys ir sprendimus priimančios darbuotojai turi pakankamai gerai žinoti atitinkamas prieglobsčio ir pabėgėlių teisės srities normas **ir būti tinkamai apmokyti šioje srityje. Toks mokymas gali būti surengtas atitinkamai padedant Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai arba remiantis šios agentūros parengtu mokymu.** Jie turi turėti galimybę prireikus **ties, kiek būtina [...]**, paprašyti patarimo konkrečių sričių, pavyzdžiui, medicinos, kultūros, religijos, vaikų klausimų ar lyčių klausimų ekspertų, kai jie prieinami. [...] Jie gali teikti užklausas Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai pagal Reglamento (ES) **2021/2303 [...]** (ES prieglobsčio agentūros reglamentas) **10** straipsnio 2 dalies b punktą.
4. **Sprendžiančioji institucija įvertina ir pasirenka arba nurodo, kurie prašytojo pateikti dokumentai arba jų dalys turi būti išversti; šiam įvertinimui atlikti gali būti naudojamosi vertėjo žodžiu teikiamomis vertimo žodžiu paslaugomis. Tų dokumentų ar jų dalių vertimą užtikrina kompetentingos institucijos arba toks vertimas užtikrinamas kaip nemokamos teisinės pagalbos ir atstovavimo, kai ji teikiama ar jis užtikrinamas, dalis [...]; gali būti naudojamosi ir vertėjo žodžiu teikiamomis vertimo žodžiu paslaugomis. Tų atitinkamų dokumentų ar jų dalių vertimą taip pat gali atlikti kiti subjektai, kuriems sumokama iš viešųjų lėšų pagal nacionalinę teisę.**

Kitų dokumentų vertimą prašytojas gali užtikrinti savo lėšomis. Jeigu teikiami paskesni prašymai, atsakomybė už dokumentų vertimą gali [...] tekti prašytojui.

5. [...] Sprendžiančioji institucija gali nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą **prioriteto tvarka** [...]visų pirma, kai:
- a) tikėtina, kad prašymas yra gerai pagrįstas;
 - b) prašytojas turi specialiųjų priėmimo poreikių, kaip tai suprantama [Direktyvos XXX/XXX/ES (Priėmimo sąlygų direktyva) 20 straipsnyje], arba jam reikia specialiųjų procedūrinių garantijų, visų pirma kai tai yra nelydimas nepilnametis;
 - c) **prašytoją dėl pagrįstų priežasčių galima laikyti keliančiu pavojų valstybių narių nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai;**
 - d) **tas prašymas yra paskesnis prašymas;**
 - e) **prašytojui taikytas sprendimas pagal [nauja redakcija išdėstytos Priėmimo sąlygų direktyvos 19 straipsnio 2 dalies e punktą] ir (arba) jis dalyvavo sukeliant viešosios tvarkos trikdymą arba elgėsi nusikalstamai.**

34 straipsnis

Nagrinėjimo procedūros trukmė

1. Nagrinėjimas, siekiant nustatyti, **ar prašymas yra nepriimtinas** [...] pagal 36 straipsnio [...] **1a dalies a, b ir f punktus ir 1aa dalies a ir [c] punktus, užbaigiamas kuo greičiau ir ne vėliau kaip per [...] du mėnesius nuo prašymo pateikimo.**

36 straipsnio 1a dalies g punkte nurodytu atveju sprendžiančioji institucija nagrinėjimą užbaigia per [...] dešimt [...] darbo dienų.

[...]

Prašymas negali būti laikomas priimtinu vien dėl to, kad per šioje ir 1b dalyse nustatytus laikotarpius sprendimas dėl nepriimtino nepriimamas.

- 1a. Sprendžiančioji institucija užbaigia paspartinto nagrinėjimo procedūrą kuo greičiau ir ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo prašymo pateikimo.
- 1b. Sprendžiančioji institucija gali pratęsti 1 dalies pirmoje pastraipoje ir 1a dalyje nustatytus laikotarpius ne daugiau kaip [...] dviem mėnesiais, kai:
 - a) per tą patį laikotarpį tarptautinės apsaugos prašymus pareiškia neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės ir todėl tampa praktiškai sunku užbaigti priimtino procedūrą arba paspartinto nagrinėjimo procedūrą per nustatytus laikotarpius;
 - b) atvejis yra susijęs su sudėtingais faktiniais arba teisiniais klausimais;
 - c) vėlavimo priežastimi gali būti laikomas tik prašytojas.

2. Sprendžiančioji institucija užtikrina, kad nagrinėjimas [...] iš esmės, **kuriame netaikoma paspartinto nagrinėjimo procedūra**, būtų užbaigtas kuo greičiau ir ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo [...].
3. **Nedarant poveikio 5a daliai**, sprendžiančioji institucija gali pratęsti laikotarpį [...] ne daugiau kaip [...] [...] **devyniais mėnesiais**, kai:
- a) **per tą patį laikotarpį** tarptautinės apsaugos [...] **prašymus pareiškia** neproporcingai daug trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės ir todėl tampa praktiškai sunku užbaigti procedūrą per šešių mėnesių laikotarpį;
 - b) atvejis yra susijęs su sudėtingais fakciniais arba teisiniais klausimais;
 - c) **vėlavimo priežastimi gali būti laikomas tik prašytojas.**
4. [Kai prašymui taikoma Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX (**Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas**) nustatyta procedūra **ir prašytojas jau yra pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) atsakingoje valstybėje narėje, 1a ir 2 dalyse ir, kai taikytina, 1 dalyje** nurodyti laikotarpiai pradedami skaičiuoti nuo tada, **kai nustatoma atsakinga valstybė narė. Jei prašytojas nėra atsakingoje valstybėje narėje, laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo tada, kai prašymas pateikiamas pagal 28 straipsnio 1a dalį.**] [...]

[...]

5. **Nedarant poveikio 5a daliai straipsniams, sprendžiančioji institucija gali atidėti nagrinėjimo procedūros užbaigimą, kai negalima pagrįstais tikėtis, kad ji sprendimą priims per 1a ir 2 dalyje [...] nustatytus laikotarpius dėl to, kad kilmės šalyje susidariusi neapibrėžta padėtis, kuri, kaip tikėtina, yra laikina. Tokiais atvejais sprendžiančioji institucija:**

- a) atlieka padėties toje kilmės šalyje apžvalgas bent kas [...] šešis mėnesius;
- aa) **atsižvelgia į padėties toje kilmės šalyje apžvalgas, atliekamas Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, jei jų turima;**
- b) per pagrįstą laiką praneša atitinkamiems prašytojams atidėjimo priežastis.

Valstybė narė per pagrįstą laiką informuoja Komisiją ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrą apie procedūrų atidėjimą [...].

5a. [...] [...] **Kai nagrinėjimo procedūra atidedama pagal 5 dalį, sprendžiančioji institucija užbaigia nagrinėjimo procedūrą per [...]21 [...] mėnesį nuo prašymo pateikimo.**

6. [...] **Jeigu teismas panaikina sprendžiančiosios institucijos sprendimą ir grąžina bylą atgal, nagrinėjimo procedūros užbaigimo laikotarpius nustato valstybės narės. Tie laikotarpiai turi būti trumpesni už šiame straipsnyje nustatytus laikotarpius.**

III SKIRSNIS

SPRENDIMAI DĖL PRAŠYMŲ

35 straipsnis

Sprendimai [...] dėl prašymų

1. Sprendimas dėl tarptautinės apsaugos prašymo pateikiamas raštu ir **pagal nacionalinę teisę** apie jį pranešama prašytojui nepagrįstai nedelsiant [...]. **Valstybės narės gali nustatyti, kad tuo atveju, kai prašytojui atstovauja jo atstovas arba patarėjas teisės klausimais, [...] kompetentinga institucija apie sprendimą praneša ne prašytojui, o jo atstovui arba patarėjui teisės klausimais.**
2. Kai prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, kaip nepagrįstas **ar kaip akivaizdžiai nepagrįstas** dėl pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso, [...] kaip [...] **netiesiogiai atsiimtas arba 38 straipsnio 1b dalies atveju**, faktinės ir teisinės priežastys nurodomos sprendime **arba, 38 straipsnyje nurodytais atvejais, akte.**
- 2a. **Prašytojas informuojamas apie sprendimo rezultatą ir [...] apie tai, kaip apskūsti sprendimą [...], kuriuo prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, kaip nepagrįstas ar kaip akivaizdžiai nepagrįstas dėl pabėgėlio statuso arba papildomos apsaugos statuso, arba kaip netiesiogiai atsiimtas, ir tai gali būti sprendimo dėl tarptautinės apsaugos prašymo dalis. [...] Ta informacija pateikiama kalba, kurią jis supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, kai jam nepada patarėjas teisės klausimais [...]. Kai prašytojui padeda patarėjas teisės klausimais, informacija gali būti pateikiama tik tam patarėjui teisės klausimais be vertimo į kalbą, kurią prašytojas supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti.**

3. [...] **Lydimų nepilnamečių arba** priklausomų suaugusiųjų [...] atveju ir kai prašymas yra grindžiamas tokiais pačiais pagrindais **kaip ir atsakingo suaugusiojo prašymas**, sprendžiančioji institucija, **kiekvieno prašytojo atvejį įvertinusi individualiai**, priima bendrą sprendimą dėl visų prašytojų, išskyrus atvejus, kai taip darant būtų atskleistos konkrečios prašytojo aplinkybės, dėl kurių galėtų kilti pavojus jo interesams, visų pirma su persekiojimu dėl lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės ar amžiaus susijusiais atvejais. Tokiais atvejais priimamas atskiras sprendimas **ir apie jį pranešama pagal 1 dalį** [...].

35a straipsnis

Prašymo atmetimas ir sprendimo grąžinti priėmimas

Kai prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, nepagrįstas ar akivaizdžiai nepagrįstas tiek dėl pabėgėlio statuso, tiek dėl papildomos apsaugos statuso, arba kaip netiesiogiai ar tiesiogiai atsiimtas, valstybės narės priima sprendimą grąžinti, jei to reikalaujama pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Grąžinimo direktyva], išskyrus atvejus, kai sprendimas grąžinti arba kitas sprendimas, kuriuo nustatoma pareiga grįžti, jau yra priimtas prieš pareiškiant tarptautinės apsaugos prašymą. Sprendimas grąžinti priimamas kaip sprendimo atmesti tarptautinės apsaugos prašymą dalis arba atskiru aktu. Kai sprendimas grąžinti priimamas atskiru aktu, jis priimamas ir apie jį pranešama kartu su sprendimu atmesti tarptautinės apsaugos prašymą arba nepagrįstai nedelsiant jį priėmus.

Sprendimas dėl prašymo nepriimtumo

1. [...]

1a. **Pagal nacionalinę teisę sprendžiančioji institucija gali būti įgaliota atmesti [...]** prašymą kaip nepriimtina, kai taikomas bet kuris iš šių pagrindų:

- a) šalis, kuri nėra valstybė narė, pagal 44 straipsnį laikoma prašytojo pirmąją prieglobsčio šalimi, nebent [...] akivaizdu, kad prašytojas nebus priimtas arba pakartotinai įleistas į tą šalį;
- b) šalis, kuri nėra valstybė narė, pagal 45 straipsnį laikoma prašytojui saugia trečiaja šalimi, nebent [...] akivaizdu, kad prašytojas nebus priimtas arba pakartotinai įleistas į tą šalį;
- c) [...]
- d) [...]
- f) **tarptautinis baudžiamasis teismas yra nustatęs prašytojui saugų perkėlimą į valstybę narę arba trečiąją šalį, arba nedviprasmiškai vykdo veiksmus tuo tikslu, išskyrus atvejus, kai paaiškėja naujų svarbių aplinkybių, į kurias teismas neatsižvelgė, arba kai tarptautiniam baudžiamajame teisme nebuvo teisinės galimybės iškelti su tarptautiniu mastu pripažintomis žmogaus teisių normomis susijusių aplinkybių;**

- g) prašytojas, dėl kurio priimtas sprendimas grąžinti pagal Direktyvos 2008/115/EB 8[...] straipsnį, pareiškia prašymą tik po septynių darbo dienų nuo dienos, kurią prašytojas gauna sprendimą grąžinti, su sąlyga, kad jis buvo informuotas apie pasekmes, jei nepareikštų prašymo per tą laikotarpį, ir jeigu nuo to laikotarpio pabaigos nėra paaiškinę naujų svarbių elementų.

1aa. Sprendžiančioji institucija atmeta prašymą kaip nepriimtina, kai taikomas bet kuris iš šių pagrindų:

- a) prašymas yra paskesnis prašymas ir nepaaiškėjo arba prašytojas nepateikė naujų svarbių elementų, nurodytų 42 straipsnio 2 ir 3a dalyse, susijusių su nagrinėjimu, ar prašytojas priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)] arba susijusių su anksčiau taikytu nepriimtimumo pagrindu;

[...]

- b) valstybė narė, kuri nėra valstybė narė, nagrinėjanti prašymą, suteikė prašytojui tarptautinę apsaugą.

2. [...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

Sprendimas dėl esminių prašymo aplinkybių

-1. Prašymas nenagrinėjamas iš esmės, kai:

- [a) kita valstybė narė yra atsakinga pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas)];**
- b) prašymas yra atmestas kaip nepriimtinas pagal 36 straipsnį; arba**
- c) prašymas yra tiesiogiai arba netiesiogiai atsiimtas; tai nedaro poveikio 38 straipsnio 2 daliai ir 39 straipsnio 5b daliai.**

1. Nagrinėdama prašymą iš esmės sprendžiančioji institucija **nustato [...]**, ar prašytojas priskirtinas prie pabėgėlių, ir jeigu ne, ji nustato, ar prašytojas turi teisę į papildomą apsaugą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)].
2. Sprendžiančioji institucija atmeta prašymą kaip nepagrįstą, kai ji nustato, kad prašytojas neturi teisės į tarptautinę apsaugą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)].
3. Sprendžiančioji institucija [...] **pagal nacionalinę teisę gali būti įgaliota paskelbti nepagrįstą prašymą akivaizdžiai nepagrįstu, jeigu tuo metu, kai užbaigiamas nagrinėjimas, [...] taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 ir 5 dalyse [...] nurodytų aplinkybių [...].**

Tiesioginis prašymų atsiėmimas

1. Prašytojas gali [...] atsiimti savo prašymą savo iniciatyva. **Prašytojas prašymą atsiimti prašymą pateikia raštu asmeniškai arba jį pateikia jo patarėjas teisės klausimais pagal nacionalinę teisę. [...]**
- 1a. **Kompetentingos institucijos užtikrina, kad prašytojas apie tokio atsiėmimo pasekmes būtų buvęs informuotas pagal 8 straipsnio 2 dalies c punktą kalba, kurią jis supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti.**
- 1b. **Kompetentingos institucijos priima sprendimą arba aktą[...] [...], kuriuo paskelbiama, kad prašymas yra tiesiogiai atsiimtas, ir kuris yra galutinis ir jam netaikoma apskundimo procedūra, nurodyta šio reglamento V skirsnyje.**
2. [...] Jei tuo etapu, kai prašymas tiesiogiai atsiimamas, sprendžiančioji institucija jau yra nustačiusi, kad prašytojas neturi teisės į tarptautinę apsaugą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)], [...] ji gali priimti sprendimą atmesti prašymą [...] kaip nepagrįstą [...] ar kaip akivaizdžiai nepagrįstą.

Netiesioginis prašymų atsiėmimas

1. [...] **Kompetentinga institucija priima sprendimą arba aktą, kuriuo prašymas atmetamas arba paskelbiamas netiesiogiai atsiimtu,**

kai:

a) [...];

b) [...];

ca) **prašytojas atsisako bendradarbiauti: nepateikia savo vardo, pavardės, gimimo datos, pilietybės, biometrinių duomenų arba neįvykdo 7 straipsnio 2 dalies aa punkte nustatytų pareigų;**

c) [...] **prašymas be tinkamos priežasties nepateikiamas pagal [...] 28 straipsnį [...];**

[...]

cb) **prašytojas atsisako pateikti savo adresą, išskyrus atvejus, kai būstas suteiktas kompetentingų institucijų;**

[...]

[...]

d) **prašytojas be pagrįstos priežasties [...] nedalyvavo asmeniniame pokalbyje, nors tą privalėjo padaryti pagal [...] 12 straipsnį, arba be pagrįstos priežasties per pokalbį atsisakė atsakyti į tiek klausimų, kad gautas pokalbio rezultatas nėra pakankamas sprendimui dėl esminių prašymo aplinkybių priimti;**

e) [...]

f) [...]

h) **prašytojas tampa nepasiekiamas kompetentingoms administracinėms ar teisminėms institucijoms, pavyzdžiui, išvyksta nežinoma kryptimi arba išvyksta iš valstybės narės teritorijos be kompetentingų institucijų leidimo dėl priežasčių, kurias prašytojas gali kontroliuoti [...];**

i) **[prašytojas yra pateikęs prašymą valstybėje narėje, kuri nėra nustatyta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas) [...] 9 straipsnio 1 ir 2 dalyse, ir nepasilieka toje valstybėje, kol nustatoma atsakinga valstybė narė arba, jei taikytina, įgyvendinama perdavimo procedūra].**

2. [...] [...] **Kompetentinga institucija gali sustabdyti procedūrą, kad suteiktų prašytojui pagrindimo arba ištaisymo galimybę, prieš atmesdama prašymą arba paskelbdama jį netiesiogiai atsiimtu.**

3. [...]

4. [...]

5. [...]

5a. [...]

5b. [...] **Prašymas gali būti atmestas kaip nepagrįstas arba kaip akivaizdžiai nepagrįstas, jei tuo etapu, kai prašymas netiesiogiai atsiimamas, sprendžiančioji institucija jau yra nustačiusi, kad prašytojas neturi teisės į tarptautinę apsaugą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)].**

IV SKIRSNIS

SPECIALIOS PROCEDŪROS

40 straipsnis

Paspartinto nagrinėjimo procedūra

1. **Nedarant poveikio 20 straipsnio 3 daliai, [...]**laikydamosi II skyriuje nustatytų pagrindinių principų ir garantijų, sprendžiančioji institucija paspartina tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą iš esmės tais atvejais, kai:
 - a) prašytojas, [...] **pateikdamas** prašymą ir nurodydamas faktus, išskėlė tik tuos klausimus, kurie nėra svarbūs nagrinėjant, ar jis priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)];
 - b) prašytojas pateikė akivaizdžiai [...] nenuoseklius [...] **ar** prieštarigus, aiškiai klaidingus ar akivaizdžiai neįtikimus pareiškimus **arba pareiškimus**, kurie prieštarauja [...] **atitinkamai ir turimai** informacijai apie kilmės šalį, todėl jo reikalavimas tampa akivaizdžiai neįtikinamas, [...] **kiek tai susiję** su jo priskyrimu prie tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)];
 - c) prašytojas suklaidino institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nuslėpdamas svarbią informaciją **ar dokumentus, visų pirma apie savo tapatybę arba pilietybę, arba jis sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kad nebūtų galima nustatyti jo tapatybės arba pilietybės, arba jeigu aplinkybės aiškiai duoda pagrindo manyti, kad taip ir yra [...]**;

- d) prašytojas [...] **pareiškia** prašymą tik tam, kad vilkintų arba trikdytų [...] sprendimo [...] **dėl** jo išsiuntimo iš valstybės narės teritorijos įvykdymo užtikrinimą;
- e) trečioji šalis gali būti laikoma prašytojui saugia kilmės šalimi, kaip tai suprantama šiame reglamente;
- f) [...] **esama pagrįstų priežasčių laikyti, kad prašytojas kelia pavojų valstybių narių nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba kad prašytojas pagal nacionalinę teisę buvo priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, susijusių su nacionaliniu saugumu ar viešąja tvarka;**
- g) [...]
- h) tas prašymas yra paskesnis prašymas **ir jis nėra nepriimtinas [...];**
- ha) **prašytojas neteisėtai atvyko į valstybės narės teritoriją [...] arba neteisėtai joje išbuvo ilgesnį laiką ir be rimtos priežasties nepranešė apie save kompetentingoms institucijoms arba neatidėliodamas nepareiškė tarptautinės apsaugos prašymo, atsižvelgiant į jo atvykimo aplinkybes;**
- hb) **prašytojas teisėtai atvyko į valstybės narės teritoriją ir be rimtos priežasties neatidėliodamas nepareiškė tarptautinės apsaugos prašymo, atsižvelgiant į jo prašyme nurodytus pagrindus; tai nedaro poveikio *sur place* atsirandančiam tarptautinės apsaugos poreikiui;**

- i) prašytojas yra trečiosios šalies pilietis, o asmenų be pilietybės atveju – buvęs nuolatinis trečiosios šalies gyventojas, kai tos šalies atžvilgiu sprendžiančiosios institucijos priimtų sprendimų, kuriais suteikiama tarptautinė apsauga, dalis, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatytu pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra 20 proc. ar mažesnė, nebent sprendžiančioji institucija įvertina, kad nuo atitinkamų Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis arba kad prašytojas priklauso kategorijai asmenų, kurių 20 proc. ar mažesniu prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius;

2. [...] [...]

[...]

[...]

3. [...]

4. Jeigu sprendžiančioji institucija mano, kad pagal paspartinto nagrinėjimo procedūrą nagrinėtino prašymo nagrinėjimas yra susijęs su sudėtingais fakciniais arba teisiniais klausimais, ji gali tęsti nagrinėjimą iš esmės pagal 34 straipsnio **2 dalį** ir 37 straipsnį. [...]

5. Paspartinto nagrinėjimo procedūra nelydimiems nepilnamečiams gali būti taikoma tik kai:

- a) prašytojas atvyksta iš trečiosios šalies, **kuri gali būti** laikoma prašytojui saugia kilmės šalimi, [...] **kaip tai suprantama šiame reglamente;**

- b) **esama pagrįstų priežasčių laikyti**, kad prašytojas [...] kelia pavojų valstybės narės nacionaliniam saugumui ar viešajai tvarkai, arba kad prašytojas pagal nacionalinę teisę [...] **buvo** priverstinai išsiųstas dėl rimtų priežasčių, [...] susijusių su **nacionaliniu** saugumu ar viešąja tvarka [...];
- ba) **tas prašymas yra paskesnis prašymas ir jis nėra nepriimtinas;**
- baa) **prašytojas suklaidino institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nusišypsodamas svarbią informaciją ar dokumentus, visų pirma apie savo tapatybę arba pilietybę, arba jis sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kad nebūtų galima nustatyti jo tapatybės arba pilietybės, arba jeigu aplinkybės aiškiai duoda pagrindą manyti, kad taip ir yra [...]; arba**
- c) **prašytojas yra trečiosios šalies pilietis, o asmenų be pilietybės atveju – buvęs nuolatinis trečiosios šalies gyventojas, kai tos šalies atžvilgiu sprendžiančiosios institucijos priimtų sprendimų, kuriais suteikiama tarptautinė apsauga, dalis, remiantis Sąjungos vidurkiu, nustatyto pagal naujausius turimus Eurostato metinius duomenis, yra 20 proc. ar mažesnė, nebent sprendžiančioji institucija įvertina, kad nuo atitinkamų Eurostato duomenų paskelbimo atitinkamoje trečiojoje šalyje įvyko reikšmingas pokytis arba kad prašytojas priklauso kategorijai asmenų, kurių 20 proc. ar mažesniu prašymų patenkinimo rodikliu negali būti remiamasi vertinant jų apsaugos poreikius;**
- d) [...]

baa punktas taikomas tik tuo atveju, jei esama svarbių priežasčių manyti, kad prašytojas mėgina nusišypsoti atitinkamus elementus [...] po to, kai jam buvo suteikta praktinė galimybė pagrįstai motyvuoti savo veiksmus [...].

41 straipsnis

Prieglobsčio pasienio procedūros taikymo sąlygos

[...]

1. Atlikus tikrinimą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Tikrinimo reglamentas], siekiant taikyti 36 straipsnį arba jeigu galioja bet kuri iš 40 straipsnio 1 dalies a–h bei i punktuose ir 5 dalies b punkte išvardytų aplinkybių, ir jeigu prašytojui dar nebuvo suteiktas leidimas atvykti į valstybių narių teritoriją, valstybė narė gali, vadovaudamasi II skyriuje nustatytais pagrindiniais principais ir garantijomis, nagrinėti prašymą taikydama pasienio procedūrą, kai tą prašymą pareiškė trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės, netenkinantis atvykimo į valstybės narės teritoriją sąlygų, nustatytų Reglamento (ES) 2016/399 6 straipsnyje. Pasienio procedūra gali būti vykdoma:
 - a) pareiškus prašymą išorės sienos perėjimo punkte arba tranzito zonoje;
 - b) po laikinio sulaikymo dėl neteisėto išorės sienos kirtimo;
 - c) išlaipinus asmenį valstybės narės teritorijoje po paieškos ir gelbėjimo operacijos;
 - d) po perdavimo pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [...] Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [57 straipsnio 9 dalį].

2. Nedarant poveikio [...]41c straipsnio 2 daliai ir 41e straipsnio 2 daliai, prašytojams, kuriems taikoma pasienio procedūra, neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją. Valstybės narės imasi visų tinkamų priemonių pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Priėmimo sąlygų direktyva], kad užkirstų kelią neteisėtam atvykimui į jų teritoriją.
3. Nukrypstant nuo [...]41c straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos paskutinio sakinio, prašytojui neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją, kai:
- a) prašytojo teisė pasilikti pagal 9 straipsnio 3 dalies a arba bb punktą yra panaikinta;
 - b) prašytojas neturi teisės pasilikti pagal 54 straipsnį ir per taikytiną laikotarpį nepateikė prašymo leisti pasilikti apskundimo procedūros tikslais;
 - c) prašytojas neturi teisės pasilikti pagal 54 straipsnį ir teismas nusprendė, kad prašytojui neturi būti leista pasilikti, kol bus baigta apskundimo procedūra.

Tokiais atvejais, kai pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [Grąžinimo direktyva] dėl prašytojo buvo priimtas sprendimas grąžinti arba pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį jam buvo atsisakyta leisti atvykti, taikomas 41g straipsnis.

41a straipsnis

Sprendimai taikant prieglobsčio pasienio procedūrą

[...] Kai taikoma pasienio procedūra, gali būti priimami sprendimai dėl:

- a) prašymo nepriimtino pagra 36 straipsnį;
- b) esminių prašymo aplinkybių [...], jei taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 dalies a–h bei i punktuose ir 5 dalies b punkte išvardytų aplinkybių.

Taikydama pasienio procedūrą, valstybė narė gali teikti pirmenybę tam tikrų trečiųjų šalių piliečių arba, asmenų be pilietybės atveju – buvusių nuolatinių trečiųjų šalių gyventojų, kai yra didelė tikimybė, kad jie grįš iš tos valstybės narės į savo kilmės šalį, arba, asmenų be pilietybės atveju – buvusių nuolatinių gyventojų, kai yra didelė tikimybė, kad jie grįš iš tos valstybės narės į saugią trečiąją šalį arba pirmąją prieglobsčio šalį, kaip tai suprantama šiame reglamente, prašymų nagrinėjimui.

41b straipsnis

Privalomas prieglobsčio pasienio procedūros taikymas

- [...] 1. Valstybė narė išnagrinėja prašymą taikydama pasienio procedūrą [...] 41 straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais, kai taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 dalies c, f arba i punkte nurodytų aplinkybių.
- 1a. Kai taikomos 40 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytos sąlygos, visų tos šeimos narių prašymai nagrinėjami taikant pasienio procedūrą.

1b. 1a dalies tikslais, siekiant išsaugoti šeimos vientisumą, jeigu prieš prašytojui atvykstant į valstybių narių teritoriją šeima jau egzistavo, sąvoka „to prašytojo šeimos nariai“ turi būti suprantama kaip tos pačios su tarptautinės apsaugos prašymu susijusios valstybės narės teritorijoje esantys šie prašytojo šeimos nariai:

- i) prašytojo sutuoktinis arba nesantuokinis partneris, su kuriuo ji sieja stabilūs santykiai, jeigu, atsižvelgiant į atitinkamos valstybės narės teisę ar praktiką, pagal trečiųjų šalių piliečiams taikomą jos teisę nesusituokusios poros prilyginamos susituokusioms poroms,**
- ii) pirmoje įtraukoje nurodytų porų arba prašytojo nesusituokę nepilnamečiai vaikai, nepaisant to, ar jie yra santuokiniai, ar nesantuokiniai, ar įvaikinti, kaip apibrėžta pagal nacionalinę teisę,**
- iii) kai prašytojas yra nepilnametis ir nesusituokęs, – tėvas, motina ar kitas suaugusysis, atsakingas už prašytoją pagal valstybės narės, kurioje yra tas suaugusysis, teisę arba praktiką,**
- iv) kai prašytojas yra nepilnametis ir nesusituokęs, – prašytojo brolis ir (arba) sesuo arba broliai ir (arba) seserys, jeigu jie yra nesusituokę ir nepilnamečiai.**

ii, iii ir iv punktų tikslais, remiantis individualiu vertinimu, nepilnametis laikomas nesusituokusiu, jei jo santuoka pagal atitinkamą nacionalinę teisę atitinkamoje valstybėje narėje negalėtų būti sudaryta visų pirma dėl teisės aktais nustatyto santuokinio amžiaus.

2. [...]

3. [...]

4. [...]

41ba straipsnis

Tinkami pajėgumai Sąjungos lygmeniu

Laikoma, kad tinkami pajėgumai Sąjungos lygmeniu vykdyti pasienio procedūras yra [...] 30 000.

41bb straipsnis

Valstybės narės tinkami pajėgumai

1. Komisija įgyvendinimo aktu nustato skaičių, kuris laikomas atitinkančiu kiekvienos valstybės narės tinkamus pajėgumus vykdyti pasienio procedūras.

Nedarant poveikio 2 daliai, ji taip pat nustato didžiausią prašymų, kuriuos valstybė narė per metus turi išnagrinėti pagal pasienio procedūrą, skaičių. Tas didžiausias skaičius yra [...] keturis kartus didesnis už skaičių, gautą taikant 41bb straipsnio 2 dalyje nurodytą formulę.

2. Jeigu valstybė narė išnagrinėjo didžiausią 1 dalyje nurodytą prašymų skaičių, ta valstybė narė vis tiek toliau pagal pasienio procedūrą nagrinėja trečiųjų šalių piliečių, kurių atveju galioja 40 straipsnio 1 dalies f punkte ir 5 dalies b punkte išvardytos aplinkybės, prašymus.

3. 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytas skaičius apskaičiuojamas 41ba straipsnyje nustatytą skaičių padauginus iš neteisėto išorės sienos kirtimo atvejų, po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykusių asmenų ir atsisakymo leisti atvykti per išorės sieną atvejų atitinkamoje valstybėje narėje per pastaruosius trejus metus sumos ir gautą rezultatą padalijus iš neteisėto išorės sienos kirtimo atvejų, po paieškos ir gelbėjimo operacijų atvykusių asmenų ir atsisakymo leisti atvykti per išorės sieną atvejų visoje Sąjungoje per tą patį laikotarpį sumos, remiantis naujausiais turimais FRONTEX ir Eurostato duomenimis.
4. 1 dalyje nurodytą įgyvendinimo aktą Komisija pirmą kartą priima per du mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos ir po to ne vėliau kaip spalio 15 d. kas trejus metus. Komisijai priėmus įgyvendinimo aktą, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad turėtų tame akte nustatytus tinkamus pajėgumus.

41bc straipsnis

Priemonė, taikoma tuo atveju, jei pasiekiami valstybės narės tinkami pajėgumai

1. Kai prašytojų, kuriems valstybėje narėje taikoma pasienio procedūra, skaičius yra lygus skaičiui, kuris tos valstybės atžvilgiu nustatytas 41bb straipsnio pirmos dalies pirmoje pastraipoje nurodytame Komisijos įgyvendinimo akte, arba yra didesnis, ta [...] valstybė narė gali apie tai pranešti Komisijai.

2. Jei valstybė narė pateikia pranešimą Komisijai pagal 1 dalį, nukrypstant nuo 41b straipsnio 1 dalies, ta valstybė narė neprivalo pagal pasienio procedūrą nagrinėti 40 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytų prašytojų pareikštu prašymu tuo metu, kai prašytojų, kuriems toje valstybėje narėje taikoma pasienio procedūra, skaičius yra lygus 41bb straipsnio pirmos dalies pirmoje pastraipoje nurodytam skaičiui arba yra didesnis.
3. 2 dalyje nurodyta priemonė taikoma remiantis atvykstančių ir išvykstančių asmenų srautu ir reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė pagal pasienio procedūrą toliau nagrinėtų 40 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytų prašytojų pareikštus prašymus, kai tik prašytojų, kuriems bet kuriuo metu taikoma pasienio procedūra toje valstybėje narėje, skaičius tampa mažesnis už 41bb straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą skaičių.
4. 2 dalyje nurodytą priemonę valstybė narė gali taikyti likusią tų pačių kalendorinių metų dalį, pradedant nuo kitos dienos po pranešimo pagal 1 dalį pateikimo datos.

41bd straipsnis

Valstybės narės pranešimas tuo atveju, jei pasiekiami tinkami pajėgumai

1. 41bc straipsnyje nurodytame pranešime pateikiama ši informacija:
 - a) prašytojų, kuriems pranešimo pateikimo metu atitinkamoje valstybėje narėje taikoma pasienio procedūra, skaičius;
 - b) 41bc straipsnyje nurodyta priemonė, kurią atitinkama valstybė narė ketina taikyti arba toliau taikyti;

- c) svarūs ją pagrindžiantys argumentai, apibūdinant, kaip atitinkamos priemonės taikymas galėtų padėti ištaisyti padėtį, ir, kai taikytina, aprašant kitas priemones, kurias atitinkama valstybė narė patvirtino arba ketina patvirtinti nacionaliniu lygmeniu, kad palengvintų padėtį, įskaitant Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento 6a straipsnyje nurodytas priemones.
2. Valstybės narės gali įtraukti pranešimą Komisijai pagal 41bc straipsnį į, kai taikytina, [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamento] 44c ir 44d straipsnyje nurodytą pranešimą.
3. Kai valstybė narė pateikia pranešimą Komisijai pagal 41bc straipsnius, atitinkama valstybė narė atitinkamai informuoja kitas valstybes nares.
4. Valstybė narė, taikanti 41bc straipsnyje nurodytą priemonę, kas mėnesį informuoja Komisiją apie šiuos aspektus:
- prašytojų, kuriems tuo metu toje valstybėje narėje taikoma pasienio procedūra, skaičių,
 - atvykstančių ir išvykstančių asmenų, kuriems taikomos pasienio procedūros, skaičiaus pokyčius kiekvieną to mėnesio savaitę,
 - darbuotojų, atsakingų už prašymų nagrinėjimą pagal pasienio procedūrą, skaičių,
 - vidutinę nagrinėjimo trukmę administraciniame procedūros etape ir
 - vidutinę teismo atliekamo prašymo leisti pasilikti, kol nagrinėjamas skundas, nagrinėjimo trukmę.

Komisija stebi 41bc straipsnyje nustatytos priemonės taikymą ir tuo tikslu peržiūri valstybių narių pateiktą informaciją.

41be straipsnis

Valstybės narės pranešimas tuo atveju, jei pasiekiamas didžiausias metinis prašymų skaičius

Jeigu per vienus kalendorinius metus valstybėje narėje pagal pasienio procedūrą išnagrinētu prašymų skaičius yra lygus 41bb straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte tai valstybei narei nustatytam didžiausiam prašymų skaičiui arba jį viršija, ta valstybė narė gali apie tai pranešti Komisijai.

Jeigu valstybė narė apie tai praneša Komisijai pagal šį straipsnį, Komisija nedelsdama išnagrinėja atitinkamos valstybės narės pateiktą informaciją, kad patikrintų, ar atitinkamos valstybės narės nuo kalendorinių metų pradžios pagal pasienio procedūrą išnagrinētu prašymų skaičius yra lygus 41bb straipsnio 1 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte tai valstybei narei nustatytam skaičiui arba jį viršija. Užbaigusi patikrinimą, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo atitinkamai valstybei narei suteikia leidimą pagal pasienio procedūrą nenagrinėti 40 straipsnio 1 dalies c ir i punktuose nurodytų prašytojų pareikštų prašymų. Toks leidimas neatleidžia valstybės narės nuo pareigos pagal pasienio procedūrą nagrinėti 40 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytų prašytojų pareikštus prašymus.

41c straipsnis

Terminai

1. Nukrypstant nuo šio reglamento 28 straipsnio, prašymai, kuriems taikoma pasienio procedūra, pateikiami ne vėliau kaip per penkias dienas nuo prašymo užregistravimo pirmą kartą dienos arba, užbaigus perdavimą pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [57] straipsnio [9 dalį] – per penkias dienas nuo prašytojo atvykimo į [...] valstybę narę, į kurią perkeliama, dienos po tokio perdavimo [...]. Penkių dienų termino nesilaikymas neturi įtakos tęstiniam pasienio procedūros taikymui.

[...] 2. Pasienio procedūra turi būti kuo trumpesnė, tačiau kartu ja turi būti sudaryta galimybė visapusiškai ir teisingai išnagrinėti prašymus. Nedarant poveikio šios dalies paskutinei pastraipai, pasienio procedūra trunka ne ilgiau kaip 12 savaičių nuo prašymo užregistravimo dienos iki dienos, kai prašytojas nebeturi teisės pasilikti ir jam neleidžiama pasilikti. Pasibaigus tam laikotarpiui, prašytojui leidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją, išskyrus atvejus, kai taikomas 41g straipsnis [...].

Valstybės narės nustato nuostatas dėl nagrinėjimo procedūros trukmės, nukrypstant nuo 34 straipsnio, dėl prašymo leisti pasilikti pagal 54 straipsnio 4 ir 5 dalis nagrinėjimo teisme trukmės ir, jei taikytina, dėl apskundimo procedūros trukmės, tuo užtikrinant, kad visi šie įvairūs procedūriniai veiksmai būtų užbaigti per 12 savaičių nuo prašymo užregistravimo dienos.

12 savaičių laikotarpis gali būti pratęstas iki 16 savaičių, jei procedūra per tą laiką negali būti užbaigta dėl prašytojo veiksmų, kuriais siekiama vilkinti arba trikdyti procedūros užbaigimą, arba jei sprendžiančiajai institucijai ar pirmosios instancijos teismui reikia papildomo laiko, kad būtų užtikrintas tinkamas ir išsamus nagrinėjimas arba veiksminga teisinė gynyba, arba jeigu valstybė narė, kuriai asmuo perduodamas pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [57] straipsnio [9 dalį], taiko pasienio procedūrą.

[...]

41d straipsnis

Atsakingos valstybės narės nustatymas ir perkėlimas Europos Sąjungoje

- [...] 1.[...] Kai taikomos pasienio procedūros sąlygos, valstybės narės gali nuspręsti vykdyti už prašymo nagrinėjimą vietovėse, kuriose bus vykdoma pasienio procedūra, atsakingos valstybės narės nustatymo procedūrą, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas], nedarant poveikio [...]41c straipsnio 2 dalyje nustatytiems terminams.
- [...] 2. Kai valstybėje narėje, iš kurios perduotas prašytojas, tenkinamos pasienio procedūros taikymo sąlygos, valstybė narė, į kurią perduotas prašytojas, gali taikyti pasienio procedūrą pagal Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX [Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentas] [...]57] straipsnio [9 dalį], taip pat ir [...]41 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytais atvejais.

41e straipsnis

Prieglobsčio pasienio procedūros taikymo išimtys

- [...] 1. Pasienio procedūra nelydimiems nepilnamečiams taikoma tik 40 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytais atvejais. Kilus abejonių dėl prašytojo amžiaus, kompetentingos institucijos pagal 24 straipsnį įvertina, ar prašytojas yra nepilnametis.

[...] 2. Valstybės narės netaiko arba bet kuriame procedūros etape nustoja taikyti pasienio procedūrą, kai:

- a) sprendžiančioji institucija mano, kad netaikytini arba nebetaikytini prašymo atmetimo dėl jo nepriimtimumo arba paspartintos nagrinėjimo procedūros taikymo pagrindai;
- b) reikiama parama negali būti teikiama specialiųjų priėmimo poreikių turintiems prašytojams, įskaitant nepilnamečius, pagal Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Priėmimo sąlygų direktyva] IV skyrių vietovėse, nurodytose 41f straipsnyje;
- c) [...]41f straipsnyje nurodytose vietovėse prašytojams, turintiems specialiųjų procedūrinių poreikių, reikiama parama negali būti suteikta;
- d) sprendžiančioji institucija laikosi nuomonės, kad yra įtikinamų medicininių priežasčių pasienio procedūros netaikyti;

Tokiais atvejais kompetentinga institucija leidžia prašytojui atvykti į valstybės narės teritoriją.

2a. Sulaikymas, įskaitant nepilnamečių sulaikymą, gali būti taikomas tik laikantis sulaikymo sąlygų ir garantijų, kaip numatyta Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Priėmimo sąlygų direktyva] 8–11 straipsniuose.

41f straipsnis

Prieglobsčio pasienio procedūros vykdymo vietovės

[...] 1. Nagrinėdamos prašymus, kuriems taikoma pasienio procedūra, valstybės narės, laikydamosi Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Priėmimo sąlygų direktyva] 7 straipsnio ir nedarydamos poveikio jos 8 straipsniui, reikalauja, kad prašytojai [...] įprastai gyventų prie išorės sienos ar tranzito zonose arba netoli jų, arba kitose jų teritorijoje paskirtose vietovėse, visapusiškai atsižvelgiant į konkrečias valstybių narių geografines aplinkybes. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai ne vėliau kaip [du mėnesiai iki šio reglamento taikymo pradžios] apie vietoves, kuriose bus vykdoma pasienio procedūra, įskaitant atvejus, kai taikomas [...] 41b straipsnis, ir užtikrina, kad tose vietovėse pajėgumai būtų pakankami nagrinėti prašymams, kuriems taikoma tas straipsnis. Apie visus vietovių, kuriose taikoma pasienio procedūra, nustatymo pakeitimus Komisijai pranešama per du mėnesius nuo tų pakeitimų atlikimo.

[...]

2. Reikalavimas gyventi konkrečioje vietoje pagal 1 ir 2 dalis nelaikomas leidimu atvykti į valstybės narės teritoriją ir joje pasilikti.
3. Kai prašytojas, kuriam taikoma pasienio procedūra, turi būti perduotas sprendžiančiajai institucijai arba kompetentingam pirmosios instancijos teismui tokios procedūros tikslais arba perduotas gydymosi tikslais, tokia kelionė pati savaime nereiškia atvykimo į valstybės narės teritoriją.

[...]

Gražinimo vykdymo pasienio procedūra

1. Trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių prašymas atmestas taikant 41–41f straipsniuose nurodytą procedūrą, neleidžiama atvykti į valstybės narės teritoriją.
2. Valstybės narės reikalauja, kad 1 dalyje nurodyti asmenys [...]ne ilgiau kaip 12 savaičių gyventų prie išorės sienos, tranzito zonose ar netoli jų esančiose vietovėse; kai valstybė narė negali jų apgyvendinti tose vietovėse, ji gali panaudoti kitas vietas savo teritorijoje. 12 savaičių laikotarpis pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kurią prašytojas, trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės nebeturi teisės pasilikti ir jam neleidžiama pasilikti. Reikalavimas gyventi konkrečioje vietovėje pagal šią dalį nelaikomas leidimu atvykti į valstybės narės teritoriją ir joje pasilikti.
3. Šio straipsnio tikslais taikomi Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Gražinimo direktyva] 3 straipsnis, 4 straipsnio 1 dalis, 5–7 straipsniai, 8 straipsnio 1–5 dalys, 9 straipsnio 2–4 dalys, 10–13 straipsniai, 15 straipsnis, 17 straipsnio 1 dalis, 18 straipsnio 2–4 dalys ir 19–21 straipsniai.
- 3a. Jeigu sprendimas grąžinti negali būti įvykdytas per maksimalų 2 dalyje nurodytą laikotarpį, valstybės narės tęsia grąžinimo procedūras pagal Direktyvą XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Gražinimo direktyva].

4. Nedarant poveikio galimybei bet kuriuo metu grįžti savanoriškai, 1 dalyje nurodytiems asmenims gali būti suteiktas savanoriško išvykimo laikotarpis. Savanoriško išvykimo laikotarpis suteikiamas tik gavus prašymą ir neviršija 15 dienų, nesuteikiant teisės atvykti į valstybės narės teritoriją. Šios nuostatos tikslu atitinkamas asmuo perduoda kompetentingoms institucijoms visus savo turimus galiojančius kelionės dokumentus tokiam laikotarpiui, kuris būtinas, kad būtų užkirstas kelias pasislėpimui.
5. Valstybės narės, kurios, atmetus prašymą taikant 41–41f straipsniuose nurodytą procedūrą, priima sprendimą atsisakyti leisti atvykti pagal Reglamento (ES) 2016/399 14 straipsnį ir yra nusprendusios netaikyti Direktyvos XXX/XXX/ES [Gražinimo direktyva] tokiais atvejais vadovaudamosi tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktu, užtikrina, kad elgesys su trečiųjų šalių piliečiais ir asmenimis be pilietybės, kuriems atsisakyta leisti atvykti, ir jų apsaugos lygis būtų tokie, kaip nustatyta Direktyvos XXX/XXX/ES [Gražinimo direktyva] 4 straipsnio 4 dalyje, ir atitiktų elgesį ir apsaugos lygį, nustatytus 41g straipsnio 2 dalyje ir 41h straipsnio 3 dalyje.

41h straipsnis

Sulaikymas

- [...] 1. [...]41g straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie buvo sulaikyti taikant 41–41f straipsniuose nurodytą procedūrą ir nebeturi teisės ir leidimo pasilikti, ir toliau gali likti sulaikyti, kad jiems būtų sutrukdyta atvykti į valstybės narės teritoriją ir būtų pasirengta gražinimui arba išsiuntimo proceso vykdymui.

- [...] 2. 41g straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie nebeturi teisės ir leidimo pasilikti ir kurie nebuvo sulaikyti taikant 41–41f straipsniuose nurodytą procedūrą, gali būti sulaikyti, jeigu kyla pasislėpimo pavojus, kaip tai suprantama Direktyvoje XXX/XXX/ES [Gražinimo direktyva], jeigu jie vengia pasirengimo gražinimui ar išsiuntimo procesui arba jam trukdo, arba jeigu jie kelia grėsmę viešajai politikai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui. Sulaikymas gali būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė, kai įrodoma, kad, remiantis individualiu kiekvieno atvejo vertinimu, tai yra būtina, ir jei neįmanoma efektyviai taikyti kitų švelnesnių prievartos priemonių.
- [...] 3. Sulaikymas turi trukti kuo trumpiau, kol ruošiamasi išsiuntimui ir jis su deramu stropumu įvykdomas. Sulaikymo laikotarpis turi būti ne ilgesnis nei [...]41g straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis ir turi būti įskaičiuotas į maksimalius sulaikymo laikotarpius, nustatytus Direktyvos XXX/XXX/ES [nauja redakcija išdėstyta Gražinimo direktyva] [...]18 straipsnio 5 ir 6 dalyse, jei po to einantis sulaikymas paskelbiamas iš karto po sulaikymo pagal šį straipsnį.

42 straipsnis

Paskesni prašymai

- 1. Prašymas, pareikštas nepriėmus galutinio sprendimo dėl ankstesnio to paties prašytojo prašymo, laikomas papildomu pareiškimu, o ne nauju prašymu.

Tas papildomas pareiškimas nagrinėjamas atsakingoje valstybėje narėje vykstant nagrinėjimui taikant administracinę procedūrą arba vykstant bet kokiai apskundimo procedūrai, jei kompetentingas teismas gali atsižvelgti į elementus, kuriais grindžiamas papildomas pareiškimas.

1. [...]Bet koks vėlesnis **to paties prašytojo** prašymas, pareikštas [...] valstybėje narėje, **priėmus galutinį sprendimą dėl ankstesnio to paties prašytojo prašymo**, laikomas [...] paskesniu prašymu **ir jį nagrinėja** atsakinga valstybė narė.
2. Dėl paskesnio prašymo atliekamas preliminarus nagrinėjimas, kurio metu sprendžiančioji institucija nustato, ar [...] paaiškėjo [...] naujų elementų arba prašytojas pateikė naujų elementų, kurie:
 - a) gerokai padidina tikimybę, kad prašytojas bus priskirtas prie [...] tarptautinės apsaugos gavėjų pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [(Priskyrimo reglamentas)], arba
 - b) [...] yra susiję su **anksčiau taikytu nepriimtino pagrindu, kai [...]** ankstesnis prašymas buvo atmestas kaip nepriimtinas.
3. Preliminarus nagrinėjimas atliekamas remiantis rašytiniais pareiškimais [...] **arba** asmeniniu pokalbiu, vadovaujantis II skyriuje nustatytais pagrindiniais principais ir garantijomis. **Visų pirma [...]** asmeninio pokalbio galima atsisakyti tais atvejais, kai, remiantis rašytiniais pareiškimais, akivaizdu, kad po prašymo nepaaiškėjo naujų [...] elementų, **kaip nurodyta 2 dalyje [...]**.
- 3a. **Prašytojo pateikti elementai laikomi naujais tik tuo atveju, jei prašytojas ne dėl savo kaltės negalėjo pateikti tų elementų su ankstesniu prašymu susijusios procedūros metu. Į bet kokius elementus, kuriuos prašytojas būtų galėjęs pateikti anksčiau, nebūtina atsižvelgti, išskyrus atvejus, kai ankstesnis prašymas buvo atmestas kaip netiesiogiai atsiimtas pagal 39 straipsnį, neatlikus nagrinėjimo iš esmės.**

4. [...] Jeigu prašytojas pateikė [...] 2 dalyje [...] nurodytus naujus elementus arba tokie elementai paaiškėjo, prašymas toliau nagrinėjamas iš esmės, išskyrus atvejus, kai prašymas gali būti laikomas nepriimtinu remiantis kitu 36 straipsnio 1a dalyje numatytu pagrindu.

[...]

5. Jeigu 2 dalyje nurodytų naujų elementų prašytojas nepateikė arba tokių elementų nepaaiškėjo, prašymas atmetamas kaip nepriimtinas pagal 36 straipsnio 1aaa dalies a punktą [...].

43 straipsnis

Teisės pasilikti, pateikus paskesnius prašymus, išimtis

Nedarant poveikio negrąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, principui, valstybės narės gali numatyti teisės pasilikti jų teritorijoje išimtį ir nukrypti nuo 54 straipsnio [...] 5 dalies d punkto [...] nuo to momento, kai:

–a) pirmas paskesnis prašymas buvo pateiktas tik siekiant vilkinti arba trikdyti sprendimo, dėl kurio prašytojas neišvengiamai būtų išsiųstas iš tos valstybės narės ir kuris nėra toliau nagrinėjamas pagal 42 straipsnio 5 dalį, įvykdymo užtikrinimą;

a) [...]

b) antras ar vėlesnis paskesnis prašymas yra pareikštas bet kurioje valstybėje narėje, priėmus galutinį sprendimą, pagal kurį ankstesnis paskesnis prašymas buvo atmestas kaip nepriimtinas arba kaip nepagrįstas ar akivaizdžiai nepagrįstas.

c) [...]

V SKIRSNIS

SAUGIOS ŠALIES KONCEPCIJA

43a straipsnis

Veiksmingos apsaugos sąvoka

1. Laikoma, kad trečioji šalis užtikrina veiksmingą apsaugą, jei ji yra ratifikavusi Ženevos konvenciją ir jos laikosi, laikydamosi tos trečiosios šalies nustatytų nukrypti leidžiančių nuostatų ar apribojimų, kaip leidžiama pagal tą konvenciją. Jei trečioji šalis yra nustačiusi geografinius apribojimus, tai, ar asmenims, kuriems ta konvencija netaikoma, yra suteikta apsauga, vertinama pagal 2 dalyje nustatytus kriterijus.
2. 1 dalyje nenurodytais atvejais laikoma, kad ta trečioji šalis užtikrina veiksmingą apsaugą, kai tenkinami bent šie kriterijai:
 - a) leidžiama pasilikti trečiosios šalies teritorijoje;
 - b) yra galimybė gauti pakankamai pragyvenimo lėšų tinkamam gyvenimo lygiui užtikrinti, atsižvelgiant į bendrą priimančiosios trečiosios šalies padėtį;
 - c) yra galimybė gauti neatidėliotiną medicinos pagalbą ir būtino ligų gydymo paslaugas, ir
 - d) yra galimybė gauti pradinį išsilavinimą.

Pirmosios prieglobsčio šalies koncepcija

1. Trečioji šalis **gali** būti laikoma pirmąja [...] prašytojo prieglobsčio šalimi [...] **tik tuo atveju, kai toje šalyje [...]:**
 - a) [...] prašytojo gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų;
 - b) [...] prašytojui nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 16 straipsnyje];
 - ba) prašytojas yra apsaugotas nuo grąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, ir išsiuntimo pažeidžiant teisę į apsaugą nuo kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio arba baudimo, kaip nustatyta tarptautinėje teisėje;
 - bb) prieš išvykdamas į Sąjungą prašytojas naudojosi veiksminga apsauga, kaip apibrėžta 43a straipsnyje, ir vis dar gali ja pasinaudoti.
2. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
 - d) [...]

e) [...]

f) [...]

g) [...]

2a. [...] Pirmosios prieglobsčio šalies koncepcija gali būti taikoma tik tuo atveju, jei atliekant individualų vertinimą prašytojas negali įrodyti, kad esama elementų, kurie patvirtintų, kodėl pirmosios prieglobsčio šalies koncepcija jam netaikytina.

3. [...]

4. [...]1.

5. [...]

a) [...]

b) [...]

5a. Trečioji šalis gali būti laikoma pirmąja nelydimo nepilnamečio prieglobsčio šalimi tik tuo atveju, jei esama aiškių požymių, kad trečioji šalis prašytoją priims arba pakartotinai įleis ir tai neprieštarauja geriausiems jo interesams.

6. Kai atitinkama trečioji šalis [...] pakartotinai neįleidžia prašytojo į savo teritoriją **arba neatsako per kompetentingos institucijos nustatytą terminą, prašytojas [...] turi** galimybę pasinaudoti procedūra pagal II skyriuje ir III skyriaus I skirsnyje nustatytus pagrindinius principus ir garantijas.

7. [...]

Saugios trečiosios šalies koncepcija

1. Trečioji šalis **gali būti [...]** priskiriama prie saugių trečiųjų šalių **tik tuo atveju, [...]** kai toje šalyje:
 - a) **užsieniečių** gyvybei ir laisvei negresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar politinių įsitikinimų;
 - b) **užsieniečiams [...]** nekyla **realus** pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (**Priskyrimo reglamentas**) 16 straipsnyje];
 - c) **užsieniečiai yra apsaugoti nuo [...]** grąžinimo į šalį, kurioje jiems gali grėsti persekiojimas, **[...] ir nuo [...]** išsiuntimo pažeidžiant teisę į **apsaugą [...]** nuo kankinimo ir žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio **arba baudimo**, kaip nustatyta tarptautinėje teisėje [...];
 - e) yra galimybė **prašyti veiksmingos apsaugos, kaip apibrėžta 43a straipsnyje, ir, jei tenkinamos sąlygos, ją gauti [...]**.
- 1a. Trečioji šalis gali būti tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu priskirta prie saugių trečiųjų šalių, nustatant išimtis konkrečioms jos teritorijos dalims arba aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms.

1b. [...]Vertinimas, ar trečioji šalis [...] yra saugi trečioji šalis pagal šį reglamentą, **grindžiamas** [...] įvairiais **atitinkamais ir turimais** informacijos šaltiniais, įskaitant [...] informaciją iš valstybių narių, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, Europos išorės veiksmų tarnybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro [...] ir kitų atitinkamų **tarptautinių** organizacijų.

2. Saugios trečiosios šalies koncepcija **gali būti** [...] taikoma:

[...] kai trečioji šalis buvo **Sąjungos arba nacionaliniu lygmeniu** priskirta prie saugių trečiųjų šalių pagal **46 arba** 50 straipsnį, **arba**

[...]

b) [...]

[...] konkretaus prašytojo atžvilgiu, **kai šalis nebuvo Sąjungos ar nacionaliniu lygmeniu priskirta prie saugių trečiųjų šalių, su sąlyga, kad to prašytojo atveju tenkinamos 1 dalyje nustatytos sąlygos.**

2b. Saugios trečiosios šalies koncepcija gali būti taikoma tik su sąlyga, kad:

a) [...] atliekant individualų vertinimą prašytojas negali įrodyti, kad esama elementų, kurie patvirtintų, kodėl saugios trečiosios šalies koncepcija jam netaikytina;

b) tarp prašytojo ir minėtos trečiosios šalies yra ryšys, kuriuo remdamasis jis galėtų pagrįstai vyksti į tą šalį[...], arba jei tokio ryšio nėra, prašytojas sutinka ten vyksti;

- c) nelydimų nepilnamečių atveju, esama aiškių požymių, kad trečioji šalis prašytoją priims arba pakartotinai įleis ir tai neprieštarauja geriausiems jo interesams.
3. [...] Kai ES ir trečioji šalis kartu susitaria, kad pagal šį susitarimą priimti migrantai bus apsaugoti vadovaujantis atitinkamais tarptautiniais standartais ir visapusiškai laikantis negražinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, principo, šiame straipsnyje nustatytos sąlygos dėl saugios trečiosios šalies statuso gali būti laikomos įvykdytomis, nedarant poveikio 2b daliai.
- a) [...]
- b) [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]
- a) [...]
- b) [...]
7. Kai atitinkama trečioji šalis nepriima arba pakartotinai neįleidžia prašytojo į savo teritoriją, **prašytojas [...] turi [...]** galimybę pasinaudoti procedūra pagal II skyriuje ir III skyriaus I skirsnyje nustatytus pagrindinius principus ir garantijas.

Priskyrimas prie saugių trečiųjų šalių Sąjungos lygmeniu

1. Šio reglamento [1a priede] išvardytos trečiosios šalys [...] Sąjungos lygmeniu priskiriamos prie saugių trečiųjų šalių 45 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis.
2. Komisija, padedama Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros ir remdamasi [...] 45 straipsnio 1 dalies b punkte nurodytais kitais informacijos šaltiniais, [...] peržiūri padėtį trečiojoje šalyje, kurios yra įtrauktos į ES bendrą [...] saugių trečiųjų šalių sąrašą [...].
- 2a. **Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra Komisijos prašymu pateikia jai informaciją ir analizę dėl konkrečių trečiųjų šalių, kurių įtraukimą į ES bendrą saugių trečiųjų šalių sąrašą būtų galima svarstyti. Komisija nedelsdama apsvarsto valstybės narės prašymą[...] įvertinti, ar trečioji šalis galėtų Sąjungos lygmeniu būti priskirta prie saugių trečiųjų šalių.**
3. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais sustabdomas trečiosios šalies priskyrimas Sąjungos lygmeniu prie saugių trečiųjų šalių 49 straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

Saugios kilmės šalies koncepcija

1. Trečioji šalis [...] saugioms kilmės šalims pagal šį reglamentą gali būti priskirta **tik** tuo atveju, kai, remiantis teisine padėtimi, teisės taikymu demokratinėje sistemoje ir bendromis politinėmis aplinkybėmis, gali būti įrodyta, kad iš esmės nevykdomi persekiojimai, kaip apibrėžta [Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 9 straipsnyje] [...], **ir nekyla realus pavojus patirti didelę žalą, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) 16 straipsnyje.**
- 1a. Trečioji šalis gali būti tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmeniu priskirta prie saugių kilmės šalių, nustatant išimtis konkrečioms jos teritorijos dalims arba aiškiai identifikuojamoms asmenų kategorijoms.
2. [...] **Vertinimas**, ar trečioji šalis [...] yra saugi kilmės šalis pagal šį reglamentą, **grindžiamas** [...] įvairiais **atitinkamais ir turimais** informacijos šaltiniais, įskaitant [...] informaciją iš valstybių narių, Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, Europos išorės veiksmų tarnybos, Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro **ir** [...] kitų atitinkamų **tarptautinių** organizacijų, ir jį atliekant atsižvelgiama į Reglamento (ES) **2021/2303** (ES prieglobsčio agentūra) **11** straipsnyje nurodytą bendrą kilmės šalies informacijos analizę, **jei ji turima.**
3. Atliekant šį vertinimą, atsižvelgiama, *inter alia*, į tai, kokio masto apsauga nuo persekiojimo arba [...] **didelės žalos** suteikiama:

- a) atitinkamais šalies įstatymais bei kitais teisės aktais ir tuo, kaip jie yra taikomi;
- b) laikantis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje, arba Tarptautiniame pilietinių ir politinių teisių pakte, arba Jungtinių Tautų konvencijoje prieš kankinimą įtvirtintų teisių ir laisvių, visų pirma tų teisių, nuo kurių pagal minėtos Europos konvencijos 15 straipsnio 2 dalį negalima nukrypti;
- c) [...]
- d) numačius veiksmingos teisinės gynybos dėl tų teisių ir laisvių pažeidimų sistemą.

4. [...] Saugios kilmės šalies **konceptija** gali [...] **būti taikoma [...] tik su sąlyga, kad:**

[...]:

- a) [...] **prašytojas** turi tos šalies pilietybę, arba jis yra asmuo be pilietybės ir anksčiau nuolat gyveno toje šalyje;

[...]

- aa) **prašytojas nepriklauso asmenų kategorijai, kuriai, trečiąją šalį priskiriant prie saugių kilmės šalių, buvo padaryta išimtis;**
- b) [...] **atliekant individualų vertinimą prašytojas negali įrodyti, kad esama elementų, kurie patvirtintų, kodėl saugios kilmės šalies konceptija jam netaikytina.**

[...]

Priskyrimas prie saugių kilmės šalių Sąjungos lygmeniu

1. Šio reglamento [1 priede] išvardytos trečiosios šalys Sąjungos lygmeniu priskiriamos prie saugių kilmės šalių 47 straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. Komisija, padedama **Europos** Sąjungos prieglobsčio agentūros ir remdamasi 47[...] straipsnio 2 dalyje nurodytais kitais informacijos šaltiniais, [...] peržiūri padėtį trečiosiose šalyse, kurios yra įtrauktos į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą.
3. [...] **Europos** Sąjungos prieglobsčio agentūra **Komisijos prašymu** [...] pateikia jai informaciją **ir analizę** apie konkrečias trečiąsias šalis, kurių įtraukimą į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą būtų galima svarstyti. **Komisija nedelsdama apsversto valstybės narės prašymą [...] įvertinti, ar trečioji šalis galėtų būti įtraukta į ES bendrą saugių kilmės šalių sąrašą.**
4. Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais sustabdomas trečiosios šalies buvimas ES bendrame saugių kilmės šalių sąraše, 49 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Trečiosios šalies buvimo [...] ES bendruose saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių sąrašuose sustabdymas ir pašalinimas iš jų

1. [...] **Reikšmingai** pakitus padėčiai [...] trečiojoje šalyje, kuri įtraukta į ES bendrus **saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių** sąrašus, Komisija atlieka pagrįstą vertinimą, kaip ta šalis atitinka 45 arba 47 straipsnyje nustatytas sąlygas, ir, jei mano, kad tos sąlygos nebetenkinamos, priima deleguotąjį aktą, kuriuo trečiosios šalies [...] buvimas ES bendruose **saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių** sąrašuose sustabdomas šešiams mėnesiams.
2. Komisija nuolat peržiūri padėtį toje trečiojoje šalyje, atsižvelgdama, *inter alia*, į valstybių narių **ir Europos prieglobsčio agentūros** teikiamą informaciją apie paskesnius padėties toje šalyje pokyčius.
3. Jeigu Komisija priėmė deleguotąjį aktą pagal 1 dalį, kuriuo sustabdomas trečiosios šalies buvimas [...] ES bendruose **saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių** sąrašuose, per tris mėnesius nuo to deleguotojo akto priėmimo dienos ji pateikia pasiūlymą pagal įprastą teisėkūros procedūrą dėl šio reglamento dalinio pakeitimo, kad ta trečioji šalis būtų pašalinta iš ES bendrų **saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių** sąrašų.

4. Jeigu per tris mėnesius nuo deleguotojo akto priėmimo dienos, kaip nurodyta **1** [...] dalyje, Komisija tokio pasiūlymo nepateikia, deleguotasis aktas, kuriuo sustabdomas trečiosios šalies buvimas ES bendruose [...] **saugių trečiųjų šalių ar** saugių kilmės šalių sąrašuose, nustoja galioti. Jeigu Komisija per tris mėnesius pateikia tokį pasiūlymą, Komisijai suteikiami įgaliojimai remiantis pagrįstu [...] vertinimu pratęsti to deleguotojo akto galiojimą šešiams mėnesiams ir galimybė galiojimą taip pratęsti dar vieną kartą.
- 4a. Nedarant poveikio 4 daliai, jei Komisijos pateiktas pasiūlymas iš dalies pakeisti šį reglamentą, kad trečioji šalis būtų pašalinta iš ES bendrų saugių trečiųjų šalių ar saugių kilmės šalių sąrašų, nepriimamas per penkiolika mėnesių nuo to laiko, kai Komisija pateikė pasiūlymą, trečiosios šalies buvimo ES bendruose saugių trečiųjų šalių arba saugių kilmės šalių sąrašuose sustabdymas nustoja galioti.**

50 straipsnis

Trečiųjų šalių priskyrimas prie saugių trečiųjų šalių arba saugių kilmės šalių nacionaliniu lygmeniu

1. [...] Valstybės narės gali taikyti jau priimtus arba priimti teisės aktus, kuriais leidžiama nacionaliniu lygmeniu tarptautinės apsaugos prašymų nagrinėjimo tikslais prie saugių trečiųjų šalių arba saugių kilmės šalių priskirti kitas šalis nei tos, [...] kurios yra įtrauktos į ES bendrus sąrašus, pateiktus [1 **ir 1a** prieduose].

2. Jeigu [...] trečiosios šalies buvimas ES bendruose sąrašuose, pateiktuose šio reglamento [1 **arba 1a** priede], yra sustabdytas pagal 49 straipsnio 1 dalį, valstybės narės nacionaliniu lygmeniu tos šalies nepriskiria prie saugių trečiųjų šalių arba saugių [...] kilmės šalių [...].
3. Jeigu trečioji šalis pagal įprastą teisėkūros procedūrą [...] buvo pašalinta iš Sąjungos bendrų sąrašų, pateiktų šio reglamento [...]I **arba 1a** priede], valstybė narė gali pranešti Komisijai, kad, jos nuomone, padėtis toje šalyje pasikeitė taip, kad ji vėl atitinka 45 straipsnio 1 dalyje ir 47 straipsnyje nustatytas sąlygas.

Į pranešimą įtraukiamas pagrįstas įvertinimas, kaip ši šalis atitinka 45 straipsnio 1 dalyje ir 47 straipsnyje nustatytas sąlygas, įskaitant konkrečių padėties toje trečiojoje šalyje pokyčių, dėl kurių ji vėl atitinka minėtas sąlygas, paaiškinimą.

Gavusi pranešimą, Komisija paprašo Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros pateikti jai informaciją apie padėtį trečiojoje šalyje ir tos padėties analizę.

Pranešančioji valstybė narė nacionaliniu lygmeniu gali priskirti tą trečiąją šalį prie saugių trečiųjų šalių arba saugių kilmės šalių tik tuo atveju, jeigu tokiam priskyrimui neprieštarauja Komisija.

Komisijos teisė pareikšti prieštaravimą galioja tik dvejus metus nuo tos dienos, kai ta trečioji šalis išbraukiama iš ES bendrų saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių sąrašų. Komisijos prieštaravimas turi būti pateiktas per tris mėnesius nuo valstybės narės pateikto pranešimo dienos, atlikus tinkamą padėties toje trečiojoje šalyje peržiūrą, atsižvelgiant į šio reglamento 45 straipsnio 1 dalyje ir 47 straipsnyje nustatytas sąlygas.

Jei Komisija laiko, kad šios sąlygos įvykdytos, ji gali pasiūlyti iš dalies pakeisti šį reglamentą, kad ta trečioji šalis būtų įtraukta į ES bendrus saugių kilmės šalių arba saugių trečiųjų šalių sąrašus.

4. Apie trečiąsias šalis, kurios nacionaliniu lygmeniu priskirtos prie saugių trečiųjų šalių arba saugių kilmės šalių, valstybės narės Komisijai ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrai praneša **šio reglamento taikymo pradžios dieną ir iškart po [...] kiekvieno priskyrimo arba su tais priskyrimais susijusių pakeitimų**. Valstybės narės kartą per metus informuoja Komisiją ir agentūrą apie kitas saugias trečiąsias šalis, kurių atveju minėtoji koncepcija taikoma [...] konkrečių prašytojų atžvilgiu, **kaip nurodyta 45 straipsnio 2 dalies b punkte**.

IV SKYRIUS

TARPTAUTINĖS APSAUGOS PANAIKINIMO PROCEDŪRA

51 straipsnis

Tarptautinės apsaugos panaikinimas

Sprendžiančioji institucija pradeda nagrinėjimą dėl trečiosios šalies piliečio arba [...] asmens be pilietybės [...] tarptautinės apsaugos panaikinimo, kai atsiranda naujų elementų arba duomenų, rodančių, kad yra priežasčių persvarstyti [...], ar asmuo atitinka tarptautinės apsaugos suteikimo kriterijus. Toks nagrinėjimas gali būti pradėtas ir kitomis aplinkybėmis.

52 straipsnis

Tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūrinės taisyklės

1. Kai [...] sprendžiančioji institucija arba, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, kompetentingas teismas [...] pradeda nagrinėjimą dėl trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės tarptautinės apsaugos panaikinimo, [...] atitinkamam asmeniui suteikiamos šios garantijos [...]:
 - a) jis raštu informuojamas, kad [...] jo priskyrimas prie tarptautinės apsaugos gavėjų yra persvarstomas, ir kokios yra tokio [...] persvarstymo priežastys, ir
 - aa) jis informuojamas apie pareigą visapusiškai bendradarbiauti su sprendžiančiąja institucija ir kitomis kompetentingomis institucijomis, visų pirma apie tai, kad jis privalo pateikti rašytinį pareiškimą arba atvykti į asmeninį pokalbį ar svarstymą ir atsakyti į klausimus;

- aaa) jis informuojamas apie nebendradarbiavimo su sprendžiančiąja institucija ir kitomis kompetentingomis institucijomis pasekmes ir apie tai, jog tai, kad be tinkamo pagrindimo nepateiktas rašytinis pareiškimas arba nedalyvaujama asmeniniame pokalbyje ar svarstyme, netrukdo sprendžiančiai institucijai arba kompetentingam teismui priimti sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą, ir
- b) jam suteikiama galimybė pateikti [...] priežastis, dėl kurių jo tarptautinė apsauga neturėtų būti panaikinta, per pagrįstą laikotarpį nuo dienos, kai jis gavo a punkte nurodytą informaciją, pateikiant rašytinį pareiškimą arba sprendžiančiosios institucijos ar, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, kompetentingo teismo [...] nustatytą dieną dalyvaujant asmeniniame pokalbyje ar svarstyme.

2. 1 dalies tikslais sprendžiančioji institucija arba kompetentingas teismas [...]:

- a) iš atitinkamų ir turimų nacionalinių, Sąjungos bei tarptautinių [...] šaltinių gauna [...] aktualią, tikslią ir naujausią informaciją [...] ir, jei turima, atsižvelgia į bendrą analizę dėl padėties konkrečioje kilmės šalyje ir gaires, nurodytas Reglamento 2021/2303 [...] Reglamentas dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros] 11 straipsnyje, ir

- b) [...] negauna [...] **informacijos** iš persekiojimo vykdytojų arba didelę žalą sukėlusių subjektų tokiu būdu, kad šie vykdytojai ar subjektai būtų tiesiogiai informuoti apie tai, kad atitinkamas asmuo yra tarptautinės apsaugos gavėjas ir jo statusas yra svarstomas, arba kad tai sukeltų grėsmę to asmens ar jo išlaikomų asmenų fizinei neliečiamybei arba kilmės šalyje tebegyvenančių jo šeimos narių laisvei ir saugumui.
3. [...] Sprendimas panaikinti tarptautinę apsaugą pateikiamas raštu. Sprendime nurodomos faktinės ir teisinės priežastys ir raštu pateikiama informacija, koku būdu sprendimą galima apskųsti.
4. Jeigu sprendžiančioji institucija priima sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą, *mutatis mutandis* taikomos [...] **5b** straipsnio [...] ir **15a**–[...] **17** straipsnių nuostatos.
- 4a. Jeigu trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės nebendradarbiauja, atitinkamai be tinkamo pagrindimo nepateikdamas rašytinio pareiškimo arba nedalyvaudamas asmeniniame pokalbyje ar svarstyme, arba neatsakydamas į klausimus, tai, kad nebuvo rašytinio pareiškimo, asmeninio pokalbio ar svarstymo, netrukdo sprendžiančiajai institucijai arba kompetentingam teismui priimti sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą [...]. Toks atsisakymas bendradarbiauti gali būti laikomas tik nuginčijamąja prezumpcija, kad trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės [...] nebenori naudotis [...] tarptautine apsauga.**

5. [...] Šiame straipsnyje **nustatyta procedūra netaikoma [...], jeigu trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės [...]:**

- a) [...] **aiškiai [...]** atsisako būti pripažįstamas **tarptautinės apsaugos gavėju;**
- b) [...] yra tapęs [...] valstybės narės piliečiu [...] arba
- c) **jeigu jam vėliau buvo suteikta tarptautinė apsauga kitoje valstybėje narėje.**

Atvejus, kuriems taikoma ši dalis, valstybės narės užbaigia nagrinėti pagal savo nacionalinę teisę. Toks užbaigimas nebūtinai turi būti patvirtinamas kaip sprendimas, tačiau jis įrašoma bent į prašytojo bylą, kartu nurodant teisinį šios išvados pagrindą.

V SKYRIUS

APSKUNDIMO PROCEDŪRA

53 straipsnis

Teisė į veiksmingą teisinę gynybą

[...]

1. **Prašytojai ir asmenys, kuriems panaikinama tarptautinė apsauga, turi teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme vadovaujantis II skyriuje nustatytais pagrindiniais principais ir garantijomis, susijusiais su skundu dėl:**
 - a) **sprendimo atmesti prašymą kaip nepriimtina;**
 - b) **sprendimo atmesti prašymą kaip nepagrįstą arba akivaizdžiai nepagrįstą, kiek tai susiję tiek su pabėgėlio, tiek su papildomos apsaugos statusu;**
 - c) **sprendimo, kuriuo prašymas atmetamas kaip netiesiogiai atsiimtas, arba akto, kuriuo prašymas paskelbiamas netiesiogiai atsiimtu;**
 - d) **sprendimo, kuriuo panaikinama tarptautinė apsauga;**
 - e) **sprendimo grąžinti, priimto pagal šio reglamento 35a straipsnį.**

Kiek tai susiję su d punkte nurodytu sprendimu, valstybės narės savo nacionalinėje teisėje gali numatyti, kad 52 straipsnio 5 dalyje nurodyti atvejai neskundžiami.

Tais atvejais, kai kaip susijusio a, b, c arba d punkte nurodyto sprendimo dalis priimamas sprendimas grąžinti, jis apskundžiamas kartu su tais sprendimais, tame pačiame teisme, tame pačiame teismo procese ir laikantis tų pačių terminų. Kai sprendimas grąžinti priimamas kaip atskiras aktas pagal 35a straipsnį, jis gali būti apskųstas atskirame teismo procese. Tų teismo procesų terminai neviršija 7 dalyje nurodytų terminų.

2. Nedarant poveikio 1 daliai, asmenys, pripažinti galinčiais gauti papildomą apsaugą, turi teisę į veiksmingą teisinę gynybą dėl sprendimo, kuriuo jų prašymas laikomas nepagrįstu, kiek tai susiję su pabėgėlio statusu. Kai valstybės narės suteiktas papildomos apsaugos statusas suteikia tokias pačias teises ir lengvatas kaip ir pabėgėlio statusas pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę, skundas dėl to sprendimo toje valstybėje narėje gali būti laikomas nepriimtiniu, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje.
3. Užtikrinant veiksmingą teisinę gynybą, kaip tai suprantama 1 dalyje, turi būti numatytas išsamus *ex nunc* tiek faktinių, tiek teisinių aplinkybių nagrinėjimas, atliekamas bent pirmosios instancijos teisme, įskaitant, kai taikytina, tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimą pagal Reglamentą (ES) Nr. XXX/XXX [Priskyrimo reglamentas].
4. Tais atvejais, kai vyksta svarstymas kompetentingame teisme ir kai tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas kitais būdais, prašytojams, asmenims, kuriems panaikinama tarptautinė apsauga, ir asmenims, pripažintiems galinčiais gauti papildomą apsaugą, tokio svarstymo tikslais užtikrinamas vertimas žodžiu.

5. Jei teismas mano, kad tai būtina, jis užtikrina, kad būtų raštu išversti atitinkami dokumentai, kurie dar nebuvo išversti pagal 33 straipsnio 4 dalį. Kita galimybė – tų atitinkamų dokumentų vertimus gali pateikti kiti subjektai, už juos sumokant pagal nacionalinę teisę viešosiomis lėšomis. Išskyrus atvejus, kai taikoma 41–41f straipsniuose nurodyta pasienio procedūra, valstybės narės gali reikalauti, kad prašytojas, asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, ir asmuo, pripažintas galinčiu gauti papildomą apsaugą, pateiktų dokumentų, kuriuos jis ketina pateikti siekdamas pagrįsti teisių gynimo priemonės pagal šį straipsnį, vertimus.
6. Jei dokumentai nepateikiami tinkamu laiku, kaip nustatė teismas (tais atvejais, kai vertimą turi pateikti prašytojas), arba laiku, kad teismas galėtų užtikrinti jų vertimą (tais atvejais, kai vertimą užtikrina teismas), teismas gali atsisakyti atsižvelgti į tuos dokumentus [...].
7. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato šiuos terminus, per kuriuos prašytojai, asmenys, kuriems panaikinama tarptautinė apsauga, ir asmenys, pripažinti galinčiais gauti papildomą apsaugą, turi pateikti skundus dėl 1 dalyje nurodytų sprendimų:
- a) tuo atveju, kai tai sprendimas, kuriuo prašymas atmetamas kaip nepriimtinas, kaip netiesiogiai atsiimtas, [...] kaip nepagrįstas arba akivaizdžiai nepagrįstas, jei sprendimo priėmimo metu taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 ar 5 dalyje išvardytų aplinkybių – [...] ne mažiau kaip penkios dienos;
 - b) visais kitais atvejais – ne mažiau kaip dvi savaitės ir ne daugiau kaip vienas mėnuo [...].

8. 7 dalyje nurodyti terminai pradedami skaičiuoti nuo tos dienos, kai prašytojui, asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, asmeniui, pripažįstamam galinčiu gauti papildomą apsaugą, arba jo atstovui ar patarėjui teisės klausimais pagal šio reglamento 35 straipsnio 1 dalį pranešama apie sprendžiančiosios institucijos sprendimą. Pranešimo pateikimo tvarka nustatoma nacionalinėje teisėje.
9. [...]

54 straipsnis

Skundo stabdomasis poveikis

1. Sprendimo grąžinti pasekmės automatiškai stabdomos, kol prašytojas arba asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, turi teisę arba jam leidžiama pasilikti pagal šį straipsnį.
2. Prašytojai ir asmenys, kuriems panaikinama tarptautinė apsauga, turi teisę pasilikti valstybių narių teritorijoje tol, kol pasibaigs teisės į veiksmingą teisinę gynybą pirmosios instancijos teisme įgyvendinimo terminas, o kai tokia teisė buvo įgyvendinta per nustatytą laikotarpį – kol bus sulaukta teisių gynimo priemonės taikymo rezultato.
3. Prašytojas ir asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, neturi teisės pasilikti pagal 2 dalį, kai kompetentinga institucija yra priėmusi vieną iš šių sprendimų:

- a) sprendimą atmesti prašymą kaip nepagrįstą ar akivaizdžiai nepagrįstą, jeigu sprendimo priėmimo metu taikomos bet kurios iš 40 straipsnio 1 ir 5 dalyse išvardytų aplinkybių [įskaitant dėl saugios kilmės šalies] arba tais atvejais, kai taikoma pasienio procedūra;
 - b) sprendimą, kuriuo prašymas atmetamas kaip nepriimtinas pagal 36 straipsnio 1a dalies a [...], f, g punktus arba 1aa dalies a punktą;
 - c) sprendimą atmesti prašymą kaip netiesiogiai atsiimtą;
 - d) sprendimą atmesti paskesnę prašymą kaip nepagrįstą ar akivaizdžiai nepagrįstą;
 - e) sprendimą panaikinti tarptautinę apsaugą pagal Reglamento Nr. XXX/XXX (Priskyrimo reglamentas) [14 straipsnio 1 dalies b, d ir e punktus ir 20 straipsnio 1 dalies b punktą].
4. 3 dalyje nurodytais atvejais teismas, išnagrinėjęs faktines ir teisinės aplinkybes, turi įgaliojimus nuspręsti, ar prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, turi būti leista pasilikti valstybių narių teritorijoje, kol laukiama su prašytojo arba asmens, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, prašymu susijusios teisių gynimo priemonės taikymo rezultato. Kompetentingas teismas gali pagal nacionalinę teisę turėti įgaliojimus priimti sprendimą šiuo klausimu *ex officio*.

5. 4 dalies tikslais taikomos šios sąlygos, kai aktualu sprendimų *ex officio* atveju:
- a) prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, nustatomas ne mažiau kaip 5 dienų terminas nuo dienos, kurią jam buvo pranešta apie sprendimą, pateikti prašymą leisti pasilikti teritorijoje, kol laukiama teisių gynimo priemonės taikymo rezultato;
 - b) tuo atveju, kai vyksta svarstymas kompetentingame teisme ir kai tinkamas bendravimas negali būti užtikrintas kitais būdais, prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, užtikrinamas vertimas žodžiu;
 - c) prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, pateikus prašymą suteikiama nemokama teisinė pagalba bei užtikrinamas atstovavimas pagal 15a [...] straipsnį [...] ir suteikiama informacija apie galimybes pateikti tokį prašymą;
 - d) prašytojas arba asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, negali būti išsiųstas iš atsakingos valstybės narės teritorijos [...]:
 - i) kol nepasibaigs prašymo leisti pasilikti pateikimo teismui terminas;
 - ii) tuo atveju, kai prašytojas arba asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, per nustatytą terminą pateikė prašymą leisti pasilikti – kol bus priimtas teismo sprendimas leisti arba neleisti prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, pasilikti teritorijoje.

6. Nukrypstant nuo šio straipsnio [...] 5 dalies d punkto, paskesnių prašymų atveju valstybės narės nacionalinėje teisėje gali numatyti, kad prašytojas neturi teisės pasilikti, nedarant poveikio negražinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, principo laikymuisi, jeigu skundas pateiktas vien siekiant vilkinti arba trikdyti sprendimo grąžinti, dėl kurio prašytojas būtų neišvengiamai išsiųstas iš valstybės narės, įvykdymo užtikrinimą.
7. Prašytojas arba asmuo, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, kuris pateikia tolesnį skundą dėl pirmo ar paskesnio sprendimo dėl skundo, neturi teisės pasilikti valstybės narės teritorijoje, nedarant poveikio teismo galimybei to prašytojo arba asmens, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, prašymu arba – tais atvejais, kai taikomas negražinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, principas – veikiant *ex officio* leisti prašytojui arba asmeniui, kuriam panaikinama tarptautinė apsauga, pasilikti.

55 straipsnis

Skundo nagrinėjimo trukmė pirmosios instancijos lygmeniu

1. Valstybės narės savo nacionalinėje teisėje nustato terminus, per kuriuos teismas paprastai turi išnagrinėti sprendžiančiosios institucijos sprendimą ir sprendimą grąžinti pagal 53 straipsnio 1 dalį. [...]
 - a) [...]
 - b) [...]
 - c) [...]
2. [...]

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

56 straipsnis

Viešųjų institucijų galimybė apskųsti

Šis reglamentas neturi įtakos viešųjų institucijų galimybei apskųsti administracinius ar teismo sprendimus, kaip numatyta nacionalinės teisės aktuose.

57 straipsnis

Bendradarbiavimas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria nacionalinį kontaktinį punktą ir praneša jo adresą Komisijai. Komisija persiunčia tą informaciją kitoms valstybėms narėms.
2. Palaikydamos ryšius su Komisija valstybės narės imasi visų tiesioginiam bendradarbiavimui užmegzti ir atsakingų institucijų keitimuisi informacija užtikrinti būtinų priemonių.
3. Kai valstybės narės taiko 27 straipsnio 3 dalyje, 28 straipsnio 3 dalyje ir 34 straipsnio 1b ir 3 dalyse nurodytas priemones, jos, kai tik nebelieka priežasčių taikyti tas išimties priemones ir bent kartą per metus, apie tai informuoja Komisiją ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūrą. Ta informacija, kai įmanoma, apima duomenis, kokią procentinę visų per tą laikotarpį nagrinėtų prašymų dalį sudaro prašymai, dėl kurių buvo taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos.

57a straipsnis

Duomenų saugojimas

[...]

[...]

[...]

13, 27 ir 28 straipsniuose nurodytus duomenis valstybės narės savo nacionalinėje sistemoje saugo tiek laiko, kiek reikia, laikydamosi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento), įskaitant tikslo ir saugojimo trukmės apribojimo principą.

57b straipsnis

Terminų skaičiavimas

Jei nenumatyta kitaip, visi šiame reglamente nustatyti laikotarpiai skaičiuojami taip:

- a) tais atvejais, kai dienomis, savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas turi būti skaičiuojamas nuo to momento, kai įvyksta įvykis ar veiksmas, ta diena, kurią tas įvykis ar veiksmas įvyko, į atitinkamą terminą yra neįskaičiuojama;

- b) savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas baigiasi pasibaigus paskutinės savaitės ar mėnesio dienai, kuri yra ta pati savaitės ar mėnesio diena, kurią įvyko įvykis ar veiksmas, nuo kurio tas terminas turi būti skaičiuojamas. Jei laikotarpis yra nurodytas mėnesiais, o paskutiniame mėnesyje nėra dienos, kurią jis turėtų baigtis, tas laikotarpis baigiasi pasibaigus paskutinei to mėnesio dienai;
- c) į terminus įskaičiuojami šeštadieniai, sekmadieniai ir bet kurios iš atitinkamų valstybių narių oficialiųjų švenčių dienos; jei terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną, paskutine termino diena laikoma paskesnė darbo diena.

58 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011¹¹.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. [...]

¹¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

Deleguotieji aktai

1. Įgaliojimai priimti **46 ir 48 straipsniuose nurodytus** deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 1 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo šio reglamento įsigaliojimo datos. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
- 3a. **Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros¹² nustatytais principais.**
4. Apie tokį priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

¹² OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

5. Toks deleguotasis aktas ir jo galiojimą pratęsiantys aktai įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per [...] **du mėnesius** nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. **Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas [dviem mėnesiais]**¹³.

59a straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Praėjus trimis mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkamomis Sąjungos agentūromis ir valstybėmis narėmis, pateikia bendrą įgyvendinimo planą, kuriuo siekiama užtikrinti, kad valstybės narės iki šio reglamento taikymo pradžios dienos būtų tinkamai pasirengusios jį įgyvendinti, ir kuriame įvertinamos spragos ir būtini veiklos etapai.

Remdamasi šiuo bendru įgyvendinimo planu, kiekviena valstybė narė, padedama Komisijos ir atitinkamų Sąjungos agentūrų, per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo, parengia nacionalinį įgyvendinimo planą, kuriame nustatomi veiksmai ir jų įgyvendinimo tvarkaraštis. Kiekviena valstybė narė užbaigia savo plano įgyvendinimą iki šio reglamento taikymo pradžios dienos.

Šio straipsnio įgyvendinimo tikslais valstybės narės gali naudotis atitinkamų Sąjungos agentūrų parama, o Sąjungos fondai gali teikti finansinę paramą valstybėms narėms, laikantis tas agentūras ir fondus reglamentuojančių teisės aktų.

Komisija atidžiai stebi, kaip įgyvendinami nacionaliniai planai.

¹³ OL L 123, 2016 5 12, p. 1–14.

59b straipsnis

Finansinė parama

Veiksmai, kurių valstybės narės imasi siekdamos sukurti tinkamus pasienio procedūros vykdymo pajėgumus pagal šį reglamentą, atitinka finansinės paramos skyrimo iš Sąjungos fondų, numatytą pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, reikalavimus.

60 straipsnis

Stebėseną ir vertinimą

Ne vėliau kaip [dveji metai nuo šio reglamento [...] **taikymo pradžios dienos**], o vėliau kas penkerius metus Komisija teikia atskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl šio reglamento taikymo valstybėse narėse ir, kai tinkama, pasiūlo pakeitimų.

Valstybės narės Komisijos prašymu jai pateikia ataskaitai parengti reikalingą informaciją ne vėliau nei likus devyniems mėnesiams iki to termino pabaigos.

Per trejus metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, o vėliau kas trejus metus Komisija įvertina, ar 41ba straipsnio 1 dalyje ir 41bb straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyti skaičiai, taip pat saugios trečiosios šalies koncepcija ir prieglobsčio pasienio procedūros išimtys tebėra tinkami atsižvelgiant į bendrą migracijos padėtį Sąjungoje, ir, kai tinkama, pasiūlo tikslinius pakeitimus.

61 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2013/32/ES panaikinama **nuo 62 straipsnio 2 dalyje nurodytos dienos, nedarant poveikio 62 straipsnio 3 daliai.**

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal 2 priede pateiktą atitikties lentelę.

62 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Šis reglamentas pradedamas taikyti **[...] dveji metai [...] po jo įsigaliojimo**.

3. Šis reglamentas taikomas tarptautinės apsaugos suteikimo procedūrai, kiek tai susiję su prašymais, pateiktais [...] nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos. Tarptautinės apsaugos prašymai, [...] pateikti anksčiau nei tą dieną, reglamentuojami Direktyva 2013/32/ES. Šis reglamentas taikomas tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūrai tais atvejais, kai nagrinėjimas dėl tarptautinės apsaugos panaikinimo pradėtas nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos. Tais atvejais, kai nagrinėjimas dėl tarptautinės apsaugos panaikinimo pradėtas anksčiau nei šio reglamento taikymo pradžios dieną, tarptautinės apsaugos panaikinimo procedūra reglamentuojama Direktyva 2013/32/ES.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė